VLAAMSE RAAD

ZITTING 1995-1996

PLENAIRE VERGADERING

HANDELINGEN 17

VERGADERING VAN WOENSDAG 20 DECEMBER 1995

DECREET HOUDENDE WIJZIGING DECRETEN UNIVERSITEIT ANTWERPEN

DECREET BETREFFENDE DE HERVORMING VAN DE BRTN

Inhoud : omslag 2-3

Inhoud

Nr. 17 **Woensdag 20 december 1995**
Middagvergadering

Blz.

Berichten van verhindering 895

Ontwerp van decreet houdende wijziging van diverse decreten met betrekking tot de universiteit Antwerpen
– 96 (BZ1995) – Nrs. 1 tot 5
Voorstel van decreet van de heer Ward Beysen c.s. houdende wijziging van diverse decreten met betrekking tot de Universiteit Antwerpen
– 139 (1995-1996) – Nrs. 1 en 2
Algemene bespreking (Voortzetting) 895
Spreker : de heer Marc Van Peel

Motie van orde
Coördinatie van de werkzaamheden met die van de Kamer van Volksvertegenwoordigers 896
Spreker : de heer Filip Dewinter

Ontwerp van decreet houdende wijziging van diverse decreten met betrekking tot de universiteit Antwerpen
– 96 (BZ1995) – Nrs. 1 tot 5
Voorstel van decreet van de heer Ward Beysen c.s. houdende wijziging van diverse decreten met betrekking tot de Universiteit Antwerpen
– 139 (1995-1996) – Nrs. 1 en 2
Algemene bespreking (Voortzetting) 896
Sprekers : de heren Ward Beysen, Robert Voorhamme, mevrouw Marijke Dillen, de heren Kris Van Dijck, Ludo Sannen, Jaak Gabriels, Marc Van Peel en minister Luc Van den Bossche
Artikelsgewijze bespreking 902
Spreker : mevrouw Marijke Dillen

Ontwerp van decreet houdende wijziging van sommige bepalingen van titel II van de decreten betreffende de radio-omroep en de televisie, gecoördineerd op 25 januari 1995
– 179 (1995-1996) – Nr. 1 tot 6
Voorstel van decreet van de heer Kris Van Dijck houdende wijziging van artikel 3 van de decreten betreffende de radio-omroep en de televisie, gecoördineerd op 25 januari 1995
– 79 (1995-1996) – Nrs. 1 en 2
Voorstel van decreet van de heer Dirk Van Mechelen c.s. houdende wijziging van Titel II van de decreten betreffende de radio-omroep en de televisie, gecoördineerd op 25 januari 1995
– 175 (1995-1996) – Nrs. 1 en 2
Algemene bespreking 910
Sprekers : de heer Michel Doomst, verslaggever, mevrouw Nelly Maes, verslaggever, de heren André Denys, Eddy Schuermans, Dirk Van Mechelen, Carl Decaluwé, Jos Geysels, Tuur Van Wallendael, mevrouw Marijke Dillen, mevrouw Nelly Maes, de heer Johan De Roo, mevrouw Patricia Ceysens, de heren Kris Van Dijck, Jean-Marie Bogaert, mevrouw Kathy Lindekens en minister Eric Van Rompuy
Artikelsgewijze bespreking 944
Spreker : de heer Jos Geysels

Voorstel van resolutie van de heer Dirk Van Mechelen c.s. betreffende de hervormingen van de BRTN
– 185 (1995-1996) – Nrs. 1-3
Voorstel van resolutie van de heren Carl Decaluwé en Tuur Van Wallendael c.s. betreffende de hervormingen van de BRTN
– 190 (1995-1996) – Nr. 1
Bespreking 949

Regeling van de werkzaamheden 949

17e vergadering

Woensdag 20 december 1995

VOORZITTER : De heer Marc Olivier, eerste ondervoorzitter

– *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*

– *De vergadering wordt geopend om 14.04 uur.*

De voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

Christian Van Eyken en Frans Wymeersch : gezondheidsredenen.

ONTWERP VAN DECREET houdende wijziging van diverse decreten met betrekking tot de Universiteit Antwerpen
– 96 (BZ1995) – Nrs. 1 tot 5

VOORSTEL VAN DECREET van de heer Ward Beysen c.s. houdende wijziging van diverse decreten met betrekking tot de Universiteit Antwerpen
– 139 (1995-1996) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking *(Voortzetting)*

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de voortzetting van de algemene bespreking van het ontwerp van decreet houdende wijziging van diverse decreten met betrekking tot de Universiteit Antwerpen.

De heer Van Peel heeft het woord.

De heer Marc Van Peel *(Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, we hebben in de commissie gedebatteerd over het feit of inzake dit decreet, het glas nu halfvol of halfleeg was en of dit nu een belangrijke stap voorwaarts was of nog een veel te kleine inzake de eenwording van de Antwerpse universiteiten. Ik kan alleen maar vaststellen dat dit ontwerp van decreet wel degelijk kan worden omschreven als een belangrijke stap voorwaarts, omdat zonder dit ontwerp ongetwijfeld een aantal stappen achterwaarts zouden zijn gebeurd.

Hoe dan ook is dit een stap naar de integratie van de confederale Universiteit Antwerpen. Zonder dit decreet loert het gevaar van desintegratie om de hoek. Hoewel dit een belangrijk decreet is, mogen we dit niet als eindpunt in de grotere integratie beschouwen. Het blijft een merkwaardige vaststelling dat blijkbaar alle politieke, sociale en culturele krachten in Antwerpen pleiten voor een grotere eenwording van de Antwerpse universiteit. Op het niveau van de instellingen gebeurt dit iets trager dan in de diverse pleidooien wordt voorgehouden, ook al omdat het werkelijk niet anders kan. Het decreet is een raamdecreet, omdat het naar elkaar toegroeien van de instellingen wordt aangegeven. De instellingen kunnen op grote schaal verdere bevoegdheden overdragen naar hun eigen confederaal niveau, op voorwaarde dat ze het hier allemaal over eens zijn. Daarom is het van belang dat met dit decreet een rechtspersoonlijkheid wordt gegeven aan die confederale universiteit van Antwerpen.

Over deze interpretatie bestond binnen de commissie een grote consensus. We hebben enkele debatten gehad, enerzijds over de uitbreiding van de onderwijsbevoegdheid, anderzijds over de afslanking van de top van de UIA en de afschaffing van de commissie van parlementsleden bij diezelfde UIA.

We gingen akkoord met een afschaffing van de commissie van parlementsleden, omdat hiermee een bepaalde vorm van politieke bevoogding wordt uitgeschakeld die te maken had met de 25 jaar geleden opgezette, frêle constructie. We dachten dat die fase voorbij was. In 1999 zal de top van UIA eruit zien zoals in dit decreet wordt om-

schreven, zodat we ons meer op een gelijke lijn plaatsen met de beheersstructuren van andere universiteiten. Wat de uitbreiding van de onderwijsbevoegdheid betreft, heeft de minister begrip gevraagd voor het feit dat ook in dit decreet – met name in artikel 21 waar de bepalingen worden overgenomen van het decreet van 12 juni 1991 omtrent de mogelijke uitbreiding van de onderwijsbevoegdheid – wordt vermeld dat die uitbreiding dient te gebeuren in het kader van een algemene programmatie van het academisch onderwijs. Hoe moet men dit precies interpreteren ? Ik heb vastgesteld dat ook in de memorie van toelichting bij dit decreet, meer bepaald artikel 21, nog eens duidelijk wordt geschreven en ik citeer : enkel indien aan de voorwaarde en de procedure – zoals omschreven in artikel 26 van het decreet van 1991 – op afdoende wijze is voldaan, kan de onderwijsbevoegdheid van de Universiteit Antwerpen worden aangepast. Er staat dus : aangepast, en niet : uitbreiding, zoals in het artikel. Mijnheer de minister, u hebt in de commissie gezegd dat de confederale structuur op zich geen reden is om een uitbreiding van de onderwijsbevoegdheid in de weg te staan. U hebt gewezen op de noodzaak van de algemene programmatie van het academisch onderwijs. Er staat in artikel 21 ook heel duidelijk dat wordt voorzien in een uitbreiding van de onderwijsbevoegdheid. Deze wordt niet gerealiseerd in het decreet, hetgeen ons begrijpelijk lijkt, gezien de werkzaamheden in verband met die algemene programmatie. Bij de bespreking van dit decreet is het wenselijk om enige duidelijkheid te scheppen omtrent het tijdstip waarop aan de bepalingen van het vroegere artikel 26, thans 21, zal zijn voldaan. De confederale structuur zal dat niet beletten. Voor het overige zijn we zeer verheugd over dit decreet en zullen het bijgevolg goedkeuren.

MOTIE VAN ORDE

Coördinatie van de werkzaamheden met die van de Kamer van Volksvertegenwoordigers

De voorzitter : De heer Dewinter heeft het woord.

De heer Filip Dewinter *(Op de tribune)* : Ik zou graag het formele protest van mijn fractie laten horen en ik hoop dat de andere fracties zich daarbij zullen aansluiten. Ik vermoed dat het federale parlement ons eindelijk heeft waar het ons wil hebben, namelijk op de zolder van het gebouw. Dat is meteen de weerspiegeling van de verhoudingen tussen het Vlaamse en het federale niveau. Het is mijn overtuiging dat we deze zitting beter hadden afgelast. Indien alle parlementsleden gebruik willen maken van hun democratisch recht om de vergadering bij te wonen, zijn hier onvoldoende plaatsen beschikbaar. Misschien biedt deze manier van vergaderen kansen voor sommige fracties die niet meer dan twee, drie mensen bij elkaar krijgen. (*Rumoer*) Maar dat is een andere kwestie. Ik hoop dat de voorzitter van onze Raad niet zal aarzelen om onze gegronde klachten, die gedeeld worden door alle partijen, over te maken aan de voorzitter van de Kamer. Ik hoop ook dat de media zullen rapporteren hoe de Vlaamse Raad door het federale parlement wordt behandeld.

De voorzitter : Ik neem akte van uw protest. We hebben onze ontgoocheling al uitgedrukt. Bedenk ook dat we comfortabeler en hoger zitten dan de plenaire vergadering van de Kamer. Als er echt teveel leden opduiken, kunnen we overwegen om morgen om half acht te vergaderen in de zaal van de Kamer. Dat zullen we wel beslissen als dat probleem werkelijk rijst.

ONTWERP VAN DECREET houdende wijziging van diverse decreten met betrekking tot de Universiteit Antwerpen
– 96 (BZ1995) – Nrs. 1 tot 5

VOORSTEL VAN DECREET van de heer Ward Beysen c.s. houdende wijziging van diverse decreten met betrekking tot de Universiteit Antwerpen
– 139 (1995-1996) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking *(Voortzetting)*

De voorzitter : De heer Beysen heeft het woord.

De heer Ward Beysen (*Op de tribune)* : Mijnheer de voorzitter, geachte minister, collega's, ik steek niet onder stoelen of banken dat ik de commissievergadering van 6 december heb verlaten met een intens gevoel van ontgoocheling. Wanneer men het ontwerp van decreet vergelijkt met het door mij ingediende voorstel, zijn er nog twee essentiële verschillen, namelijk met betrekking tot de uitbreiding van de onderwijsbevoegdheid en de waarborgen voor het pluralisme aan de Universitaire Instelling Antwerpen.

Als we die twee strategisch belangrijke punten even buiten beschouwing laten, kan ik me achter het ontwerp scharen. Toch moet men het nodige realisme aan de dag leggen, wil men een oordeel vellen omtrent het omzetten van het zogenaamde Strategisch Plan-Wauters in dit decreet. De confederale constructie is een formule die verdere stappen moet mogelijk maken naar het einddoel : de eenmaking. Mijn interventie is bedoeld om enige scepsis

over deze uitspraak uit te drukken. Ook zonder echte fusie is, zoals blijkt uit de testperiode die begon in oktober '93, een werkzame structuur voor de universiteit in Antwerpen mogelijk. De VLD wenst meer eenheid, maar de snelheid van de Antwerpse universitaire vloot is die van haar traagste schip. Toch waren er tijdens de besprekingen ook heel wat knelpunten inzake de inhoud van het decreet. De moeilijkheden hadden vooral betrekking op de uitbreiding van de onderwijsbevoegdheid van de Universiteit Antwerpen. De SERV kon hierover zelfs geen eensgezind advies uitbrengen. Dat is opmerkelijk. De VLD stelt zonder omwegen dat de Universiteit Antwerpen enkel een volwaardige universiteit zal zijn als men haar onderwijsbevoegdheid zal hebben aangepast. Om de onderwijskwaliteit te optimaliseren, moet de Universiteit Antwerpen tenminste beschikken over volledige faculteiten en departementen. Deze vaststelling vormt de basis van het ingediende voorstel van decreet. Ik stel voor de onderwijsbevoegdheid uit te breiden, niet door nieuwe domeinen toe te kennen, maar door de bestaande onderwijsgebieden aan te vullen.

Ik verwijs hierbij naar artikel 21 van het voorstel van decreet waarbij de onderwijsbevoegdheid van de Universiteit Antwerpen zou worden uitgebreid met licenties in de wijsbegeerte, geschiedenis, milieutechnologie, genetische technologie en bio-metrische wetenschappen. Als derde grootste universiteit in Vlaanderen verdient de universiteit van Antwerpen zoiets ten volle, onder andere om haar uitstraling te vergroten. Ik stel tot mijn spijt vast dat ook hier geen consensus wordt bereikt. We vragen de minister uitdrukkelijk de krijtlijnen uit te tekenen van de uitbreidingscriteria van de onderwijsbevoegdheid. Dan zal de Universiteit Antwerpen zelf duidelijk weten welke opdracht ze heeft.

De algemene programmatie van het academisch onderwijs, die momenteel wordt onderzocht door ere-rector Dillemans, beschouw ik als een flauw voorwendsel om het engagement van de regering van 1991 te verdoezelen. Het tweede verschilpunt tussen het regeringsontwerp en het voorstel Beysen ligt in het waarborgen van het pluralistisch karakter. Ik aarzel niet te zeggen dat dit verschilpunt het decreet ontsiert. Hierbij past enige achtergrondinformatie. De geschiedenis van de Antwerpse universiteit werd tot op heden gekenmerkt door de eenparigheid van alle wet- en decreetgevende initiatieven. Ik wil u er ook aan herinneren dat de UIA tot stand kwam op basis van het plan Kinsbergen. Dit werd zojuist nog door de heer Van Peel een frêle constructie genoemd. De basisgedachte van het plan Kinsbergen was pluralisme in alle UIA-geledingen. De formule, die meer dan 25 jaar uitstekende diensten heeft bewezen, staat nu op de helling. Het voorliggend ontwerp doet afbreuk aan het plan Kinsbergen, terwijl minister van Staat Kinsbergen van twee Vlaamse ministers de garantie had gekregen dat men niet zou afstappen van deze succesvolle formule. Ik heb kritiek op de regeling van de minister omdat ze niet is ingegeven door de zorg om te rationaliseren. Tevens bekritiseer ik het uitdrukkelijk verzoek van de CVP om de vroegere voorzitter van UIA de functie van afgevaardigd bestuurder van het Universitair Ziekenhuis te geven. Bovendien wordt het pluralistisch karakter van de instelling op verschillende manieren uitgehold. Ten eerste, de Raad van de Universiteit Antwerpen moet paritair worden samengesteld. Het aantal leden werd echter teruggebracht tot 25. Hoe kan men met een oneven aantal leden de paritaire samenstelling in godsnaam waarborgen ? Ten tweede schrapt men drie bestaande topfuncties. Ze worden vervangen door een beheerder en een afgevaardigd bestuurder van het universitair ziekenhuis. Ze beschikken evenwel slechts over een raadgevende stem in de raad van bestuur.

Vandaar vraag ik aandacht voor het amendement op artikel 27 – dat ik reeds in de commissie indiende maar dat daar helaas verworpen werd – en dat ik nu ter zitting opnieuw indien. Ik denk op deze wijze nog enige fouten te kunnen rechtzetten. De verwerping is onbegrijpelijk, aangezien de bestaande evenwichtige situatie binnen de Universitaire Instelling Antwerpen kan behouden blijven. Deze belemmert de verdere uitbouw van de confederale structuur in niets. Integendeel, een confederale structuur is strijdig met de aantasting van een van de instellingen. Het is dan ook voornamelijk dit resoluut overboord gooien van de pluralistische samenstelling van het bestuur die een bittere nasmaak nalaat.

Mijnheer de voorzitter, collega's, in de geschiedenis van de Antwerpse Universiteit zal dit decreet een schaduw werpen op het verdere eenmakingsproces. Indien het amendement op artikel 27 niet aangenomen wordt door onze vergadering, zal onze fractie morgen tegenstemmen. Die tegenstem moet dan als meer dan een gewoon signaal beschouwd worden. Het is de uiting van een diepgeworteld gevoel van ontgoocheling omdat het gegeven woord niet werd gerespecteerd. *(Applaus bij de VLD)*

De voorzitter : De heer Voorhamme heeft het woord.

De heer Robert Voorhamme (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, collega's, mijnheer de minister, de SP is reeds lang voorstander van een eengemaakte Universiteit Antwerpen. We menen dat dit thans meer dan ooit noodzakelijk is. Hiervoor zijn twee redenen.

Ten eerste, het noodzakelijke schaaleffect om de kwaliteit van het onderzoek te kunnen verbeteren. Met drie afzonderlijk functionerende instellingen zijn er bepaalde drem-

pels, zelfs indien er bepaalde samenwerkingsverbanden zijn. Het schaaleffect is ook nodig voor een betere aansluiting van het onderzoek op het onderwijs en om tot een efficiënt beheer te komen.

Een tweede reden waarom we vandaag meer dan ooit voorstander zijn van een eengemaakte Universiteit Antwerpen, is omdat die eengemaakte universiteit nodig is om een evenwichtige rationalisatie-oefening te kunnen doorvoeren in het universitaire landschap in Vlaanderen. Een stevige universiteit zal niet leiden tot een verwatering van het universitaire landschap maar zal eerder het weefsel ervan versterken. De SP steunt dus elke stap in de richting van eenmaking. Het ontwerp dat nu voorligt is reeds de vierde fase in het eenwordingsproces. Het is goed dat men dit beseft. We zijn al 25 jaar bezig om in Antwerpen één universiteit tot stand te brengen. De evolutie in dit proces is merkwaardig. Daar moeten we mee rekening houden als we de waarde van dit decreet willen doorlichten. Het initiatief Kinsbergen in 1971 kwam van bovenaf, van buiten de universiteit. Het was een initiatief van politieke consensus, dat oplegde dat er iets moest gebeuren met de Antwerpse instellingen die toen aanwezig waren en zich universitaire instellingen noemden.

Op 25 jaar tijd is die universitaire gemeenschap gegroeid en rijper geworden. Het initiatief van bovenaf wordt vandaag niet meer aanvaard, maar een grote meerderheid binnen de universitaire gemeenschap wil dit veeleer vervangen door een initiatief van binnenuit. Het bewijs daarvoor vormen de laatste rectorverkiezingen aan de Universitaire Instelling Antwerpen, waarbij bewust werd gebroken met het model dat in 1971 werd ingevoerd. Het is positief dat dit decreet inspeelt op die feitelijke evolutie. Dit decreet is een kader dat door de universitaire instellingen in Antwerpen zelf verder zal moeten worden ingevuld. We mogen toch ook niet blind zijn voor het feit dat met het ontwerp van decreet niet méér juridisch verankerd is dan een nog grotendeels in te vullen kader. Dit is het gevolg van de onevenredige bereidheid, vooral bij de leiding van de drie instellingen, om te fusioneren. Dit ontwerp vertrekt van een zeer uitgesproken confederaal model, waarbij het vetorecht de verdere evolutie laat bepalen door de meest conservatieve. Dit was een uitdrukkelijke prijs voor de argwaan die, zelfs in deze fase, blijkbaar nog altijd te groot is bij sommigen van de leiding van de instellingen. De SP kiest voor de eenmaking en dus ook voor die kant van de academische gemeenschap, die deze eenmaking wenst. Daarom wil ik de volgende beschouwingen, wellicht cruciaal voor de interpretatie van dit decreet, meedelen.

Ten eerste is artikel 30 van dit ontwerp van decreet cruciaal om te kunnen oordelen in welke mate het model mét vetorecht toelaat de verdere eenmaking te concretiseren.. Dit artikel bepaalt dat er een evaluatie moet gebeuren, dat een verslag moet worden opgesteld en dat dit in 1999 moet gebeuren.

Ten tweede, hoewel voornamelijk de leiding van de instellingen heeft aangedrongen om een uitbreiding van onderwijsbevoegdheden te koppelen aan het totstandkomen van dit decreet, lijkt ons dit niet opportuun. Het strookt immers niet met de juridische zienswijze zoals geformuleerd in artikel 26 van het decreet van 1991 op de universiteiten. Dit is ook tijdens de commissiebesprekingen duidelijk geworden. Belangrijker is dat, zouden we een koppeling doorvoeren met een beperkte of een minder beperkte uitbreiding van onderwijsbevoegdheden naar aanleiding van het invoeren van dit ontwerpdecreet, dit een beloning zou zijn voor diegenen die we als de minimalisten kunnen beschouwen. We willen ons uitdrukkelijk aan de kant van de maximalisten scharen. Zonder stok achter de deur blijkt het eenmakingsproces, met de mentaliteit van sommigen, stil te vallen. We wensen dat niet. De stok waarvan sprake is artikel 26 van het decreet van 1991.

Ten derde mag de niet-toepassing van de uitbreiding van de onderwijsbevoegdheid bij het stemmen van dit decreet – ik heb het hier niet over de uitvoering – geen voorwendsel zijn om de UA niet als volwaardig te beschouwen bij de rationalisatieoefening in opdracht van minister vicepresident Van den Bossche, geleid door ere-rector Dillemans. In die rationalisatie-oefening moet men dus rekening houden met het eenmakingsproces van de Antwerpse universiteit.

Ten vierde verklaren we ons akkoord met de wijziging van de UIA-top, omdat dit de uitdrukkelijke wil is van de academische gemeenschap. De voornoemde rectorverkiezing heeft dit bevestigd. Hiermee kan een mogelijke hindernis voor verdere eenmaking worden opgeruimd. We moeten immers vermijden dat we bij de UA een nog zwaardere top krijgen dan die van de UIA. We pleiten overigens voor een vereenvoudiging van de top van de drie instellingen.

Ten vijfde zijn we het eens met de afschaffing van de parlementaire commissie bij de UIA. Zoals de heer Beysen al heeft aangehaald, heeft deze commissie in het verleden goed werk geleverd, maar is ze in de nieuwe context voorbijgestreefd. De nieuwe context houdt in, dat de zaken van een meer eengemaakte UA op een hoger parlementair niveau moet worden behartigd, waar ook over het pluralisme wordt gewaakt. Bovendien denken we dat deze afschaffing een bijkomend signaal inhoudt met betrekking tot onze steun aan de eenmaking. Dit betekent niet dat we ons willen desengageren van het verdere integratieproces. Om al die redenen zal de SP voor het ont-

werp van decreet stemmen, uiteraard met de nodige kritische bedenkingen. (*Applaus bij de SP*)

De voorzitter : Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen (*Op de tribune*) : Mijnheer de minister vice-president, onze fractie kan zich voor het grootste gedeelte achter uw ontwerp van decreet scharen. Ik denk inderdaad dat het confederaal model voor de toekomst van de UA de beste oplossing is die in de gegeven omstandigheden kan worden bereikt. Het zal u niet verwonderen dat het me verheugt dat de unitaristische visie niet de bovenhand heeft gehaald. Het resultaat is een aanvaardbaar confederaal model, waarbij elk van de drie Antwerpse universiteiten op een duidelijke wijze deelneemt, evenwel met behoud van de eigen identiteit. Dat laatste is zeer belangrijk. Hiervoor zijn voldoende waarborgen voorzien. Onze fractie verzet zich echter absoluut tegen de afschaffing van de commissie van parlementsleden. We krijgen zo misschien wel een gelijkaardige situatie als bij de andere universiteiten Dit is echter niet de reden. De commissie wordt vervangen door de Hoge Raad van de Universiteit Antwerpen, die nog moet worden opgericht. Hij zal worden samengesteld uit vertegenwoordigers van openbare instanties : politieke, sociaal economische en culturele milieus. Deze zullen de UA adviseren.

Het ontbreekt zowel meerderheid als oppositie aan de moed om toe te geven waarom de commissie van parlementsleden eigenlijk wordt afgeschaft. Er worden allerlei drogredenen aangehaald. Ik citeer er enkele. Ten eerste : de bewaking van het pluralistisch karakter van de UA wordt op andere en voldoende wijze gegarandeerd. Ten tweede : de controle over de toepassing van het evenwicht inzake de bestuurssamenstelling tussen katholieken en niet-katholieken kan geschieden door de decreetgever.

Het ergste staaltje van hypocrisie in het verslag vind ik evenwel terug bij de motivatie van de heer Beysen. Ik citeer : deze commissie had als taak erop toe te zien dat het pluralistisch karakter van de UA wordt gerespecteerd. Ze heeft deze taak een tijdlang naar behoren vervuld, maar begon zich gaandeweg te gedragen als een lobby, die de belangen van deze universiteit verdedigde bij de regering. Sinds de voorbije verkiezingen wordt de werking van de commissie bovendien gedwarsboomd door één enkele partij, die de besluitvorming bij consensus onmogelijk maakt.

Mijnheer Beysen, uit de toon kan ik afleiden welke fractie u bedoelt, viseert en als zondebok in een slecht daglicht wil stellen. U vergeet hierbij wel dat niet alleen de Vlaams Blok-fractie de werking van de commissie heeft gedwarsboomd en de besluitvorming bij consensus voor de eerste maal onmogelijk heeft gemaakt. Ook de VLD-fractie heeft de consensus doorbroken. Ook uw fractie ging op hetzelfde tijdstip, naar aanleiding van hetzelfde onderwerp, niet akkoord met de voorstellen van minister Van den Bossche. Ik zie dat hij me gelijk geeft.

De voorzitter : De heer Beysen heeft het woord.

De heer Ward Beysen : Mevrouw Dillen, u zou al lang moeten weten dat ik er nooit veel moeite mee heb om de dingen bij hun naam te noemen. Ik heb inderdaad gesteld dat deze commissie beter ophoudt te bestaan, aangezien er geen consensus meer mogelijk blijkt te zijn. Ik heb ook verwezen naar het feit dat dit onder meer wordt veroorzaakt door de aanwezigheid van het Vlaams Blok in deze commissie.

Mevrouw Marijke Dillen : Mijnheer Beysen, dat staat zo niet in het verslag. Er staat zeer duidelijk in – en ik citeer nogmaals – dat door een enkele partij, niet door meerdere partijen, de besluitvorming bij consensus onmogelijk wordt gemaakt. U bent vergeten dat over hetzelfde onderwerp op hetzelfde tijdstip niet enkel het Vlaams Blok, maar ook de VLD niet akkoord ging met de voorstellen van de minister. Als u het doorbreken van een consensus, over een bepaald punt waarmee noch de Vlaams Blok- noch de VLD-fractie vanwege de inhoud akkoord konden gaan, gelijkschakelt met het dwarsbomen van de werking van de commissie, wees dan eerlijk en geef toe dat verschillende partijen deze werking dwarsbomen. Het Vlaams Blok en de VLD stonden hier duidelijk op één en dezelfde lijn. Ik wil ook opmerken dat het niet akkoord gaan met een bepaalde benoeming niet betekent dat de commissie wordt gedwarsboomd. Of moeten we soms altijd blind akkoord gaan met alle voorstellen ? U doet dat ook niet. En volledig terecht.

Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, wees tenminste eerlijk. De commissie van parlementsleden wordt niet afgeschaft vanwege het ontbreken van de consensus over een beslissing. Ze wordt afgeschaft vanwege het succes en de groei van het Vlaams Blok. Deze commissie werd in het verleden immers altijd samengesteld op basis van de Antwerpse fracties in de Vlaamse Raad. U kunt hier niet voorbijgaan aan het Vlaams Blok, de grootste partij in Antwerpen. En dat stoort u. U hebt er problemen mee zich neer te leggen bij het resultaat van democratische verkiezingen. U wilt de stem van de burger niet respecteren, wanneer u dat niet goed uitkomt. Dat betreur ik. Deze commissie zal worden vervangen door de Hoge Raad van de Universiteit Antwerpen, die zal worden samengesteld uit vertegenwoordigers van openbare instanties, politieke, sociaal-economische en culturele milieus. Op zich zou ik hier geen bezwaar tegen hebben, maar er zijn geen criteria of voorwaarden bepaald voor de aanstelling. Dit zal worden overgelaten aan de universi-

teit zelf. Mijnheer de minister, voor alle duidelijkheid, ik heb hier geen probleem mee voor de vertegenwoordigers van de openbare instanties, sociaal-economische en culturele milieus. Hier moet de politiek zich inderdaad niet moeien. We moeten volledig vertrouwen hebben in de universiteit zelf.

Het ligt anders voor de politieke vertegenwoordigers. Hier moeten democratische principes worden gerespecteerd en mag er geen willekeur heersen. Hier moet, zoals vroeger voorzien was inzake de samenstelling van de commissie, de verdeling gebeuren volgens de getalsterkte van de verschillende fracties in de Vlaamse Raad. Een andere regeling is onaanvaardbaar. De uitslag van de verkiezingen moet worden gerespecteerd. Ik ben, mijnheer de minister, benieuwd naar uw antwoord ter zake.

Elke andere regeling zal de publieke opinie – die, zoals de heer Beysen reeds verklaarde, in feite onze opdrachtgever is – niet begrijpen, en nog minder aanvaarden. Onze fractieleden zullen zich dan ook onthouden bij de stemming. *(Applaus bij het VB)*

De voorzitter : De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck *(Op de tribune)* : Mijnheer de voorzitter, heren ministers, collega's, als iemand die niet in het arrondissement Antwerpen woont, wens ik de discussie even over een andere boeg te gooien.

Onze fractie verwees reeds meermaals naar het dure nettensysteem van het onderwijs in Vlaanderen. Een systeem dat uit zichzelf financieel uit de pan rijst, en dat structurele hervormingen zo goed als onmogelijk maakt. Het is een systeem dat heilige huisjes heeft geschapen, waaraan niet of nauwelijks mag geraakt worden.

Onze universiteiten vertonen dezelfde symptomen. Negen universiteiten, elk met hun eigen aureooltje. En Antwerpen spant de kroon. Drie universiteiten in een enkele stad, al gaat het weliswaar om een metropool : UCA, UIA, UFSIA, samen goed voor 6.741 financierbare studenten, of slechts 13,11 percent van het totale financierbare studentenaantal in Vlaanderen. Hier komen nog tal van doublures voor. Denken we maar aan de economische opleidingen en aan de geneeskunde. Dat is ons inziens een beetje van het goede teveel. Drie universiteiten met elk een eigen bibliotheek, een eigen administratie, en eigen technische uitgaven ... al bij al duur en niet efficiënt. Het voorliggende decreet is een stap in de goede richting : niet minder, maar ook niet meer. De mogelijkheid om nu in Antwerpen, via een confederaal systeem efficiënter te werken is een aanzet. Want de algemene doelstellingen in verband met het universitaire onderwijs in de – toelichtingen bij de middelen- en de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1996 – bevatten onder meer deze elementen.

Ten eerste, handhaven en versterken van een kwantitatief en kwalitatief hoogstaand voorzieningsniveau inzake universitair onderwijs. Ten tweede : zorgen voor een adequate inrichting van het universitaire bestel. Bevorderen van de efficiëntie en van de kwaliteit van het systeem van universitair onderwijs. Zorg dragen voor een samenhangend beleid inzake fundamenteel universitair onderzoek. Bevorderen van de efficiëntie van het onderzoekssysteem. Handhaven van een hoogstaand voorzieningsniveau.

Dit alles staaft onze overtuiging, dat ons objectief de oprichting van één enkele universiteit Vlaanderen moet zijn. Een rationele hervorming waarbij de beschikbare middelen efficiënt kunnen gebruikt worden, en een aanzet geven tot het verwezenlijken van de geciteerde doelstellingen.

Groeperen in plaats van fragmenteren, verhoogt de kritische massa. Dit is een onmiskenbare troef voor efficiënt en doelgericht wetenschappelijk onderzoek. Dit decreet is dan ook een stap in de goede richting en onze fractie zal dit ontwerp van decreet dan ook goedkeuren. *(Applaus)*

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen *(Op de tribune)* : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de universitaire instelling van Antwerpen kwam in 1971 tot stand op initiatief van de politieke meerderheid. Zoals de heer Voorhamme al zei, komt de eenheidsdynamiek nu vanuit de basis. De overheid kan zich beperken tot het vastleggen van een algemeen kader. Aan de basis zijn er natuurlijk nog verschillende tendensen en meningen aanwezig, zowel binnen één universiteit als tussen de verschillende universiteiten onderling. Deze universiteitsdynamiek is des te interessanter, omdat ze de mogelijkheid biedt aan de politici om zich terug te trekken en de Antwerpse universitaire dynamiek over te laten aan de universiteiten zelf. Verdere politieke inmenging lijkt ongewenst. Daarom steunde Agalev het amendement om de commissie van Antwerpse parlementsleden af te schaffen. Het Vlaams parlement en de commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid moeten zich bekommeren om het totale universitaire gebeuren in Vlaanderen. Ze hebben geen enkele reden om op een geprivilegeerde wijze verbonden te zijn met één universiteit. Als niet-Antwerpenaar ben ik toch bekommerd om het universitaire leven in Antwerpen. Het afschaffen van deze parlementaire commissie heeft niets te maken met de Hoge Raad van de Universiteit Antwerpen. Deze Hoge Raad stond al in het ontwerp van decreet ingeschreven. Laten we deze niet politiseren door ze samen te stellen al naargelang de

Sannen

verkiezingsuitslag : dergelijke raden bestaan ook aan andere universiteiten.

Dit wil niet zeggen dat de overheid niet de taak heeft om te blijven toezien hoe de door haar geboden kansen worden aangewend. Artikel 30 is dan ook heel belangrijk in dit decreet : het geeft de opdracht aan de Universiteit Antwerpen om voor 1 oktober 1999 een rapport voor te leggen over de werking van de Universiteit Antwerpen, de perspectieven en concrete voorstellen over verdere eenwording van de instellingen. Agalev wilde via een amendement deze opdracht nog verder specifiëren en het eenwordingsproces stimuleren, door reeds een rapport te vragen voor 1 oktober 1997. Dit rapport had een tijdsplanning moeten bevatten, die de stappen aangaf die moesten worden gerealiseerd. Deze stappen hadden betrekking op de geografische herallocatie van volledige faculteiten en departementen met een gemeenschappelijk bestuur en de integratie van ondersteunende diensten. Voor 1 oktober 1999 diende volgens dit amendement een nieuw rapport ingediend te worden bij de Vlaamse regering, waarin onder andere de integratie van de twee faculteiten TEW werd aangegeven. De commissie heeft Agalev niet gevolgd en oordeelde dat dit te snel zou zijn. Het zou ook niet de taak van de decreetgever zijn om de inhoud van dit rapport te bepalen. Van dit amendement hangt de goed- of afkeuring van dit decreet door Agalev niet af. Ook het huidige artikel 30 maakt de doelstelling van de Vlaamse Raad voldoende duidelijk, namelijk het komen tot één Universiteit Antwerpen.

Het feit dat alle andere partijen dit als doelstelling vooropgesteld hebben stelt ons gerust. Ook de andere amendementen, die we indienden, hadden betrekking op het ontwikkelen en stimuleren van deze eenwordingsdynamiek. Agalev vindt het dan ook spijtig dat het amendement om een voorzitter onmiddellijk de kans te geven zijn mandaat éénmaal te verlengen niet aanvaard werd. Dit zou ongetwijfeld een grotere dynamiek aan de functie gegeven hebben. Dit amendement zou echter in tegenspraak geweest zijn met het compromis dat men ter voorbereiding van dit decreet in Antwerpen zelf bereikt heeft. Agalev wil de slaagkansen van dit decreet niet hypothekeren. Daarom hebben we dit amendement niet opnieuw ingediend. Wel ben ik blij dat ons amendement in verband met het artikel 16, punt 1, paragraaf 1, punt 4, al lijkt het nog zo klein, werd goedgekeurd. Zo wordt het woordje nieuwe geschrapt in de formulering, Deze luidde oorspronkelijk : de coördinatie van nieuwe onderwijs- en onderzoeksprogramma's. Nu gaat het over de coördinatie van alle onderwijs- en onderzoeksprogramma's. Dit kan de dynamiek alleen maar stimuleren.

In verband met de vraag om nu reeds, in dit decreet, de uitbreiding van de onderwijsbevoegdheden te voorzien, wil ik duidelijk stellen dat dit veel te vroeg zou zijn. Dit decreet geeft de mogelijkheid om tot één Universiteit Antwerpen te komen, maar creëert die ene universiteit niet. Mij lijkt het wenselijk dat de uitbreiding kadert in een globale herziening van het universitaire onderwijsaanbod, een opdracht die rector Dillemans eerder kreeg. Daarom moeten we wachten op de resultaten van deze opdracht alvorens er veranderingen aangebracht worden aan de onderwijsbevoegdheden van de universiteit. Agalev gaat er wel van uit dat de ene Universiteit Antwerpen ook een volwaardige universiteit moet zijn en alle ontwikkelingskansen moet krijgen. Een volwaardige universiteit betekent echter niet dat er alle mogelijke studierichtingen aangeboden moeten worden. Dit axioma lijkt me voorbijgestreefd. Ook de huidige grote universiteiten moeten er van uitgaan dat zij in de toekomst, binnen een gerationaliseerd universitair studieaanbod, niet meer alle studierichtingen kunnen aanbieden.

Omdat de dynamiek, die dit decreet mogelijk maakt, kan leiden tot één Universiteit Antwerpen. Ook al had Agalev dit alles wat sneller willen zien gebeuren, zullen we dit ontwerp van decreet goedkeuren. Op die manier hopen we consequent in te vullen wat in het bestuursakkoord van Antwerpen staat. Hierin wordt duidelijk aangegeven dat elk initiatief om uiteindelijk tot één universiteit te komen moet gesteund worden. Mijnheer Beysen, het feit dat u tegenstemt doet me twijfelen aan uw invulling van het begrip consequent, dat blijkbaar slechts voor anderen geldt maar niet voor de VLD. (*Applaus*)

De voorzitter : De heer Gabriels heeft het woord.

De heer Jaak Gabriels *(Op de tribune)* : In de Vlaamse Raad is de VLD niet gehouden aan een bestuursakkoord dat in Antwerpen afgesloten werd. (*Tumult*)

De heer Ludo Sannen : Dat hoor ik u graag zeggen. Ik heb namelijk vanmorgen hetzelfde standpunt verdedigd.

De voorzitter : Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Luc Van den Bossche (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, niets is blijkbaar erger dan een zaal vol Antwerpse parlementsleden, maar dit ter zijde. De meeste punten werden reeds uitvoerig besproken in de commissie. Op enkele punten die hier aangeroerd werden en toch belangrijk zijn wil ik kort ingaan. Zowel over artikel 21 heb ik de tussenkomsten gehoord van de heren Van Peel, Voorhamme en Beysen, en hun tussenkomsten gaan allemaal in dezelfde richting.

In artikel 21 staat er wat er staat. Meestal merk ik dat men bij het citeren van artikels de neiging heeft een aan-

Van den Bossche

tal dingen te vergeten en andere dingen wat te veel accentueren. Bij lange zinnen kan ik begrijpen dat men af en toe iets vergeet, maar door dit wegmoffelen raakt het evenwicht van de zin zoek. De zin luidt als volgt : zodra een overeenkomst van eenwording – dat kan perfect een confederaal model zijn – wordt bereikt over ... – en dan krijg je de opsomming : de structuur, de vertegenwoordiging, de beheersorganen, de financiering en de programmatie, en dat is de inhoud van de overeenkomst. Aan de tweede voorwaarde is in elk geval op dit moment niet voldaan.

De zin gaat verder als volgt : dan dient de Vlaamse regering onverwijld een ontwerp in dat de onderwijsbevoegdheden uitbreidt. Dan komt het vierde belangrijke stuk : in het kader van een algemene programmatie van het academisch onderwijs. Daar wordt dan de link gelegd naar het globale veld.

Meer is er niet, minder ook niet. Het is dus in zijn geheel als dusdanig te lezen, net zoals in de versie van 1991 artikel 26. We hebben uiteindelijk artikel 26 letterlijk overgenomen, alleen de aanpassing inzake organen is doorgevoerd.

De voorzitter : De heer Van Peel heeft het woord.

De heer Marc Van Peel (*Op de tribune*) : Mijnheer de minister, ik ben het ter zake met u eens, maar ook met de heer Voorhamme, die het artikel terecht omschrijft als de stok achter de deur, maar men zou ook kunnen zeggen : de wortel voor de ezel. Om de politieke wil uit te drukken om tot een grotere eenwording te komen is het wel belangrijk te weten dat, zoals we nu wel terecht zeggen, aan de voorwaarden omschreven in het artikel niet is voldaan. Het is dan wel een terechte vraag : wanneer is er dan wel aan voldaan, zeker als men de stok achter de deur wil hanteren ? Men kan wel voortdurend blijven zeggen dat we er nu nog niet zijn, maar de vraag is dan wanneer we er wel zijn.

Minister Luc Van den Bossche : We zijn er op het moment dat er een akkoord is van eenwording over de vijf materies die zijn opgesomd.

De heer Marc Van Peel : Er is nu het confederaal model dat door de instellingen zelf kan worden ingevuld. Op het moment dat men het confederaal model zo maximaal mogelijk heeft ingevuld is toch aan de voorwaarden voldaan ?

Minister Luc Van den Bossche : Ik denk dat dit decreet nog zal moeten worden gewijzigd, want ik denk niet dat je de vijf materies echt tot eenwording kan brengen binnen dit decreet. In dit decreet is er trouwens een soort vetorecht dat decretaal wordt ingevoerd. We kunnen moeilijk over een akkoord van eenwording spreken met vetorecht. Ik vermoed dat we eerst nog een decretale fase moeten meemaken vooraleer artikel 21 kan uitgevoerd worden. Er kan wel een stuk weg worden afgelegd op basis van dit decreet. Men kan dit minimalistisch invullen, maar men kan het ook maximalistisch invullen naargelang uw invalshoek. Dat kan dan de basis vormen voor de discussie voor het tweede decreet. In de commissie is uitgelegd dat men daar niet moet op terug moet komen. Artikel 30 is zeer belangrijk, en die twee jaar laten niet de tijd echt ernstig te kijken wat mogelijk is en wat niet.

Ik moet de geschiedenis even geweld aandoen. De regering is vaak slecht, maar als ze niet slecht is, moet men het niet slechter maken dan het nodig is. We hadden de parlementaire commissie voorzien. Ik geloofde daar niet in, maar mijn cynisme is zodanig groot dat ik vond dat zij perfect mocht blijven bestaan.

Uw verhaal is overigens juist. De enige keer dat de commissie is samengekomen na de verkiezingen, was er geen consensus, maar dat was wel degelijk dubbel. Hoeveel keer als uw fractie het niet eens was, was ook de heer Coveliers als verruimde VLD-vertegenwoordigde het niet eens ? Het is juist dat als men zich daarop steunt men de bal naar de VLD of u moet gooien.

Het idee om één enkele universiteit op te richten is niet nieuw. De inrichtende machten moeten zich daar zelf over uitspreken. De meerderheid van de commissieleden is vóór dit decreet. Ik begrijp de ontgoocheling van de heer Beysen. Antwerpen moet nu zelf het roer in handen nemen. *(Applaus)*

De voorzitter : De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet houdende wijziging van diverse decreten met betrekking tot de universiteit Antwerpen.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen.

TITEL 1

Inleidende bepalingen

Artikel 1

Dit decreet regelt een aangelegenheid bedoeld in artikel 127 van de Grondwet.

– *Aangenomen.*

Voorzitter

TITEL 2

HOOFDSTUK I

Algemene bepalingen

Artikel 2

Bij dit decreet wordt de confederale Universiteit Antwerpen opgericht, verder UA genoemd. Zij heeft rechtspersoonlijkheid. Zij heeft haar bestuurszetel in het administratief arrondissement Antwerpen.

De confederale Universiteit Antwerpen is gelast met de verwezenlijking van de doelstellingen die het Universitair Centrum Antwerpen, de Universitaire Faculteiten St. Ignatius en de Universitaire Instelling Antwerpen bij overeenkomst hebben beslist gemeenschappelijk en in confederaal verband na te streven.

– *Aangenomen.*

Artikel 3

Dit decreet is tevens van toepassing op :

– het Universitair Centrum Antwerpen, verder RUCA genoemd ;

– de Universitaire Faculteiten St. Ignatius te Antwerpen, verder UFSIA genoemd ;

– de Universitaire Instelling Antwerpen, verder UIA genoemd.

– *Aangenomen.*

HOOFDSTUK II

De academische overheden

AFDELING 1

De Raad

Artikel 4

De Raad van de UA bestaat uit :

1° de Rector-Voorzitter van de UA, voorzitter ;

2° de leden van het Bureau van de UA ;

3° negen vertegenwoordigers van het zelfstandig academisch personeel, waarvan drie verkozen onder de leden van dit personeel die deel uitmaken van de Raad van Bestuur van het RUCA, drie verkozen onder de leden van dit personeel die deel uitmaken van de Algemene Vergadering van de UFSIA en drie verkozen onder de leden van dit personeel die deel uitmaken van de Raad van Bestuur van de UIA ; de kandidaten dienen op het ogenblik van hun verkiezing ten minste twee jaar een voltijdse opdracht vervuld te hebben aan de Universiteit Antwerpen ;

4° drie vertegenwoordigers van het assisterend academisch personeel, waarvan één verkozen onder de leden van dit personeel die deel uitmaken van de Raad van Bestuur van het RUCA, één verkozen onder de leden van dit personeel die deel uitmaken van de Algemene Vergadering van de UFSIA en één verkozen onder de leden van dit personeel die deel uitmaken van de Raad van Bestuur van de UIA ; de kandidaten dienen op het ogenblik van hun verkiezing ten minste twee jaar een voltijdse opdracht vervuld te hebben aan de Universiteit Antwerpen ;

5° drie vertegenwoordigers van het administratief en technisch personeel, waarvan één verkozen onder de leden van dit personeel die deel uitmaken van de Raad van Bestuur van het RUCA, één verkozen onder de leden van dit personeel die deel uitmaken van de Algemene Vergadering van de UFSIA en één verkozen onder de leden van dit personeel die deel uitmaken van de Raad van Bestuur van de UIA ; de kandidaten dienen op het ogenblik van hun verkiezing ten minste twee jaar een voltijdse beroepsactiviteit vervuld te hebben aan de Universiteit Antwerpen ;

6° drie vertegenwoordigers van de studenten, waarvan één verkozen onder de studenten die deel uitmaken van de Raad van Bestuur van het RUCA, één verkozen onder de studenten die deel uitmaken van de Algemene Vergadering van de UFSIA en één verkozen onder de studenten die deel uitmaken van de Raad van Bestuur van UIA ; de kandidaten dienen op het ogenblik van hun verkiezing ten minste één jaar regelmatig ingeschreven te zijn aan de Universiteit Antwerpen ;

7° drie vertegenwoordigers, één uit elke in artikel 3 genoemde instelling, verkozen onder de leden van het bestuursorgaan der respectieve instellingen en die gebeurlijk de openbare, sociaal-economische en culturele milieu's van het Antwerpse vertegenwoordigen.

De Regeringscommissaris en de Afgevaardigde van Financiën wonen de vergaderingen bij met raadgevende stem.

– *Aangenomen.*

Artikel 5

Het mandaat van de leden van de Raad, bedoeld in artikel 4, 3°, 4°, 5° en 7° duurt vier jaar en is hernieuwbaar. Het mandaat van de vertegenwoordigers van de studenten duurt één jaar en is hernieuwbaar.

Voor elke geleding wordt in een opvolging voorzien, teneinde bij vroegtijdige beëindiging van een mandaat het desbetreffend mandaat verder te zetten.

– *Aangenomen.*

Voorzitter

Artikel 6

Om geldig te kunnen vergaderen dient minstens de helft van de vier volgende groepen aanwezig te zijn :

1° de groep van alle leden van de Raad ;

2° de groep van alle leden uit het RUCA ;

3° de groep van alle leden uit de UFSIA ;

4° de groep van alle leden uit de UIA.

De Raad kan in een intern reglement de vertegenwoordiging bij volmacht regelen. Indien na een eerste samenroeping van een vergadering van de Raad het in het eerste lid bedoelde quorum niet wordt bereikt, kan de Raad ten vroegste drie en ten laatste tien dagen later geldig vergaderen na een tweede samenroeping van een vergadering van die Raad met dezelfde agenda, ongeacht het aantal aanwezige leden.

– *Aangenomen.*

Artikel 7

§ l. De beslissingen van de Raad worden genomen met een gewone meerderheid van de uitgebrachte stemmen in elk van de groepen uit artikel 6, 1°, 2°, 3° en 4° tegelijkertijd. Onthoudingen, ongeldige en blanco stemmen worden geacht niet te zijn uitgebracht.

Bij staking van stemmen of bij gebrek aan een gewone meerderheid in één van de groepen uit artikel 6, 1°, 2°, 3° en 4° wordt het voorstel verworpen.

De Raad kan in een intern reglement het stemmen bij volmacht regelen.

§ 2. In de deliberaties inzake uitvoerende taken en inzake coördinerende en adviserende functies, binnen de vooraf in de Raad vastgestelde regels, volstaat bij stemming de gewone meerderheid van de totaal geldig uitgebrachte stemmen.

De beslissing over de vraag of een deliberatie betrekking heeft op één van de in het vorige lid bedoelde deliberaties is een beslissing in de zin van de eerste alinea van § l. van dit artikel.

De gekwalificeerde meerderheid van 3/4 der geldig uitgebrachte stemmen en terzelfdertijd een gewone meerderheid binnen de groep van vertegenwoordigers van respectievelijk RUCA, UFSIA en UIA, is echter van toepassing voor de beslissingen inzake eventuele wijziging aan de basisdocumenten van de UA en van de statuten, evenals voor de benoeming van de Rector-Voorzitter van de UA.

– *Aangenomen.*

AFDELING 2

Het Bureau

Artikel 8

Het Bureau van de UA bestaat uit :

1° de Rector-Voorzitter van de UA, voorzitter ;

2° de Rector en de Vice-Rector of de beheerder van het RUCA ;

3° de Rector en de Voorzitter van de Algemene Vergadering van de UFSIA ;

4° de Rector en de Voorzitter van de UIA.

De Regeringscommissaris en de Afgevaardigde van Financiën wonen de vergaderingen bij met raadgevende stem.

– *Aangenomen.*

Artikel 9

Om geldig te kunnen vergaderen dient minstens de helft van alle leden aanwezig te zijn alsmede de helft van de vertegenwoordigers van respectievelijk het RUCA, de UFSIA en de UIA.

– *Aangenomen.*

Artikel 10

De beslissingen van het Bureau worden genomen met een gewone meerderheid van de uitgebrachte stemmen. Ingeval één van de vier groepen vermeld in artikel 8 unaniem zich uitspreekt tegen de voorgestelde beslissing, wordt de aangelegenheid verwezen naar de Raad.

Onthoudingen, ongeldige en blanco stemmen worden geacht niet te zijn uitgebracht.

Het Bureau legt verder de wijze van beslissing vast in een intern reglement.

– *Aangenomen.*

Artikel 11

Om de twee jaar wordt door het Bureau een ondervoorzitter verkozen onder één van zijn leden en volgens modaliteiten vastgelegd in een intern reglement.

De ondervoorzitter vervangt de voorzitter bij afwezigheid en kan door het Bureau met bijzondere opdrachten worden gelast.

– *Aangenomen.*

Voorzitter

AFDELING 3

De Rector-Voorzitter van de UA

Artikel 12

De Rector-Voorzitter van de UA wordt benoemd door de Raad, conform artikel 7, § 2, tweede lid en uit een lijst van kandidaten voorgedragen volgens een procedure vastgelegd door de Raad. Het mandaat is onverenigbaar met het mandaat van rector in een van de drie genoemde instellingen.

De Raad regelt in een reglement tevens de procedure van de verkiezing en de wijze waarop de geledingen in elke universiteit deelnemen aan de verkiezing.

– *Aangenomen.*

Artikel 13

De kandidaten voor het ambt van Rector-Voorzitter van de UA dienen gewoon hoogleraar te zijn aan één van de in artikel 3 genoemde instellingen en mogen de leeftijd voor opruststelling niet bereiken tijdens de duur van hun mandaat.

Het mandaat van Rector-Voorzitter van de UA duurt vier jaar en is niet hernieuwbaar.

Het is onverenigbaar met één van de mandaten opgesomd in artikel 8, 2°, 3° en 4°.

– *Aangenomen.*

Artikel l4

Aan de Rector-Voorzitter van de UA wordt een vergoeding toegekend overeenkomstig de bepalingen van artikel 100 van het algemeen decreet van 12 juni 1991 betreffende de universiteiten in de Vlaamse gemeenschap.

– *Aangenomen.*

Artikel 15

§ l. De Rector-Voorzitter van de UA is voorzitter van de Raad en van het Bureau van de UA en legt de aldaar getroffen beslissingen ter uitvoering. Hij treedt op namens de UA in en buiten rechte conform het bepaalde in artikel 17, 6°.

Verder vertegenwoordigt hij de Universiteit Antwerpen conform het bepaalde in artikel 16, § 1, 8° in de wetenschappelijke en interuniversitaire instellingen. In de taak van vertegenwoordiging wordt hij bijgestaan door de rectoren van het RUCA, de UFSIA en de UIA overeenkomstig het intern reglement van de Raad, waarin deze vertegenwoordiging wordt geregeld.

§ 2. Daarenboven draagt hij zorg voor de verdere samenwerking binnen de UA en dient via het Bureau voorstellen dienaangaande in bij de Raad. Hij waakt, namens de Raad, over de werking van de gemeenschappelijke raden en commissies.

Conform de modaliteiten vastgesteld door de Raad, ondertekent de Rector-Voorzitter van de UA mede de diploma's van gemeenschappelijk ingerichte programma's.

§ 3. De Rector-Voorzitter van de UA zetelt met raadgevende stem in de bestuursorganen van elk der in artikel 3 genoemde instellingen.

– *Aangenomen.*

HOOFDSTUK III

Bevoegdheden

Artikel 16

§ 1. Op grond van overeenkomsten tussen ten minste twee van de in artikel 3 genoemde instellingen worden aan de UA volgende bevoegdheden toegekend :

1° het beslissen tot organisatie van gemeenschappelijke opleidingen, gemeenschappelijke onderzoeksprogramma's, gemeenschappelijke programma's van postacademische vorming en andere gemeenschappelijke initiatieven ; het nemen van alle beslissingen, na advies van de gemeenschappelijke onderzoeksraad, betreffende het beheer en de besteding van het Bijzonder Onderzoeksfonds van de UA ;

2° het bepalen van de inhoud en de procedure van kwaliteitsbewaking ; stelselmatig overleg op gebied van onderwijs, onderzoek en dienstverlening op domeinen die meer dan één in artikel 3 genoemde instelling aanbelangen ;

3° het samenvoegen van de opdrachten van personeelsleden die aan meer dan één in artikel 3 genoemde instelling verbonden zijn en het vastleggen van de reglementering hiertoe ;

4° de coördinatie van onderwijs- en onderzoeksprogramma's, telkens op advies van de gemeenschappelijke onderwijs- of onderzoeksraad ; de coördinatie van en het stelselmatig overleg omtrent het onderling afstemmen van het aanbod van academische opleidingen, voortgezette academische opleidingen, doctoraatsopleidingen, lerarenopleiding en postacademische vorming. Wat de faculteiten Toegepaste Economische Wetenschappen betreft, geschiedt zulks na beraadslaging door een overlegcomité ; wat de post-academische vorming betreft, geschiedt zulks na beraadslaging door de Gemeenschappelijke Raad voor Post-academische vorming ; wat de eerste en tweede cy-

clus betreft telkens op advies van de betrokken curriculumoverlegcommissie ;

5° de harmonisatie van de statuten van de verschillende personeelscategorieën, rekening houdend met het publiekrechtelijk of het privaatrechterlijk karakter van de in artikel 3 genoemde instellingen ;

6° het ontwikkelen van gemeenschappelijke administratieve en logistieke diensten, alsook van de gemeenschappelijke infrastructuur nodig om het onderling gebruik verder te bevorderen van bibliotheekcollecties, en van grote uitrusting zoals laboratoria, dataverwerking van informatie en telecommunicatie ;

7° het verkrijgen, het in huur of in gebruik nemen van roerende en onroerende goederen die de UA voor haar werking nodig heeft en gebeurlijk van roerende en onroerende goederen die een gemeenschappelijke bestemming hebben of krijgen ; de mogelijkheid tot het ontwikkelen van een globaal inplantings- en (re)allocatieplan voor gebouwen van de UA en/of van twee of meer in artikel 3 genoemde instellingen ;

8° het vastleggen in een intern reglement van de regels met betrekking tot de vertegenwoordiging van de Universiteit Antwerpen door de Raad, het Bureau of de Rector-Voorzitter in het bijzonder bij de overheid, wetenschappelijke en interuniversitaire raden en instellingen, de buitenlandse instellingen, de hogescholen ;

9° het nemen van initiatieven van socio-culturele aard ; het bevorderen van de gemeenschappelijkheid in de sociale voorzieningen ten behoeve van de studenten ; het inrichten van gemeenschappelijke sportactiviteiten ;

10° het nemen van maatregelen op de domeinen van belang voor de opbouw van de gemeenschappelijke identiteit van de Universiteit Antwerpen en het opnemen van andere opdrachten die de Universiteit Antwerpen aanbelangen ;

11° het reglementeren van wie met raadgevende stem mag deelnemen aan de vergaderingen van de Raad of het Bureau, van de faculteitsraden, departementsraden of andere commissies van de in artikel 3 genoemde instellingen ;

l2° het beslissen tot het organiseren van nieuwe studierichtingen in het geval dat, conform het art. 26, laatste lid van het decreet van 12 juni 1991, betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap, uitbreiding van onderwijsbevoegdheid aan de Universiteit Antwerpen wordt toegekend.

Deze bevoegdheden zijn ofwel beslissend, ofwel coördinerend, ofwel adviserend van aard.

§ 2. Onder de term "gemeenschappelijk" dient in dit artikel te worden verstaan dat ten minste twee van de drie instellingen betrokken zijn bij desbetreffende handelingen.

Een intern reglement van de Raad preciseert bij welke beslissingen een advies noodzakelijk is van de onderscheiden raden en commissies.

§ 3. Tot bijkomende overdracht van bevoegdheden vanwege de drie universiteiten vermeld onder artikel 3 kan beslist worden bij onderlinge overeenkomst.

Eventuele nieuwe bevoegdheden aan de UA toegekend, worden uitgeoefend door de Raad van de UA.

– *Aangenomen.*

Artikel 17

De in artikel 16 vermelde bevoegdheden worden uitgeoefend door de Raad van de UA.

Meer in het bijzonder is de Raad bevoegd voor :

1° het bepalen van het reglement voor de verkiezing van de Rector-Voorzitter van de UA ;

2° het oprichten van gemeenschappelijke organen, en het vastleggen in overleg met de drie instellingen vermeld in artikel 3, van algemene richtlijnen voor de organisatie en de coördinatie van het academisch onderwijs, het wetenschappelijk onderzoek en de wetenschappelijke dienstverlening van de Universiteit Antwerpen ;

3° het jaarlijks vastleggen, binnen de financiële middelen verworven door de UA, van de begroting ;

4 ° het opmaken van de jaarrekening en het jaarverslag van de UA ;

5° het opstellen van zijn reglement van orde ;

6° het regelen van het optreden van de Rector-Voorzitter naar buiten al dan niet in rechte voor materies die vallen binnen de bevoegdheid van de UA en binnen de modaliteiten zoals bepaald in het intern reglement van de Raad ;

7° alle andere bij dit of andere decreten en reglementaire bepalingen toegekende bevoegdheden.

– *Aangenomen.*

Artikel 18

De Raad kan de uitvoering van bepaalde van zijn bevoegdheden overdragen aan het Bureau binnen de beperkingen van de artikelen 16 en 17, volgens de door de Raad in een reglement vastgelegde voorwaarden en modaliteiten.

In het bijzonder is het Bureau belast met :

1° het voorbereiden, bekend maken en uitvoeren van de besluiten van de Raad ;

2° het beheer over de financiën en de roerende en onroerende goederen van de UA binnen de perken van de kredieten zoals goedgekeurd door de Raad ;

Voorzitter

3° het sluiten van overeenkomsten en het verrichten van andere rechtshandelingen die de UA binden ;

4° het opstellen van zijn reglement van orde ;

5° het regelen van de administratieve en logistieke ondersteuning van de Rector-Voorzitter van de UA, van het Bureau en van de Raad ; hierbij kunnen de diensten van de in artikel 3 genoemde instellingen met bepaalde opdrachten worden belast.

– *Aangenomen.*

Artikel 19

§ 1. Het Bureau is verantwoording verschuldigd aan de Raad en brengt verslag uit over de genomen beslissingen.

Het Bureau en de Rector-Voorzitter verstrekken de Raad op zijn verzoek alle inlichtingen over de handelingen die het heeft verricht.

§ 2. De Raad neemt bij reglement nadere regelen op omtrent de in dit artikel bedoelde aangelegenheden.

§ 3. De Raad brengt bij de bestuursorganen van de instellingen, vermeld in artikel 3, verslag uit over elke vergadering.

– *Aangenomen.*

HOOFDSTUK IV

Bepalingen betreffende de toepassing van het decreet van 12 juni 1991 betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap op de Universiteit Antwerpen

Artikel 20

De toezichtsregeling uit hoofdstuk IX van het decreet van 12 juni 1991 betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap is van toepassing op de UA.

De Regeringscommissaris bij de in artikel 3 genoemde universiteiten oefent de terzake bepaalde bevoegdheden uit ten aanzien van de UA.

De Vlaamse regering duidt onder de inspecteurs van financiën geaccrediteerd bij de Vlaamse Gemeenschap en benoemd bij één van de in artikel 3 genoemde instellingen, een Afgevaardigde van Financiën aan, die de terzake bepaalde bevoegdheden ten aanzien van de UA uitoefent.

– *Aangenomen.*

Artikel 21

In het decreet van 12 juni 1991 betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap wordt artikel 26, laatste lid vervangen door de volgende bepaling :

"Zodra tussen de instellingen die op het ogenblik van de inwerkingtreding van dit decreet de Universiteit Antwerpen uitmaken een overeenkomst van eenwording wordt bereikt over de structuur, vertegenwoordiging, beheersorganen, financiering en programmatie en deze overeenkomst wordt bekrachtigd door de Raad van de Universiteit Antwerpen, dient de Vlaamse regering onverwijld bij de Vlaamse Raad een ontwerp van decreet in dat de onderwijsbevoegdheid van de Universiteit Antwerpen uitbreidt in het kader van een algemene programmatie van het academisch onderwijs.".

– *Aangenomen.*

Artikel 22

Op grond van onderlinge overeenkomsten kunnen de in artikel 3 genoemde instellingen de financiële en andere middelen die zij bezitten of verwerven geheel of gedeeltelijk overmaken aan de UA. De UA kan financiële en andere middelen ter beschikking stellen van de in artikel 3 genoemde instellingen.

De bedragen die ten gunste van de drie instellingen, vernoemd in artikel 3, onder de rubriek Universiteit Antwerpen worden voorzien in hoofdstuk VIII, afdelingen 1, 2 en 2 bis van het decreet van 12 juni 1991 betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap, worden met behoud van berekeningswijze en bestemming bij elkaar opgeteld. De Vlaamse regering maakt dit bedrag rechtstreeks over aan de UA, met specificatie van de aan elke in artikel 3 genoemde instelling toekomende middelen. Deze middelen worden onverwijld doorgestort na voorafname van de in de begroting voorziene bijdragen tot de werking van de UA en na voorafname van de bedragen nodig voor die initiatieven waarvoor in de Raad werd beslist ze gezamenlijk te financieren.

De financiële lasten van de werking van de UA worden over de in artikel 3 genoemde universitaire instellingen verdeeld overeenkomstig de door de Raad van de UA vastgestelde regels.

– *Aangenomen.*

Artikel 23

De UA is voor het administratief, boekhoudkundig, budgettair en financieel beheer onderworpen aan de regels die gelden voor de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap.

– *Aangenomen.*

Voorzitter

HOOFDSTUK V

Wijzigende bepalingen voor de in artikel 3 genoemde instellingen

Artikel 24

De Rectoren behouden ten opzichte van de instellingen waaraan zij verbonden zijn dezelfde bevoegdheden die zij hadden vòòr de inwerkingtreding van dit decreet, binnen de beperkingen van artikelen 16, 17 en 18.

– *Aangenomen.*

Artikel 25

In de wet van 7 april 1971 houdende oprichting en werking van de UIA worden volgende wijzigingen aangebracht :

a) in artikel 11 wordt § 1, 6° vervangen door :

"6° hij bepaalt de tuchtregeling met waarborg van het recht op verdediging ;" ;

b) in artikel 14 wordt 2° geschrapt ;

c) artikel 34 wordt geschrapt ;

d) artikel 18 wordt geschrapt.

Op dit artikel is er een amendement van mevrouw Dillen en de heer Van Hauthem dat luidt als volgt :

Artikel 25

Littera D schrappen en vervangen door wat volgt :

"In artikel 18 van de wet van 7 april 1971 houdende oprichting en werking van de U.I.A. wordt "Kamer van Volksvertegenwoordigers" vervangen door "Vlaamse Raad" en wordt "Wetgevende kamers ingevolge nieuwe parlementsverkiezingen zijn" vervangen door "Vlaamse Raad ingevolge nieuwe verkiezingen is".

Mevrouw Marijke Dillen : Mijnheer de voorzitter, geachte minister, collega's, dit amendement wil de commissie van parlementsleden zoals voorzien in artikel 18 van de wet van 7 april 1977 behouden, maar de samenstelling ervan moet aangepast worden aan de huidige samenstelling.

De voorzitter : De stemmingen over artikel 25 en het amendement worden aangehouden.

Artikel 26

Aan het decreet van 21 december 1976 houdende organisatie van de Vlaamse interuniversitaire samenwerking worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° in artikel 2, a) wordt onmiddellijk nà de woorden "de Vrije Universiteit Brussel," toegevoegd : "en de Universiteit Antwerpen," ;

2° in artikel 2, a) wordt onmiddellijk nà de woorden "raad van beheer" toegevoegd : “of de Raad" ;

3° in artikel 2, c) worden de woorden "het Rijksuniversitair Centrum Antwerpen" en "en de Universitaire Faculteiten Sint-Ignatius te Antwerpen," geschrapt ;

4° artikel 2, b) wordt geschrapt ; artikel 2, c) wordt dan artikel 2, b) ;

5° in artikel 3 worden de woorden "twee ondervoorzitters" vervangen door "drie ondervoorzitters" ;

6° in artikel 3 wordt het tweede lid vervangen door de volgende bepaling :

"Vier van deze personen moeten respectievelijk de in artikel 2, a) genoemde instellingen vertegenwoordigen. De vijfde persoon vertegenwoordigt één van de in artikel 2, b) genoemde instellingen.".

– *Aangenomen.*

Artikel 27

Met ingang van de datum zoals bepaald in artikel 29 worden de in dit artikel vermelde wijzigingen aan de wet van 7 april 1971 houdende oprichting en werking van de Universitaire Instelling Antwerpen van kracht.

In genoemde wet wordt hoofdstuk II, § 3 vervangen door wat volgt :

"§ 3. De Rector

Artikel 8

De Rector wordt door de Raad van Bestuur benoemd uit een lijst voorgedragen door de algemene vergadering van de in artikel 9 genoemde faculteitsraden en gekozen onder de gewone hoogleraren tijdens de maand mei die voorafgaat aan het verstrijken van het mandaat van de in dienst zijnde Rector.

De lijst bevat minimaal één en maximaal drie gerangschikte kandidaten.

Tot de stemming mag slechts worden overgegaan als ten minste de helft der leden aanwezig is of na een tweede oproep zo het quorum niet bereikt werd. De verder procedure wordt bepaald door de Raad van Bestuur.

Het mandaat van Rector duurt vier jaar en mag tweemaal worden hernieuwd.".

In genoemde wet wordt artikel 13 vervangen door het volgende :

Voorzitter

"Artikel 13

De Rector heeft de algemene leiding over de universitaire instelling. Hij is voorzitter van de Raad van Bestuur en van het Vast Bureau en vertegenwoordigt de universitaire instelling in en buiten rechte.

De Raad van Bestuur voorziet in een vervangingsregeling bij verhindering of afwezigheid van de Rector.

De beheerder is onder leiding van de Rector belast met de uitvoering van het dagelijks beheer van de universitaire instelling op administratief, technisch en financieel vlak en coördineert de werking van de administratieve diensten.

De afgevaardigd-bestuurder van het Universitair Ziekenhuis Antwerpen, verder UZA genoemd, is belast met de coördinatie en de uitvoering van het dagelijks beheer van het UZA.".

In genoemde wet worden de titel van hoofdstuk II, afdeling 3 en artikel 16 vervangen door het volgende :

"Afdeling 3

Het statuut van de Rector, van de beheerder en van de afgevaardigd-bestuurder van het UZA

Artikel 16

De Rector, de beheerder en de afgevaardigd-bestuurder van het UZA genieten een vergoeding overeenkomstig de bepalingen van artikel 100 van het decreet van 12 juni 1991 betreffende universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap.

De betrekking van beheerder wordt begeven door de Raad van Bestuur na een openbare oproep, in het Belgisch Staatsblad, tot de kandidaten die houder zijn van een diploma van de tweede cyclus van een academische opleiding. De Raad van Bestuur duidt de beheerder aan bij geheime stemming en met een gewone meerderheid van stemmen, onthoudingen niet inbegrepen.

De rechten en plichten van de beheerder worden opgenomen in een arbeidsovereenkomst van onbepaalde duur met de Raad van Bestuur. De beheerder geniet de salarisschaal A311 van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap.

De afgevaardigd-bestuurder van het UZA wordt benoemd door de Raad van Bestuur voor een periode van vier jaar. Hij geniet de salarisschaal van gewoon hoogleraar of van buitengewoon hoogleraar indien het ambt niet voltijds wordt uitgeoefend.".

In genoemde wet worden nog de volgende wijzigingen aangebracht :

a) in artikel 6 wordt :

A) – 3° vervangen door :

"3° de Rector en de beheerder van het Universitair Centrum te Antwerpen" ;

– in fine toegevoegd :

"de beheerder en de afgevaardigd-bestuurder van het UZA wonen de vergaderingen van de Raad van Bestuur bij met raadgevende stem." ;

C) b) geschrapt ;

b) in artikel 7 wordt de tweede zin vervangen door :

"De Rector maakt van ambstwege deel uit van het vast bureau en de beheerder woont de vergaderingen bij met raadgevende stem." ;

c) in artikel 14 wordt de eerste zin vervangen door :

"De algemene vergadering van de faculteitsraden wordt voorgezeten door de Rector of door zijn vervanger." ;

d) in artikel 17 worden "de voorzitter" en "de ondervoorzitter" vervangen door "de beheerder" en "de afgevaardigd-bestuurder van het UZA".

In artikel 8 van dit decreet wordt met ingang van 1 oktober 1999 in 4° "de voorzitter" vervangen door "de beheerder".

Op dit artikel is er een amendement, ter schrapping, van de heer Beysen dat luidt als volgt :

Artikel 27

Dit artikel schrappen.

De stemmingen over artikel 27 en het amendement worden aangehouden.

HOOFDSTUK VI

De Hoge Raad van de Universiteit Antwerpen

Artikel 28

Door de Raad wordt een Hoge Raad van de Universiteit Antwerpen opgericht, samengesteld uit vertegenwoordigers van openbare instanties, politieke, socio-economische en culturele milieu's om aan de Universiteit Antwerpen advies te verstrekken.

Op dit artikel is er een amendement van mevrouw Dillen en de heer Van Hauthem dat luidt als volgt :

Artikel 28

In artikel 28 een tweede paragraaf bijvoegen, luidende als volgt :

Voorzitter

"De vertegenwoordigers van de politieke milieus worden aangeduid op basis van de sterkte van de Antwerpse frakties in de Vlaamse Raad".

De stemmingen over artikel 28 en het amendement worden aangehouden.

HOOFDSTUK VII

Overgangsbepalingen

Artikel 29

Dit decreet treedt in werking op 1 januari 1996, behalve het artikel 26 dat in werking treedt op l oktober l996 en behalve de artikels 25,d en 27 die in werking treden op 1 oktober 1999. De bepalingen uit artikel 27 aangaande de afgevaardigd-bestuurder van het UZA treden evenwel in werking op 1 oktober 1995.

De eerste verkiezingen van de leden van de Raad geschieden voor de inwerkingtreding. Zij nemen hun mandaat op vanaf 1 januari 1996 en beëindigen het op 1 oktober 1999.

In de periode tot 30 september l996 is de voorzitter van het gbUA Voorzitter van de Raad en van het Bureau. Daarna treedt de overeenkomstig de bepalingen van artikel 7, §2, tweede lid alsmede van de artikelen l2 en l3 verkozen Rector-Voorzitter van de Universiteit Antwerpen in functie en zijn de bepalingen van artikel l2 van toepassing voor de ondervoorzitter.

Met ingang van l januari l996 wordt het decreet van l augustus l978 houdende maatregelen tot samenwerking onder de Antwerpse universitaire instellingen opgeheven, met uitzondering van de overeenkomsten en reglementen waartoe in uitvoering van de artikelen 9 tot 20 van genoemd decreet beslist werd.

De overeenkomstig genoemd decreet van 1 augustus 1978 aan het gemeenschappelijk bureau Universiteit Antwerpen toegekende bevoegdheden worden verder uitgeoefend door de Raad.

In afwachting van de nieuwe regelingen met betrekking tot de vertegenwoordiging volgens de bepalingen voorzien in de artikelen 16, § 1, 8° en 17, 6°, blijven de thans geldende schikkingen van kracht.

– *Aangenomen.*

HOOFDSTUK VIII

Bijzondere bepaling

Artikel 30

Voor 1 oktober 1999 wordt door de Raad een rapport ingediend bij de Vlaamse Regering omtrent de werking van de UA, de perspectieven en concrete voorstellen inzake verdere eenwording van de instellingen vernoemd in artikel 3 van onderhavig decreet.

– *Aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen morgen om 9.30 uur de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET houdende wijziging van sommige bepalingen van titel II van de decreten betreffende de radio-omroep en de televisie, gecoördineerd op 25 januari 1995
– 179 (1995-1996) – Nr. 1 tot 6

VOORSTEL VAN DECREET van de heer Kris Van Dijck houdende wijziging van artikel 3 van de decreten betreffende de radio-omroep en de televisie, gecoördineerd op 25 januari 1995
– 79 (1995-1996) – Nrs. 1 en 2

VOORSTEL VAN DECREET van de heer Dirk Van Mechelen c.s. houdende wijziging van Titel II van de decreten betreffende de radio-omroep en de televisie, gecoördineerd op 25 januari 1995
– 175 (1995-1996) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde zijn het ontwerp van decreet houdende wijziging van sommige bepalingen van titel II van de decreten betreffende de radio-omroep en de televisie, gecoördineerd op 25 januari 1995, het voorstel van decreet van de heer Van Dijck houdende wijziging van artikel 3 van de decreten betreffende de radio-omroep en de televisie, gecoördineerd op 25 januari 1995 en het voorstel van decreet van de heer Van Mechelen c.s. houdende wijziging van Titel II van de decreten betreffende de radio-omroep en de televisie, gecoördineerd op 25 januari 1995, die door de commissie in samenhang werden behandeld, met dien verstande dat het ontwerp van decreet als basis voor de bespreking werd genomen. We volgen hier dezelfde werkwijze.

Het opschrift van het ontwerp van decreet werd door de commissie als volgt gewijzigd : ontwerp van decreet tot wijziging van sommige bepalingen van Titel I en Titel II van de decreten betreffende de radio-omroep en de televisie, gecoördineerd op 25 januari 1995.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Doomst, verslaggever, heeft het woord.

De heer Michel Doomst, verslaggever (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik zou ook kunnen zeggen : beste kijkers, want ik heb vastgesteld dat vele politici trouwe kijkers en luisteraars zijn van BRTN. We kijken vooral naar het binnenlandse nieuws en zoeken op een subjectieve manier naar objectiviteit.

Het doet me wel iets verslag te mogen uitbrengen over de commissiediscussie. Ik heb het over het ontwerp van decreet dat sommige bepalingen van titel II van de decreten rond radio-omroep en televisie zoals gecoördineerd in januari 1995, wijzigt. De BRTN is een jonge veertiger die we aan een tweede leven willen helpen. Ik ben blij dat als bijna leeftijdgenoot te mogen doen ; we zijn opgegroeid met tante Terry, nonkel Bob en Kapitein Zeppos. Men zegt dat het leven begint bij veertig, velen van ons hopen dat vurig. Het leven van de BRTN is de inzet van dit debat over het mini- en maxi-decreet. Hoe kunnen we die hoge toren van de BRTN omvormen tot een Vlaamse omroep die zijn zenders niet alleen letterlijk, maar ook figuurlijk en ten gronde afstemt op kijker en luisteraar ? Ik moet toegeven dat dit eerste debat in een commissie een zeer boeiende ervaring was. We hadden een plaatsvervangend voorzitter die de feitelijke voorzitter niet kon doen vergeten maar haar prachtig heeft vervangen. Hij heeft ook ervaring in Het Huis Van Vertrouwen en de nodige wijsheid om zo'n debat uitstekend te leiden.

– *De heer Luk Van Nieuwenhuysen, ondervoorzitter, treedt als voorzitter op.*

Ik moet daaraan toevoegen dat alle leden van de commissie constructief en hard gewerkt hebben tijdens deze driedaagse marathon. Ook de oppositie heeft ons een helpende hand gereikt om de werkzaamheden inhoudelijk en organisatorisch in goede banen te leiden. Het kan als een groepsspurt worden omschreven, jammer genoeg is aan het einde van de rit een groepje ontsnapt. Tijdens de debatten werd heel duidelijk dat deze hervorming niet als een losgeslagen satelliet in het luchtledige hing, maar dat er een verband bestond met vroegere BRTN-initiatieven. Het decreet van 31 maart waardoor de BRTN meer slagkracht kreeg ; het document : bezinning over de toekomst van de Vlaamse publieke omroep ; de beleidsnota over het toekomstperspectief voor een Vlaams mediabeleid, wat in dit parlement tot de motie van de heren Van Rompuy, Van der Maelen en Olaerts heeft geleid. Aan de tekst die nu voor ons ligt, is dus een heel voorspel voorafgegaan. De oudere collega's vertelden aan de jongere leden over hun heuglijke ervaringen uit het verleden. Deze voorgeschiedenis is, naar mijn mening, de oorzaak van ieders positieve instelling.

We wisten dat we niet langer mochten treuzelen. De kijkthermometer van de BRTN was onder de 20 gezakt. Het Huis van Vertrouwen smeekte zelf om een zware medische ingreep. Alle fracties waren het er over eens dat alleen een zware operatie de kwalen kon wegsnijden. Daarom ging iedereen akkoord met een extern, neutraal advies. Het McKinsey-bureau kreeg de opdracht een nieuwe organisatiestructuur op te zetten voor de BRTN. Mevrouw Maes zal u straks artikelsgewijs de gedetailleerde standpunten van het bureau geven. Het McKinsey-rapport duidde 5 roestplekken aan die moeten worden behandeld. Welke 5 punten werden door de Vlaamse regering in een mini-decreet gegoten ? Ten eerste kan niet op elke verdieping van het huis een andere missie, een andere doelstelling gehanteerd worden. Van de eerste tot de zevende verdieping moet iedereen achter dezelfde, correct en breed geformuleerde doelstelling staan, zowel de lolzender als de elitezender moeten vermeden worden. Ten tweede dat we niet, zoals nu in deze raad, bij de bespreking van de begroting van de BRT ook de gezondheid van de patiënt moeten meten en nagaan zonder duidelijke weegschaal of bloeddrukmeter. In de meetbare doelstellingen werd daarom de notie bereik ingeschreven en ook gedefinieerd in het decreet. Ten derde, dient niet de raad van bestuur aan de administrateur-generaal te zeggen dat die wel de uiteindelijke verantwoordelijkheid heeft maar over het programmabeleid niets te zeggen heeft. De directie moet voorstellen formuleren en een dagelijks beleid voeren terwijl de raad van bestuur alleen het strategisch beleid en de uitvoering ervan kan controleren.

Ten vierde mag, zoals nu, niemand aan de top zeggen dat hij op plaats X zit omdat hij een partijkaart X heeft en dat hij op plaats Y zou gezeten hebben indien hij partijkaart Y zou gehad hebben. De gedelegeerd bestuurder wordt op een professionele wijze gezocht en hij zal zelf het directiecomité kiezen dat aan de raad van bestuur wordt voorgelegd. Ten vijfde, kunnen niet sommige mensen aan de Reyerslaan zeggen : ik ben er en ik blijf er en vooral dat hun partij er wel voor zal zorgen. Een slagvaardige omroep heeft op tijd nieuw talent nodig. Daarom worden alle functies vanaf rang 13 opgeheven en in een nieuw bestuurskader onderhandeld.

Dit zijn de vijf fundamentele lijnen van het mini-decreet dat we straks zullen bespreken. Ik geef toe dat het allemaal niet alleen mooi, maar ook meedogenloos klinkt. Het is de verdienste van minister Van Rompuy dat hij die zaken die tot gisteren voor de BRTN tot de droomfabriek hoorden en incredibile leken op heel korte termijn, nog voor Kerstmis ter zake heeft geregeld en in feiten heeft omgezet.

Hierbij maakten de diverse fracties fundamentele kanttekeningen. Met name de Volksunie wil de hele operatie nu al onder de vlag Vlaamse Radio en Televisie doen varen. De Agalev-fractie vreest dat de BRT binnen dit kader wel

eens tot een excuuszender zou kunnen uitgroeien zonder grondige keuze tussen nichezender en massazender. De VLD-fractie wou de mini- en de maxi-operatie graag in één operatie klaarkomen verenigd zien. *(Gelach en opmerkingen van de heer André Denys)* Het voorliggende ontwerp werd met 8 stemmen voor tegen 5 onthoudingen aangenomen.

Sta me toe, mijnheer de voorzitter, toch even met een persoonlijke noot duidelijk te maken dat het water tussen de visie van de oppositie – die ook in een 7-april-resolutie werd omgezet – en de visie van de meerderheid helemaal niet zo diep of blauw is als sommigen denken. We moeten vooreerst beseffen dat velen onder ons de maatschappelijke beeldcultuur van de laatste jaren nog onderschatten. Het medium televisie bepaalt of beïnvloedt veel meer aspecten van het dagelijkse leven dan we denken. Ik denk dat het probleem ruimer is dan de BRTN. We staan voor het begin van een communicatierevolutie waarin we als overheid een goede openbare omroep nodig zullen hebben om maatschappelijk een aantal fundamentele krachten en hefbomen overeind te houden in die beeldcultuur. Dat vragen we omdat, ook onder deze fracties, de vraag naar een springlevende openbare omroep zeer groot is. Bij sommige fracties is deze momenteel zelfs groter dan in het verleden. Ik denk dat iedereen ook voor 100 percent achter de poging van de minister staat om de hele aanpak te depolitiseren. Op een zeker ogenblik waren er voorstellen om een aantal contracten niet te verlengen ; die mensen zitten hier nog altijd. Er heerste zo een beetje de mentaliteit om te zeggen : die mensen zijn wel niet geschikt, maar ze kunnen er niets aan doen.

We moeten dus in feite wel blij zijn met deze aanpak, waarbij de politiek wordt opzijgeschoven en we zelfs een advies van de Raad van State niet volgen door de gedelegeerd bestuurder een professioneel aan te duiden onafhankelijk manager te laten zijn, die autonoom zijn of haar directiecomité aanduidt, los van de politiek. Velen zeggen in dat verband dat men geen gedelegeerd bestuurder zal vinden. Mevrouw Maes heeft hierover zelfs gezegd : het is niet alleen de witte merel, het zal er ook nog een moeten zijn met gouden vleugels. Persoonlijk denk ik dat hij geen superkwaliteiten moet hebben, maar eerder een pak kwaliteiten evenwichtig in zich moet bundelen. Als we het profiel van deze gedelegeerd bestuurder bekijken, mag het om te beginnen zeker geen super-partijman zijn. Het zou best iemand zijn die in zijn atlas nog moet kijken waar de Tweekerkenstraat of de Keizerslaan ergens liggen. Het zou best ook geen super-Thyl Ghyselinck zijn, die even binnenspringt om even later, vet betaald, weer buiten te stappen. Hij mag deze situatie bij de openbare omroep niet louter als een crisismaterie behandelen. Het zou best ook geen super-Mike of super-Guido zijn, die het enkel als grote managers bekijken, maar iemand die tussen de modale Vlamingen staat en weet wat de gewone man denkt en voelt.

Het zou best ook geen super-John Goossens zijn, die sterk is in het leiding geven, maar wel iemand die met het personeel kan onderhandelen en dialogeren. Het zou ook best geen super-Cas zijn, die over media alles weet, maar het moet een zoeker zijn in de mediatechnieken die de omroep mee op het peil van de technologische evolutie houdt. In deze nieuwe structuur moet het dus vooral een spilfiguur zijn die een dynamisch bedrijf doet draaien, en in die betere werkomgeving moet dat kunnen.

Collega's, willen we vandaag voor de niet-politiek gebonden weg kiezen, dan is het goed die man of vrouw op basis van onafhankelijkheid de handen vrij te laten om een aantal omstandigheden voor te bereiden die na een goed mini-decreet ook een goed maxi-decreet mogelijk maken. Die opgave zien we als een tweetrapsraket, onlosmakelijk met elkaar verbonden, maar toch op 2 fasen geënt. Achter de locomotief van het mini-decreet hangt immers de lange trein van het maxi-decreet die je op een korte periode nooit op de sporen krijgt.

– *De heer Norbert De Batselier, voorzitter, treedt als voorzitter op.*

In het maxi-decreet zal je immers de hele situatie van het personeel moeten regelen binnen een werkkader dat veel soepeler op nieuwe evoluties en noden moet inspelen. Men zal ook moeten bepalen met welke middelen men dit financieel kan halen : welke dotatie, hoeveel reclame, welk soort sponsoring. Men moet ook vastleggen in hoeverre de derden in dit programma-aanbod hun plaats kunnen hebben. Men moet ook de overgang naar een mogelijke NV van publiek recht voorbereiden zodat men soepel op de snelle ontwikkelingen kan inspelen. Men moet verder voor het statuut voor de onafhankelijkheid van de journalist zorgen, hetgeen een garantie moet zijn voor de juiste informatie. We moeten ook nagaan in hoeverre we bepaalde normen, ook ethische, aan de programmering willen opleggen die in het decreet hun weerslag krijgen. Het kan toch niet zijn dat deze Vlaamse Raad geen minimumnormen aan zijn eigen beeldcultuur oplegt. Men moet ook vastleggen hoe men het technisch-facilitaire bedrijf, zeker met het oog op de digitalisering, voldoende kansen voor de toekomst kan geven. Men moet ook nagaan hoe we van BRTN naar VTR kunnen overgaan zonder voor teveel begripsverwarring te zorgen. Er zal ook een nieuwe raad van bestuur aan het werk worden gezet. Geef toe : het is een grote opgave, eigenlijk kolossaal. We denken dat die niet uitvoerbaar is op één kerkelijke hoogdag. Daarom pleit ik ervoor om na het kerstgebeuren de BRTN zijn paaskansen te geven, zonder van de datum een allesbepalend keerpunt te maken. De

Doomst

minister van Media is ook minister van Landbouw. We hebben bij de bespreking van het MAP gezien dat de verschillende fracties beslagen zijn in alle soorten van veldgewassen. Ze zullen het vandaag zeker met ons eens zijn dat we de bevoegde minister wel mogen vragen dat hij vandaag het nieuwe BRTN-gewas plant, maar dat het zelfs met een nieuw MAP toch overdreven is om vandaag ook al te zeggen wanneer die plant precies zal uitkomen. Mijnheer de minister, ik wens u veel succes met een schone BRTN-plant. (*Applaus bij de CVP*)

De voorzitter : Mevrouw Maes heeft het woord.

Mevrouw Nelly Maes, verslaggever (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik zal verslag uitbrengen over de artikelsgewijze bespreking. Een aantal artikels, waaronder ook de meest cruciale, hebben zeer boeiende en vruchtbare discussies opgeleverd. Daarbij zijn vanuit de oppositie een aantal ideeën aangebracht die ook door de meerderheid zijn aanvaard. De meerderheid heeft dus meermaals blijk gebleken van flexibiliteit. Meer dan uit de namen onder de amendementen mag daaruit het bestaan van een consensus blijken. Er zijn wel een aantal meningsverschillen overgebleven. Die hebben te maken met het feit dat in het huidige mini-decreet nog steeds enkele zaken in de mist blijven, die naar de mening van de oppositie cruciaal zijn om te komen tot een zuivere opinie over de toekomstige opdracht van de BRTN. Dit heeft de heer Van Mechelen geïnspireerd om een aantal artikels te vervangen door zijn voorstel van decreet. Dit laatste had juist de verdwijning van de twee fasen tot doel om de hele problematiek in een decreet op te lossen. Het verwonderde ons niet helemaal dat de meerderheid daar niet op in is gegaan. Daarom heeft de heer Van Mechelen zijn eerste amendement ingetrokken. Hij heeft zich tevreden gesteld met het herhaaldelijk en met aandrang verdedigen van de amendementen, en op die manier zijn zienswijze, die werd gedeeld door diverse leden van de meerderheid en de oppositie, op te nemen in het voorliggende voorstel van decreet.

Sterke politieke eensgezindheid is gebleken over de analyse van de toestand. Ook was iedereen ervan overtuigd dat de BRTN voor het moment de nodige slagkracht mist om zich te kunnen positioneren in het Vlaamse medialandschap en een eigen plaats af te dwingen in de ogen van de Vlaamse kijker. Het was echter verheugend om vast te stellen dat er in politiek Vlaanderen een consensus is over het feit dat in een zwaar gecommercialiseerd media-landschap een sterke openbare omroep noodzakelijk is . Dit was een aantal jaren geleden niet zo vanzelfsprekend. De voorwaarde is evenwel dat een eigentijdse en kwaliteitsvolle aanpak mogelijk moet zijn en een programmatie die zich weet te onderscheiden van die van de commerciële zenders.

Het voorstel van decreet van de heer Van Mechelen was dan ook ruim geïnspireerd door het McKinsey-rapport, dat een aantal belangrijke maatregelen omvat inzake opdracht, taakverdeling, instrument en noodzakelijke nieuwe mentaliteit. Vermits we dit voorstel in schuifjes terugkrijgen bij de diverse besprekingen van de artikelen, ga ik meteen tot deze artikelsgewijze bespreking over.

Een aantal leden waren ervan overtuigd dat de ingrijpende hervorming spaak zou kunnen lopen, indien na dit mini-decreet het maxi-decreet zou uitblijven. Een resolutie ter zake werd door de oppositie ingediend. Zowel bij de minister als bij de meerderheid overheerst de mening dat men erin zal slagen om dit decreet in te dienen.

Men is nochtans van oordeel dat voor het tot stand komen van de tweede fase nog tal van struikelstenen in de weg liggen, onder meer het delicate personeelsstatuut. Bij het artikel over de meetinstrumenten, die noodzakelijk zijn voor een beoordeling van de BRTN, hebben we samen nieuwe definities geïntroduceerd. Zowel kijkdichtheid en bereikcijfer als marktaandeel worden als definitie opgenomen in het decreet.

Een eerste belangrijke discussie werd gevoerd over het artikel over de BRTN als overheidsbedrijf en over de naamgeving. De heer Van Mechelen heeft het voorstel ingediend om er meteen een cultureel overheidsbedrijf met de rechtsvorm van een handelsvennootschap van te maken. Hij was ook voorstander van de naam VRT. Niet alleen de VLD-leden maar ook de heer Van Dijck van de Volksunie hebben een voorstel bij wijze van amendement ingediend om de inhoud van het door hem ingediende voorstel van decreet tot wijziging van de naam opnieuw ter sprake te brengen. In het bredere kader van dit artikel 1bis antwoordde de regering dan ook dat zij duidelijk de optie neemt de krachtlijnen van het McKinsey-rapport te onderschrijven en opteert voor een naamloze vennootschap van publiek recht.

De naamgeving verkoos zij echter te verwijzen naar de behandeling van het maxi-decreet. Een meningsverschil hierover werd beslecht bij de stemming van het amendement dat echter niet mag worden begrepen als een veroordeling van de naam VRT. Verscheidene leden van de meerderheid van de commissie hebben immers duidelijk de wens te kennen gegeven aan de nieuwe BRTN ook een nieuwe naam te geven, maar dit in het kader van het maxi-decreet en na inspraak van de instanties van de BRTN zelf. Niettemin onthouden we dat minister Van Rompuy ons heeft verzekerd dat de naamgeving van de BRTN of van de Vlaamse openbare omroep een zaak zal zijn en blijven van de Vlaamse Raad. We blijven nochtans

Maes

– en hier verlaat ik even mijn rol als verslaggever – namens de Volksunie stellen dat het beter ware een nieuw schip ook meteen een nieuwe naam te geven.

Een tweede belangrijke bespreking had plaats over de beheersovereenkomst. Daarbij bleek dat we het vooral eens waren over de ideeën, zelfs al werden de amendementen afgewezen. Het amendement van de heer Geysels stelde het principe van de beheersovereenkomst voor de BRTN voor ter vervanging van het huidige meerjarenplan. Ook de heer Van Mechelen diende een analoog amendement in. De meerderheid onderstreepte dat de huidige meerjarenplanning niet het nec plus ultra is, en dat ze weliswaar een grotere onafhankelijkheid van de overheid wenst te garanderen, alsook een grotere afdwingbaarheid van de rechten en plichten. De indieners van de amendementen inzake de beheersovereenkomst waren van oordeel dat dit moet gebeuren door in de overeenkomst resultaatsverbintenissen op te nemen. Dit kan niet in het meerjarenplan voorzien worden, omdat het een eenzijdige verbintenis, vanwege een partij, betreft.

Volgens de meerderheid heeft de Raad, dankzij het meerjarenplan, een grotere inspraak. De sanctionerende bevoegdheid van de Raad werd in het verleden echter nooit gebruikt om bijvoorbeeld de dotatie van de BRTN te verminderen. Nochtans kijken we uit naar de indiening van het maxi-decreet om de definitieve mening van de ministers en van de meerderheid in teksten vertaald te zien. Want er werd tijdens de bespreking benadrukt dat er weinig inhoudelijke verschillen zijn tussen het principe van het meerjarenplan, en het principe van de beheersovereenkomst. Deze discussie wordt zeker nog hernomen.

We hebben nog andere amendementen ingediend, om de techniek van de beheersovereenkomst, die de voorkeur wegdroeg, nu reeds als principe in het huidige voorstel op te nemen. Het – vooral met oog op de toekomst – belangrijkste artikel dat we hebben behandeld, was artikel 2, het huidige artikel 3, inzake de opdracht van de BRTN : het zogenaamde mission statement. Hier is, meer dan bij welk ander artikel ook, gebleken dat de Vlaamse Raad begrijpt dat deze invulling onze belangrijkste taak is. Daarom is het van belang goed te omschrijven wat de openbare oproep moet doen. Uit de besprekingen is gebleken dat we daaromtrent tot een ruime consensus zijn gekomen. Deze consensus is veel groter dan uit de oorspronkelijke teksten kon worden afgeleid. Als oppositielid wil ik hier zeggen dat we goed wetgevend werk hebben verricht door naar elkaar te luisteren ; door geen woordfetisjisme te belijden ; en door te zoeken naar een gemeenschappelijke formulering van ideeën, die door een ruime meerderheid van de Raad gedragen worden.

Ik zal dus niet de gehele ontstaansgeschiedenis van dit ene artikel vertellen. Dat zou ons te ver leiden. Ik wil toch de minister bedanken omdat hij bereid was om zijn tekst in te trekken, en om, na besprekingen in de commissie, een tekst van commissieleden als uitgangspunt te aanvaarden.

We hadden immers de kritiek gehoord over de in de tekst van de regering geformuleerde opdracht. Er was de opmerking van de Raad van State, waarnaar de heer Van Mechelen verwees. Er was de wollig geformuleerde adjectievenreeks, waarvan de normatieve betekenis niet echt duidelijk was. Er waren de verschillende opvattingen over de combinatie van de universaliteit van de opdracht en de complementariteit in één tekst, zonder aan het ene of het andere afbreuk te doen.

Maar het zal alle voorstanders van een openbare omroep met kwaliteit plezier doen dat de commissie er zich van bewust was, dat de openbare omroep van de Vlaamse Gemeenschap geen niche-zender mag worden, die gericht is op een exclusieve groep geïnteresseerden in informatie en cultuur, maar ook geen massazender die zoekt naar populariteit, strijdt om de hoogste kijkcijfers en niet aarzelt om kwaliteitseisen overboord te gooien. Integendeel, na een lange discussie werd een consensus bereikt over de taak om zoveel mogelijk kijkers en luisteraars te bereiken. Dit zullen in de eerste plaats Vlamingen zijn, aangezien het gaat over de openbare omroep van de Vlaamse Gemeenschap. Maar dit betekent ook alle mensen die in Vlaanderen wonen en alle Vlamingen die daarbuiten wonen, evenals alle anderstaligen en Vlamingen die willen weten wat er in Vlaanderen gebeurt. Dit kan gebeuren in een andere taal dan het Nederlands, zoals bij de internationale radio soms gebeurt.

Mijnheer de voorzitter, we zijn er in geslaagd een tekst te maken. Als er toch nog vraagtekens rijzen bij de brede opdracht die we de BRTN toekennen, kan de lectuur van het verslag enige verduidelijking geven. We hechten belang aan de kwaliteit van het taalgebruik. Dat wil niet zeggen dat alle dialecten gebannen worden, maar het gesproken Nederlands moet Nederlands zijn en niet een of ander afgietsel ervan of een veredeld dialect. We richten ons tot alle Vlamingen, maar we zijn er ons van bewust dat de Nederlandstaligen een groep vormen van 20 miljoen mensen. Deze 20 miljoen moeten zich binnen het kader van Europa kunnen verdedigen. De heer Van Dijck introduceerde in een amendement het begrip Nederlandstalig, maar dit amendement werd niet weerhouden. We wilden de BRTN niet opsluiten in haar opdracht en niet het idee geven dat geen anderen dan Nederlandstaligen zich voor de BRTN kunnen interesseren. Wel is de samenwerking met Nederland in het kader van Europa een absolute noodzaak zijn om aan sommige kwaliteitseisen te voldoen. Kortom, mijnheer de voorzitter, het is een

Maes

heel andere formulering geworden en een brede consensus werd bereikt. Zo werden zinsneden uit één van de belangrijke amendementen van de heer Geysels over de rol van de BRTN in de vorming van een verdraagzame en democratische opinie, overgenomen in de tekst van de meerderheid.

Het was ons aller mening dat de BRTN, ondanks het feit dat deze omroep een brede opdracht heeft, toch de informatie en de cultuur als kerntaak heeft. Bij deze informatietaak is niet de strikte neutraliteit, maar wel, meer dan vroeger, het waarheidsgetrouw brengen van meningen in de opbouw van een onafhankelijke opinie vanwege de kijkers en luisteraars noodzakelijk. Zo kunnen wellicht de wat achterhaalde discussies over de noodzaak van programma's van de politieke derden in een nieuw licht worden gevoerd.

Mijnheer de voorzitter, wat de volgende artikelen betreft hebben we vooral de beheersstructuur onder het vergrootglas opgelegd. De nieuwe beheersstructuur zal een BRTN opleveren die er nooit meer als de oude uit zal zien. De raad van bestuur zal zich in de toekomst niet meer met dagelijkse bestuursdaden maar met de grote beleidslijnen bezighouden. De politisering moet worden doorbroken, de hiërarchische besluitvorming evenzeer. In het McKinsey-rapport wordt gepleit voor een sterk afgeslankte raad van bestuur ; uiteindelijk opteert men nu voor 12 leden. Dit voorstel kiest eveneens voor het in functie blijven van de huidige raad van bestuur. Hierover bestond uiteraard discussie. De minister onderstreepte dat de raad van bestuur van de BRTN het pluralisme moet blijven garanderen, zowel ten opzichte van de Raad van State als van het brede Vlaamse kijkers- en luisteraarspubliek. Momenteel is echter nog niet helemaal duidelijk gemaakt hoeveel leden deze raad van bestuur dan wel best telt en op welke wijze aan dit pluralisme gestalte wordt gegeven. Hierover bestaan verschillende opinies, die hun weerslag kregen in de neergelegde amendementen en de bespreking zelf. Uiteindelijk zal de oude raad met de nieuwe gedelegeerd bestuurder moeten samenleven. Niet iedereen is er van overtuigd dat dit zonder horten en stoten kan gebeuren. Samen met de minister hopen we het beste. We hopen dat hij gelijk krijgt als hij ons gerust tracht te stellen omtrent dit samenleven.

Verder waren er een aantal artikelen waarover er minder discussie bestond, zoals deze over de bevoegdheden, het opheffen van de vaste commissie. Binnen het BRTN-huis zal dit duidelijk veel merkbare effecten hebben. Ook werd nogal wat aandacht besteed aan het artikel in verband met de nieuwe gedelegeerd bestuurder.

Mijnheer de minister, is de zoektocht al afgewerkt, of kunt u ons bij wijze van uitsmijter van dit debat de naam van de nieuwe gedelegeerd bestuurder meedelen ? U zegt ons dat het geen crisismanager wordt, maar een manager voor de BRTN, die er zich van bewust is dat de BRTN een zeer gecompliceerd bedrijf is en dat u hoopt dat het iemand zal zijn die als contractueel toch een aantal jaren zal aanblijven bij de BRTN.

Bij de opdracht van de BRTN en de discussie daarover is duidelijk gebleken dat we afkomen van de dwang van de kijk- en luistercijfers. In plaats daarvan is de nieuwe notie gekomen van het bereik, dat poogt een algemeen bereikcijfer te meten, waarbij alle programma's worden samengenomen om dit bereik na te gaan. Op dit bereik worden correcties aangebracht, opdat een zekere kwaliteit en aanbod van een bepaald soort programma's zou worden gegarandeerd. Aanvankelijk waren we ook de mening toegedaan dat de kernopdrachten, namelijk cultuur en informatie, apart zouden moeten worden gemeten. Men heeft ons overtuigd met de argumentatie dat deze binnen de algemene doelstellingen moeten worden gemeten, en dat bij specifiek bepaalde programma's programmawaarderingscijfers mee in acht moeten worden genomen. We hebben de meetinstrumenten dan ook opgedeeld : aan de ene kant de algemene meetinstrumenten en aan de andere kant die instrumenten, die specifieke programmasoorten moeten meten. Dat zijn dan de kijk- en luistercijfers van de informatieprogramma's en van de programma's die tot specifieke doelgroepen gericht zijn.

Ook het begrip doelgroep heeft bij ons voor wat discussie gezorgd, omdat we in de tekst van het decreet lezen dat die doelgroepen groot genoeg moeten zijn. We zijn er ons anderzijds van bewust dat de BRTN weinig zicht heeft op haar doelgroepen. Daarom wordt gepleit voor een beter onderzoek van de behoeften van de kijkers en de luisteraars opdat de programmatie daar beter zou bij kunnen aansluiten. Ingevolge een opmerking van de Raad van State werd de opdracht van de regeringscommissaris uitgebreid, maar dan wel minimaal, om te beletten dat de politisering opnieuw langs de achterdeur kan binnensluipen. Zeer prangende discussies werden gewijd aan artikel 11, dat voorziet in de opheffing van de topfuncties. We hebben eveneens in het kader van deze discussie een amendement besproken, dat ertoe strekt het sociaal passief volledig door de regering te laten dragen, niet in het kader van de dotatie, maar in het kader van de totale begroting. De regering is daar niet op ingegaan, zeggende dat het gewicht van de topfuncties financieel te dragen was binnen de begroting.

De echte discussie ging over het al dan niet verantwoord zijn van de pensionering van het hele topkader. Er werd onder meer op gewezen dat wie ouder is dan 60 jaar ook niet meer kan worden opgenomen in het topkader. Eens gepensioneerd blijft men gepensioneerd, en alleen bij wijze van speciale opdracht kunnen deze gepensioneer-

Maes

den in het kader van de BRTN nog speciale diensten bewijzen. Vele leden hebben hierover hun zorg uitgedrukt, omdat zij dit onrechtvaardig vonden. Er werd dan ook door mijn fractie een amendement ingediend opdat personen die ouder zijn dan 60, opnieuw de kans moet krijgen om ingeschakeld te worden. Maar dit amendement strookt niet met de filosofie van de regering die hier heeft vastgehouden aan de regel dat de pensionering op 60 onherroepelijk is, en ook als leidraad zou dienen voor de toekomstige raad van bestuur. We hebben hier dus geen consensus bereikt, hoewel de minister met argumenten heeft aangetoond dat hij een rechtvaardige maatregel beoogde die door zijn lineair kenmerk, ook een zeer objectief karakter zou hebben.

Zo zijn we stilaan aan het einde van de artikelsgewijze bespreking gekomen. Ik meen dat de belangrijkste discussiepunten reeds zijn vermeld. Uiteindelijk hebben we gestemd en hebben 8 leden van de meerderheid dit voorstel gesteund. Er werden 5 onthoudingen genoteerd, hoewel die nog niet de definitieve houding van de commissarissen en hun partijen hoeven te betekenen.

Ik wil u na dit verslag graag nog een aantal persoonlijke bedenkingen meegeven over de gedelegeerd bestuurder. Mijnheer de minister, we hebben hier het statuut van de openbare omroep in Vlaanderen willen tekenen. We zien deze omroep duidelijk als een kwaliteitsomroep, die alle Vlamingen en ook andere kijkers tracht te bereiken. We willen dit invullen met een reeks kwaliteitsprogramma's die autonoom door de BRTN worden bepaald. We wensen niet dat dit in een geest van commercie gebeurt. We zijn voorstander van een openbare omroep die met openbare middelen wordt gefinancierd, waarbij de Volksunie voorstander is van een heffing op de mediareclame-inkomsten van de anderen, in ruil voor het wegblijven van de BRTN uit de commerciële publiciteit. Het debat over de financiering is nog niet gevoerd, maar we menen dat de opdracht van de BRTN, zoals ze nu is geformuleerd, eigenlijk meer middelen veronderstelt. Die kunnen komen uit het kijk-en luistergeld of uit andere bronnen, zolang het maar publieke middelen zijn. De witte merel, waarvan sprake, zal volgens ons iemand moeten zijn die zich bewust is van de culturele en informatieve opdracht van de BRTN. Het zal dus geen koele manager mogen zijn, want hij zal moeten omgaan met mensen die een ruime belangstelling hebben voor cultuur en die gevoelig zijn voor de onafhankelijkheid van de journalist.

We hopen wel dat het een goede manager is, die mensen kan doen samenwerken. In de commissie werd hevig gediscussieerd over het directiecomité. Er werden daarover trouwens amendementen ingediend. Hoewel die amendementen werden verworpen, zijn de leden van de meerderheid en van de minderheid het eens dat de afgevaardigde bestuurder en het directiecomité een team moeten vormen. We willen geen nieuwe dictators, ook niet aan het hoofd van de BRTN. De manier waarop sommige overheidsbedrijven nu worden bestuurd, doet ons soms de haren ten berge rijzen. De BRTN mag niet worden bestuurd zoals de NMBS.

We wensen de gedelegeerd bestuurder alle succes en we hopen dat hij naast alle opgesomde kwaliteiten ook een Vlaamse reflex heeft : het zullen niet zijn woorden, maar zijn daden zijn die BRTN toonaangevend zullen moeten maken in de wereld van cultuur en informatie van Vlaanderen. Dit kan een historisch decreet zijn, als er een tweede fase komt en als we kunnen rekenen op de nieuwe en oude mensen in de BRTN. (*Applaus bij de VU, de CVP en de SP*)

De heer André Denys (*Op de tribune*) : Ik dien een motie van orde in. Tijdens de laatste debatten treden telkens leden van de meerderheid als verslaggever op. Is dat een nieuwe evolutie ? Wat zijn de argumenten daarvoor ?

De voorzitter : De wijziging is dat we in een eerste ronde alle partijen aan het woord laten komen naar orde van grootte.

De heer André Denys : Dan stel ik voor dat de verslaggevers geen persoonlijk standpunt verwoorden. De verslaggevers zijn meestal leden van de meerderheid. Daardoor worden de verhoudingen vervalst.

De voorzitter : Vandaag hebben we een verslaggever van de meerderheid en een van de minderheid gehoord.

De heer André Denys : Ik denk vooral aan de bespreking van de begroting.

De voorzitter : De heer Schuermans heeft het woord.

De heer Eddy Schuermans (*Op de tribune*) : Dit mini-decreet vormt de eerste fase van een proces, waarin we de taak en de organisatie van de openbare omroep willen herdenken. Het effent de weg voor volgende stappen en andere decreten, die voor het voorjaar gepland zijn. Als deze eerste rechtstreeks verkozen Vlaamse Raad en deze Vlaamse regering nood hebben aan een vorm van legitimatie in de ogen van het publiek ; als zij een bewijs behoeven dat zij snel, krachtig en efficiënt kunnen optreden in kwesties uit de alledaagse leefwereld van de bevolking, dan hebben we nu een uitgelezen kans. Op enkele maanden tijd werd aan de openbare omroep een nieuwe start gegeven, dankzij inzichten die op het einde van de vorige zittingsperiode waren verworven, dankzij internationaal opgebouwde expertise en dankzij de confrontatie van de ideeën in regering en in de Raad.

Schuermans

We feliciteren minister Van Rompuy voor zijn opmerkelijke rol en we hopen dat hij die morgen ook nog zal spelen. Dit decreet zet immers wel een belangrijke stap vooruit, maar het schreeuwt om een vervolg. Al is het misplaatst om zich op een concrete datum vast te spijkeren. In het rapport van het studiebureau McKinsey wordt de BRTN een rol toebedeeld die zich situeert tussen een massa-omroep en een doelgroepenomroep. Zo vindt McKinsey een massa-strategie – waarbij een marktaandeel van 30 percent of meer wordt beoogd – met de huidige overheidsdotatie onmogelijk. De aandachtige lezer van het rapport zal gemerkt hebben dat de aandacht voor een aantal essentiële zaken te veel naar televisie en te weinig naar radio gaat. Het spreekt vanzelf dat de openbare radio-omroep met een marktaandeel van 90 percent, mikt op de massa. Tot daar de studie. Of op basis van het voorliggende ontwerp de BRTN een massa-omroep zal worden is een open vraag. Zeker is dat de in artikel drie omschreven doelstelling, weliswaar genuanceerd, een massa-strategie inhoudt. Bepalingen als : de instelling heeft de opdracht een zo groot mogelijk aandeel kijkers en luisteraars te bereiken, en wat verder in de tekst : erop gericht zijn een breed en algemeen publiek te boeien, zijn ondubbelzinnig exponenten van een massa-strategie. In ondergeschikte orde, maar ook belangrijk, is er aandacht voor voldoende ruime doelgroepen.

De CVP is het met deze strategie volmondig eens om twee redenen. De eerste is inhoudelijk. Wil men informatie en cultuur prioritair aan de man of aan de vrouw brengen dan moet dit passen in een programma-opbouw die uitnodigt tot het beluisteren en bekijken van dit type uitzendingen. Dit is zeker essentieel voor de culturele programma's, de kwaliteitsprogramma's, cultuur met een grote C. Met een goede programma-mix kan men de groep trouwe kijkers uitbreiden, zelfs met een stijgend aantal zenders. In de totale opbouw moeten voldoende gemakkelijke programma's afwisselen met de zogenaamde zware, zodat ze allebei ingang vinden. Tweede reden is de relevantie van de openbare omroep. Het spreekt voor zich dat een omroep die wordt gefinancierd met gemeenschapsgeld een verantwoordelijkheid heeft ten aanzien van het brede publiek. Het mini-decreet zegt dat de decreetgever geen genoegen neemt met vage intenties inzake het te verwachten bereik van de openbare omroep. Het begrip meetbare doelstellingen maakt opgang. Het is een innovatie voor de openbare omroep. De omroep zal straks zelf concrete voorstellen moeten formuleren inzake luister- en kijkcijfers. Met deze werkwijze wordt voor een stuk een cultuur economische weg ingeslagen. We steunen die benadering maar vestigen toch de aandacht op enkele gevaren of op zijn minst mogelijke niet-bedoelde neveneffecten.

De openbare radio-omroep is vandaag terecht trots op haar marktaandeel van nagenoeg 90 percent. Haar directeur werd recent nog gelauwerd als marketeer van het jaar, wat slaat op zijn succes in het geleiden van de publieke opinie. Niemand stelt dan ook veel vragen over het doen en laten in het radiohuis met de vele kamers. Niemand neemt aanstoot aan het feit dat Radio 3 bijvoorbeeld in de vooravond – in prime time – maar 5.000 luisteraars bereikt. Het gemiddelde luistercijfer van Radio 3 – de nieuwsbulletins buiten beschouwing gelaten – beperkt zich tot enkele tienduizenden. Men kan ook een vergelijkbaar verhaal ophangen over Studio Brussel, weliswaar met een ander, sterk gekwalificeerd publiek. Uit onderzoeken blijkt dat Studio Brussel een hoger geschoold publiek aanspreekt.

Studio Brussel en Radio 3 kunnen nooit een strikt kwantitatieve benadering overleven. Dit kan, en is ook niet de bedoeling, noch van de minister, noch van de Vlaamse Raad. Een sterke nadruk op kijk- en luistercijfers kan de openbare omroep in een ongebreidelde strijd om de gebruiker brengen. Niettegenstaande ook in Vlaanderen televisiekijken vrijetijdsbesteding nummer één is, valt het op dat de Vlaming met dagelijks 2,5 uur TV-kijken, Europees gesproken een matige gebruiker is. Wat radio betreft zijn we koplopers, met een gemiddelde van 3,5 uur luisteren per dag. Volgens ons aanvoelen – ik ben me ervan bewust dat dit wat paternalistisch klinkt – is dit geen slechte zaak. Het betekent bijvoorbeeld dat de jongeren in onze regio relatief veel lezen. Onderzoek geeft aan dat televisie en boeken tot op heden eerder aanvullend werken. Ook om die reden stellen we dus grenzen aan het appèl aan vooral televisiekijkend Vlaanderen. Goede kijkcijfers mogen niet ten koste van alles gaan.

Teveel in mathematische termen denken opent opnieuw de discussie over het kijk- en luistergeld. Een voorproefje vinden we in de vakliteratuur van de heer De Meyer van het departement Communicatiewetenschappen van de Katholieke Universiteit van Leuven. Ik citeer : Het gros van de kijkers betaalt voor produkten die door een kleine elite gewenst zijn en verkiest gratis aangeboden ontspanning, maar ook informatie en duiding boven waarvoor hij gedwongen geweest is te betalen. In deze context rijzen enkele pertinente vragen. Kan men de kijker laten betalen voor ontspanning die hij ook gratis kan krijgen ? Is het rechtvaardig dat een gegoede minderheid door een minder gegoede meerderheid nog eens extra betaald wordt om zijn dada's op televisie te consumeren ? Tot zover dit citaat om aan te geven dat we voorzichtig moeten omspringen met kijk- en luistercijfers. Dan lopen we het gevaar alles in te strikt economische termen te vertalen.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : Mijnheer Schuermans, spreekt u over minder meetbare doelstellingen of spreekt u enkel over de kijkcijfers ?

De heer Eddy Schuermans : Laat er wat dit betreft geen misverstand over bestaan, we stellen dat meetbare doelstellingen, zoals aangegeven in dit decreet en indien ze toegepast worden in de geest van het decreet, voor ons een goede zaak zijn. We willen erop wijzen dat men met een aantal potentiële gevaren moet rekening houden. Indien we dit debat in een internationale context bekijken, wanneer we bijvoorbeeld naar de BBC kijken, dan vinden we na een aantal jaren van hervormingen, dat daar vandaag meer dan ooit op basis van cultuur economische motieven de strijd is aangegaan of het wel zinvol is om aan een openbare omroep met een steeds kleiner wordend bereik nog steeds zoveel gemeenschapsgelden te geven.

We zijn voor meetbare doelstellingen, koppel daar dan een aantal kwalitatieve doelstellingen aan, zodat men niet tot hetzelfde soort scenario's als in Engeland komt. Uiteraard is er naast deze kwantitatieve toets ook een kwalitatief element. De doelstellingen, vervat in het ontwerp van decreet, geven duidelijk aan dat dit voor ons uiterst belangrijk is. Ik citeer : de instelling verzorgt een kwalitatief hoogstaand aanbod, het volledige aanbod van de instelling moet worden gekenmerkt door de kwaliteit van de programma's, zowel naar inhoud, naar de vorm, als naar taalgebruik. Nogal wat mensen zijn pessimistisch over de kansen om met succes een cultureel hoogstaand mediaprodukt voor een breed publiek aan te bieden. Auteur en journalist Marc Reynebeau stelt : inzake culturele kwaliteit bestaat geen democratie. Er heerst alleen de dictatuur van de goede smaak. De kwaliteitsnorm is per definitie onverzoenbaar met de wet van het grootste getal. Of een aanpak met een reeks adviesraden of met open discussies op televisie tussen kijkers en topfunctionarissen, zoals de BBC doet, bijdraagt tot dit debat is nog maar de vraag. Het spreekt voor zich dat het invullen en evalueren van deze kwalitatieve dimensie niet eenvoudig is. Uiteraard moet de raad van bestuur van de BRTN hierbij richtinggevend optreden en moet de Vlaamse Raad zich voorbereiden om naar aanleiding van het bepalen van de overheidstoelage en de aanvullende toelage in het bijzonder deze discussie aan te gaan. Het is precies die aanvullende toelage die als appreciatie voor het gepresteerde werk moet fungeren. In die zin heeft het mini-decreet een concrete meerwaarde voor de relatie tussen de Vlaamse Raad en de BRTN. Door de verplichting om de opdracht van de openbare omroep in het meerjarenplan te vertalen in meetbare doelstellingen – kwantitatief en kwalitatief – ook bijvoorbeeld op het vlak van personeels- en financieel beleid, wordt dit meerjarenplan nieuw leven ingeblazen. Bovendien kan de Vlaamse Raad zijn controletaak verfijnen door criteria vast te stellen om de jaarlijkse facultatieve aanvullende toelage te bepalen. Dit is tot op heden niet gebeurd. Het gaat hier om een facultatieve aanvullende toelage, die toch minimaal vier percent van de basisdotatie bedraagt, een geschikt instrument om een openbare omroep, die vooropgestelde doelstellingen haalt, te belonen. Er is hier voor ons, collega's, een belangrijke taak weggelegd. Tot daar onze motivatie om de minister te steunen in zijn ontwerp om een kwalitatief hoogstaand radio-en televisieaanbod via een openbare omroep aan te bieden. Een omroep die leidinggevend wil zijn op het vlak van informatie en cultuur. Een omroep die staat voor een onafhankelijke, objectieve en pluralistische opinievorming. De aanduiding straks van een gedelegeerd bestuurder die met zijn directiecomité op basis van een algemene strategie, vastgelegd door de raad van bestuur aan het werk kan, is uiterst belangrijk. Vandaag wordt met dit mini-decreet een eerste, belangrijke stap gezet. Het beoogde schokeffect, mijnheer de minister, is zeker bereikt. We kijken uit naar het maxi-decreet rond Pasen of misschien zelfs vroeger of wat later. *(Applaus bij de CVP en de SP)*

De heer Dirk Van Mechelen (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik zou in eerste instantie de twee verslaggevers van harte willen bedanken omdat zij onze taak vergemakkelijkt hebben. In het bijzonder wil ik de heer Doomst bedanken omdat hij op onuitgegeven wijze een eerste aflevering heeft gebracht van een nieuwe Morgen Donderdag reeks. Xavier Debaere zou u benijden. Uw verslag was creatief, origineel en vooral experimenteel, en ik feliciteer u daar graag mee. Mevrouw Maes, u brengt me enigszins in verlegenheid. U heeft immers verteld wat ik allemaal heb gezegd in de commissie. Ik dreig dus voor een aantal zaken in herhaling te vallen, en zal proberen zo bondig mogelijk te zijn. Inzake de uitgangspunten is de VLD bijzonder gelukkig over de eensgezindheid die in Vlaanderen eindelijk is gegroeid over de analyse van het probleem. Deze analyse houdt in dat de BRTN op dit ogenblik door haar organisatiestructuur en wazige opdracht te weinig slagkracht heeft om zich te positioneren in het Vlaamse medialandschap. Ook was men het over de partijgrenzen heen eens over het feit dat Vlaanderen nood heeft aan een sterke openbare omroep. De manier waarop minister Van Rompuy, die amper zes maanden in functie is, dit probleem heeft aangekondigd, verraadt zijn voorkennis van dit dossier. Het verheugt me dat hij de politieke volwassenheid aan de dag heeft gelegd om zijn eigen decreet van 1990 naar de prullenmand te verwijzen. Wel kan mijn fractie zich niet aansluiten bij de tweefasenaanpak die hij voorstelt, en die we vandaag zullen bekrachtigen. In de voorbije weken hebben we in de commissie en op een persconferentie voldoende aangetoond waar het gevaar schuilt van de aanpak mini-decreet/maxi-decreet. Ik zal dat niet herhalen. Mijnheer de minister, u draagt daar-

Van Mechelen

voor de verantwoordelijkheid. Eigenlijk neemt u met uw meerderheid het politieke risico om het mini-decreet fysisch los te koppelen van het maxi-decreet. Volgens mij was het beter geweest om alles in één decreet onder te brengen. U zal immers enorme weerstanden ondervinden bij het uitschrijven en het implementeren van het maxi-decreet. Ik dacht dat op dit ogenblik het politiek klimaat gunstig was om één duidelijk hervormingsdecreet goed te keuren. We hebben een poging gedaan om zo een decreet neer te schrijven. U bent daar niet op ingegaan, wat zoals gezegd uw politieke verantwoordelijkheid is.

Toch wil de VLD onderstrepen dat we vandaag voor een belangrijke en betekenisvolle stap vooruit voor de openbare omroep staan. Wel heeft het mini-decreet volgens ons naast de sterke ook een aantal zwakke kanten. Daardoor legt het een hypotheek op het veranderingsproces dat het beoogt.

Wat zijn de sterke kanten ? McKinsey heeft op een zeer pijnlijke manier aangetoond dat binnen de openbare omroep enorme verwarring heerst over het meest essentiële : de opdracht. Via goed commissiewerk zijn we erin geslaagd een nieuwe opdracht te formuleren. Die wijkt af van de nietszeggende vier lijntjes die we in het huidige decreet aantreffen.

We hebben een aantal verfijningen doorgevoerd. Ere wie ere toekomt, de heer Geysels is met zijn amendement hierin leidinggevend geweest. Dit heeft ons in staat gesteld een opdracht te formuleren die een heel programma inhoudt dat op het terrein zal moeten worden uitgevoerd, maar waar men niet meer omheen zal kunnen. Diegene die het beleid van de openbare omroep zal moeten voeren, zal meer dan ooit weten waaraan zich te houden. Een tweede sterk punt is dat u de zo noodzakelijke scheiding op bestuursniveau hebt doorgevoerd. Met uw mini-decreet wordt komaf gemaakt met een raad van bestuur die via een vaste commissie een stuk operationele leiding van de openbare omroep in handen had genomen. Deze vaste commissie heeft hiertoe besloten als gevolg van het falen van het feitelijke operationele management, namelijk het directiecomité. Uw mini-decreet is hierover heel duidelijk. U scheidt directiecomité van raad van bestuur en schaft de vaste commissie af. Dit is een sterk punt. Ten derde geeft u het directiecomité een zeer belangrijke verantwoordelijkheid en een heel grote slagkracht. Het krijgt de verantwoordelijkheid over zowat alles wat op het vlak van operationele leiding. U kent daarnaast aan de raad van bestuur een zeer limitatief aantal bevoegdheden toe, zodanig dat alle residuaire bevoegdheden toekomen aan de gedelegeerd bestuurder en het directiecomité. Duidelijker kan het niet.

Een vierde punt is uw beslissing om een verplichte pensionering door te voeren voor het hele topkader, waardoor een noodzakelijke doorstroming op gang wordt gebracht, waaraan de openbare omroep naar mijn mening meer dan ooit nood heeft. Het is een soort versnellingsproces dat in andere overheidsinstanties van nature uit bekend is. Ik verwijs bijvoorbeeld naar het leger, waar men in bepaalde graden op een bepaalde leeftijd moet vertrekken, precies vanwege de inhoud van de opdrachten. Voor de openbare omroep moeten we ook erkennen dat in een aantal functies een noodzakelijke versnelde verjonging decretaal moet kunnen worden vastgelegd. Een vijfde belangrijke vernieuwing is het feit dat u het meerjarenplan hebt verfijnd. U hebt er de term meetbare doelstellingen aan gekoppeld en het bereik geïntroduceerd als aanvulling op de alom bekende kijkcijfers.

Dit zijn vijf sterke punten. U zult het me niet kwalijk nemen, maar daarnaast zijn er volgens ons toch ook een aantal zwakke punten. We hebben van het debat in de commissie geen gebruik kunnen maken om aan de nieuwe gedelegeerd bestuurder onze visie mee te geven. Welke strategie moet de nieuwe gedelegeerd bestuurder namens de Vlaamse Raad voeren bij de openbare omroep ? We zijn het erover eens dat het geen niche-strategie mag zijn. We beseffen dat het als gevolg van budgettaire imperatieven ook geen massastrategie kan zijn. Het moet iets tussenin zijn, maar de Vlaamse Raad heeft hierover geen duidelijkheid, wat we betreuren. De duidelijkheid is er niet gekomen, omdat ons één van de meest essentiële sleutels ontbraken om de knoop door te hakken. McKinsey wees er in zijn rapport op dat een massastrategie ook een massa geld kost. Een niche-strategie kan daarentegen niet worden gevoerd, omdat de openbare omroep wordt gefinancierd met een belangrijke dotatie van meer dan 7 miljard frank die via het kijk- en luistergeld wordt overgeheveld. Dit geld mag men niet gebruiken om een niche-strategie te voeren. Ik heb al een vijftal keer de vraag gesteld welk budget volgens McKinsey en volgens de Vlaamse regering nodig is om een tussenstrategie te voeren. Uiteindelijk zitten we hier zowat in de situatie van het verhaal van de kip en het ei. Moet de gedelegeerd bestuurder een strategie vastleggen en vervolgens in de Vlaamse Raad komen vertellen hoeveel ze kost ? Of moeten we als Vlaamse Raad een bepaald budget toewijzen waarmee men een strategie moet voeren die zo dicht mogelijk bij de opdracht aansluit ? Ik betreur dat we die knoop niet hebben doorgehakt.

De voorzitter : De heer Schuermans heeft het woord.

De heer Eddy Schuermans : Wie ook gedelegeerd bestuurder wordt en straks in het directiecomité terechtkomt, moet goed weten vanwaar men vertrekt en wat de algemene strategie ter zake is. Of in de verdere uitwerking van zo'n strategie op een bepaald ogenblik een ande-

re budgettering moet worden voorzien, zal dan blijken. Maar vandaag vertrekt men van een budgettair gegeven waar men naartoe werkt.

De heer Dirk Van Mechelen : Ik geloof dat dit aansluit bij wat ik bestrijd : het uit handen geven van een prerogatief van de Vlaamse Raad. Het is onze plicht om te beslissen of de openbare omroep zich moet richten op een zo groot mogelijk aantal kijkers en luisteraars, met een diversiteit aan programma's. McKinsey stelt dat de BBC een strategie voert die gericht is op de verovering van een massapubliek. De BBC bereikt zo'n 30 percent van het publiek. Maar dat kost handenvol geld. Ik heb in de commissie reeds verschillende keren gevraagd, naar aanleiding van het McKinsey-rapport, en ook van het mini-decreet, wat het eigenlijk kost om zo'n strategie, gericht op de verovering van een massapubliek, in Vlaanderen te voeren. Ik heb daar geen antwoord op gekregen. De BRTN beschikt vandaag over een financieringsenveloppe van 7 miljard plus reclameinkomsten, of samen ongeveer 9,1 miljard frank. Stel dat zo'n veroveringsstrategie 13 miljard kost. Met deze kennis zou de Vlaamse Raad dan het debat moeten voeren, en beslissen of we bereid zijn om deze financiële middelen ter beschikking te stellen. We gaan hier teveel op een defensieve wijze tewerk. We zeggen : hier ligt het geld ; het is nu aan de BRTN om daarmee de opdracht waar te maken die we hen meegeven. We zetten de zaken dus op hun kop.

De voorzitter : De heer Schuermans heeft het woord.

De heer Eddy Schuermans : Het zou erg kortzichtig zijn om vandaag te stellen dat radio en televisie maken in Vlaanderen dit welbepaald budget vereist. Dat kunnen we niet. We zeggen daarom : hier is de opdracht, ondubbelzinnig bepaald ; het budget ligt vast ; het is nu aan de mensen op het terrein om, met dat budget, een bepaalde strategie aan te houden, en desgevallend te pleiten om een andere budgettering te verkrijgen, op basis van wat ze op dat ogenblik wenselijk en nuttig achten om deze strategie uit te bouwen. De omgekeerde aanpak – vertrekken van het nodige budget, en daar dan definitief een strategie uit afleiden – zou erg onverstandig zijn.

De heer Dirk Van Mechelen : Een tweede element van mijn betoog sluit bij uw tussenkomst aan. U opteert voor de aanstelling van een gedelegeerd bestuurder met enorme bevoegdheden. Ik heb met citaten uit het rapport Mc Kinsey aangetoond dat de minister enigszins van deze optie afwijkt. Men opteert voor de totstandkoming van een echt team ; van een directiecomité waarbinnen de gedelegeerd bestuurder slechts de primus inter pares is. Dreigen we niet deze gedelegeerd bestuurder met de handen geboeid in het water te gooien, waarbij we hem vragen naar de overzijde te zwemmen ? In het mini-decreet staat niet duidelijk welke opdracht de gedelegeerd bestuurder meekrijgt. Het huidige decreet voorziet bovendien dat deze gedelegeerd bestuurder gedwongen zal worden om een soort cohabitation aan te gaan met de vroegere raad van bestuur. Ik heb nog steeds niet begrepen waarom we niet van de gelegenheid gebruik maken om, naast een nieuwe gedelegeerd bestuurder, ook een nieuwe raad van bestuur aan te stellen. Want die oude raad van bestuur krijgt de opdracht om, op voorstel van die gedelegeerd bestuurder, een nieuw directiecomité samen te stellen. Een directiecomité dat, volgens het Mc Kinsey-rapport, voor de goede werking het volste vertrouwen zou moeten krijgen van de raad van bestuur. Daar zit een enorme contradictie in : volgens ons moet de nieuwe raad van bestuur een directiecomité aanstellen en zo een nieuwe start en een nieuw elan aan die openbare omroep geven. Een ander zwak punt van dit mini-decreet is de lineaire maatregel van de pensionering. We gaan akkoord met het principe. De minister heeft ons gecharmeerd met het argument dat we door de invoer van deze verplichting een zware beslissingslast van de schouders van de nieuwe gedelegeerd bestuurder nemen. Het is een beslissing die voor hem werd genomen. Hij weet onmiddellijk met welke mensen hij kan werken en welke mensen verplicht afvloeien. Maar die lineaire maatregel blijft toch een gemakkelijkheidsoplossing : het bevrijdt het management van de keuze tussen degenen die nog bruikbaar zijn en degenen die moeten afvloeien. Daar heeft leeftijd vaak heel weinig mee te maken.

Een laatste zwak punt van het mini-decreet is het feit dat wij, ondanks de verfijning van het systeem van het meerjarenplan, toch worden geconfronteerd met een meerjarenplanformule. We hebben de voorbije jaren kunnen vaststellen dat deze formule niet op kruissnelheid komt. Het meerjarenplan heeft wel geleid tot een aantal zeer interessante discussies in dit parlement. Het is ook bij de bespreking van het meerjarenplan duidelijk geworden dat het directiecomité van de openbare omroep de operationele leiding niet meer onder controle had. Het systeem van hoofddotatie en aanvullende dotatie op basis van bepaalde criteria is en blijft echter zeer complex. De voorbije jaren is daar niets van in huis gekomen. Ik heb er weinig vertrouwen in dat dit van vandaag op morgen zal veranderen. Mijn fractie pleitte voor het systeem van de beheerscontracten en werd hierin gesteund door veel oppositiepartijen. De eerste opdracht van de nieuwe gedelegeerd bestuurder zou erin moeten bestaan een beheerscontract op te stellen voor de openbare omroep. Dit contract zou dan kunnen worden voorgelegd aan de Vlaamse regering om nadien bekrachtigd te worden door de Vlaamse Raad.

De vraag rijst waarom nu een aantal fundamentele keuzes niet werden gemaakt. Keuzes, die volgens ons wel moes-

Van Mechelen

ten worden gemaakt om de nieuwe gedelegeerd bestuurder een maximale slaagkans te geven. Zo werd de knoop niet doorgehakt over het nieuwe statuut van de openbare omroep. De openbare omroep blijft na dit mini-decreet een parastatale instelling, met alle onvolmaaktheden en moeilijkheden vandien. Waarom hadden we niet de moed om in dit mini-decreet ook het definitieve statuut op te nemen ? Ook de minister heeft een vingerwijzing in die richting gegeven : de openbare omroep zou worden hervormd tot een cultureel overheidsbedrijf met de rechtsvorm van een handelsvennootschap, een NV van publiek recht. Alle aandelen zouden in het bezit zijn van de Vlaamse Gemeenschap. Dit is geen probleem, ook de GIMV is zo georganiseerd. Het niet doorhakken van deze knoop zal de werking van de nieuwe gedelegeerd bestuurder bemoeilijken. Het scheppen van een kader wil immers niet zeggen dat dit kader ook onmiddellijk moet worden ingevuld. Dat is het grote misverstand : als we vandaag zeggen dat de openbare omroep een NV van publiek recht wordt, betekent dit niet dat we morgen geen ambtenaren meer hebben. Het betekent wel dat een kader wordt gecreëerd. Binnen dit kader kan dan een personeelsoverdracht geschieden tussen de Vlaamse regering en de nieuwe NV, waar de nieuwe gedelegeerd bestuurder verantwoordelijk is voor het onthaal van dat personeel. Dan kunnen zoals in het verleden afspraken worden gemaakt over het ambtenarenstatuut, nieuwe aanwervingen op contractuele basis en de mogelijkheid om uit het ambtenarenstatuut te stappen voor een contractuele functie. Deze onderhandelingen hadden kunnen worden gefinaliseerd, als we bereid waren geweest om dat kader te creëren. In samenhang met het kiezen van dit statuut is er natuurlijk een politieke beslissing.

De voorzitter : De heer Decaluwé heeft het woord.

De heer Carl Decaluwé (*Op de tribune*) : U legt momenteel een van de fundamentele tegenstellingen tussen uw fractie en de meerderheid bloot. U pleit ervoor een nieuw statuut in te voeren, met alle gevolgen die dit voor het personeel heeft. Wij, de meerderheid, zijn van oordeel dat de nieuwe aan te treden ploeg een aantal concrete voorstellen moet doen op basis van een aantal simulaties conform hun toekomststrategie. Dan zullen we samen met de Vlaamse regering bekijken naar welke juridische structuur en strategie we bij de BRTN evolueren, vooral rekening houdend met de financiële weerslag. Hierin wijken we duidelijk voor een deel van u af : u wil dit nu vastleggen, we zien meer heil in inspraakformules en begeleiding vanuit de nieuwe BRTN-top.

De heer Dirk Van Mechelen : Mijnheer Decaluwé, ik maak het debat in de commissie voor Mediabeleid reeds 8 jaar mee. Ik ben het wachten op dat vlak eerlijk gezegd moe. Wat we vandaag bespreken, werd reeds in oktober 1988 in een voorontwerp van decreet door Patrick Dewael neergeschreven. In december 1990 werd dit door de VLD-fractie in het parlement ingediend. Ondertussen is er een decreet Van Rompuy-Chevalier gekomen, dat aan dit alles deze tegemoet zou komen maar dit nooit gedaan heeft. Ondertussen startte VTM, op 2 februari 1989 en ontwikkelde de zender een eigen dynamiek, waartegen de openbare omroep niet opgewassen was. Op 24 november 1994 stelde de beleidsbrief van minister Weckx, die bijna unaniem goedgekeurd werd, dat dit probleem aangepakt zou worden. Ondertussen zijn we alweer 12 maanden verder. Ook nu zegt men dat men er zal aan beginnen, maar dan met een mini-decreetje. De minister verklaart vervolgens herhaaldelijk dat het maxi-decreet op het terrein eigenlijk het mini-decreet zal inhalen : voor Pasen zal alles immers geregeld worden. Als politiek sluitstuk brengen we dan een resolutie naar voren, waarin we het politieke aanbod doen het mini-decreet goed te zullen keuren op voorwaarde dat deze meerderheid zich ertoe verbindt dit maxi-decreet voor Pasen, voor 7 april, hier in te dienen en te bespreken. In de commissie gaat men echter onmiddellijk terug op de rem staan. Ik hoor reeds fluisteren dat dit veel moeite zal kosten en besprekingen zal vereisen. Weer zie ik dus 12 maanden voorbijgaan. Mijnheer Decaluwé, het is meer dan ooit nodig om te doen wat er gedaan moet worden. Gebeurt dit niet dan blijft u, vind ik, uw verantwoordelijkheid ontlopen. U kan er een andere visie op nahouden, maar zelfs de minister verklaarde in de commissie met betrekking tot het statuut dat hij denkt aan een NV van publiek recht.

De voorzitter : De heer Decaluwé heeft het woord.

De heer Carl Decaluwé : Ik herhaal dat onze fractie snel maar omzichtig te werk wil gaan. U kan er met de bulldozer over gaan en de 2700 BRTN-personeelsleden de gordijnen injagen. Dat kan volmaakt. Dat is de aanpak van de NMBS en Sabena. Het grote verschil tussen deze twee bedrijven en de BRTN is dat eenieder die genoodzaakt is de trein of het vliegtuig te nemen gedwongen zal zijn dit opnieuw te doen wegens gebrek aan alternatief. Als we bij de BRTN naar een echte confrontatie met iedereen gaan, dan zal iedereen wegzappen en starten we met een BRTN die nauwelijks tien percent haalt van de kijkcijfers. Dan zal er hier een discussie plaatsvinden over de vraag of die dotatie van zeven miljard waar u over sprak nog voldoende of zelfs te verantwoorden is. Ik pleit voor een dialoog met iedereen. Misschien hebt u gelijk wanneer u zegt dat het al jaren duurt, maar de minister is op kordate manier snel begonnen. Hij heeft voor Kerstmis het mini-decreet en voor Pasen het maxi-decreet aangekondigd. Deze tweetrapsaanpak lijkt me de correcte.

De heer Dirk Van Mechelen : Die BRTN-top wegvagen, die administrateur-generaal die er zich in diverse inter-

Van Mechelen

views reeds bij had neergelegd, die vier directeurs-generaal – waarvan er waarschijnlijk een aantal terug zullen keren – wegvagen, onder meer door een systeem van verplichte oppensioenstelling, die zeventig functies van het middenkader in vraag stellen, dat was een belangrijke stap volgens u. Ik beschouw het echter als klein bier. U vertelt me dat onze aanpak de BRTN in de gordijnen zal jagen. En ik zeg u : of we dat nu doen of morgen, we zullen daar onze politieke verantwoordelijkheid voor moeten nemen. Laat ons daar een globaal pakket van maken. U durft dit niet, maar ik zeg u, mijnheer Decaluwé, uw uitstel legt een enorme hypotheek op de ultieme hervorming van de openbare omroep die we normaal wensen, over de partijgrenzen heen. Het gaat over strategie, en gezien hebbende wat er kan gebeuren met het mini-decreet, is bewezen dat we in een heel moeilijke situatie kunnen komen naar het maxi-decreet. Met deze resolutie probeerden we de minister een brede maatschappelijke politieke steun te geven waarbij hij zich zeer sterk gewapend wist vanuit het parlement ten overstaan van de openbare omroep. Het parlement zou resoluut zeggen : het mini-decreet keuren we goed, en ik denk dat daar bijna unanimiteit over zou kunnen ontstaan mits een kleine toegeving wordt gedaan. Die kleine toegeving is het engagement voor het maxi-decreet, de ultieme hervorming die er moet komen vóór 7 april 1996. Zo zou de minister een enorm wapen in handen hebben tegenover de syndicale organisaties, want daarmee zal hij uiteindelijk botsen.

Als het een NV van publiek recht wordt, dan moeten we alle voorwaarden onderzoeken. We weten allemaal wat daar de gevolgen van zullen zijn op het terrein en welke keuzes er zullen moeten worden gemaakt. Ik pleit ook voor rechtszekerheid van het personeel van de openbare omroep. Voor mij moeten de ambtenaren morgen niet allemaal contractueel worden, dat heb ik nooit gezegd. Ik wil wel zeggen dat de gedelegeerd bestuurder die we vandaag aanstellen moet gaan werken met dat budget, hij moet die opdracht vervullen, hij mag daar een eigen strategie over ontwikkelen en hij mag daar een bepaald krediet voor vragen, wat in een beheersovereenkomst zal worden onderhandeld. Hij zal een personeelsbeleid moeten voeren binnen een NV van publiek recht, waarbij overdracht van personeel moet gebeuren waarvan het sociaal passief moet worden gefinancierd vanuit de Vlaamse Gemeenschap. We betreuren dat deze meerderheid niet bereid is die ultieme stap te zetten, en daardoor wordt een enorme hypotheek gelegd op dat veranderingsprogramma dat uiteindelijk intern op gang zal worden getrokken.

De tweede zaak, die niet is geregeld in het mini-decreet, is de invoering van het beheerscontract. Het is niet zozeer meerjarenplan versus beheerscontract, het is eigenlijk een debat over de financiering en de financieringsenveloppe, dat uiteindelijk het resultaat zal zijn van die onderhandelingen over dat beheerscontract. We pleiten resoluut om het systeem van meerjarenplan met basisdotatie en aanvullende dotatie definitief te begraven. We erkennen dat het meerjarenplan een aantal positieve zaken heeft op gang gebracht. We hebben hier belangrijke debatten gevoerd, maar we hebben ook kunnen vaststellen dat de personeelsbegroting ontspoord. De directeur van de televisie faalde in zijn beleid, hij heeft dat twee jaar na elkaar mogen verdedigen en hij heeft zijn strategie van twee netten door dik en dun verdedigd. We hebben een jaar later gezamenlijk de directeur van de televisie gewraakt, omdat zijn systeem heeft gefaald.

Ik denk dat het meerjarensysteem een aantal positieve zaken heeft op gang gebracht, maar ik denk dat nu het moment is gekomen om via een beheersovereenkomst klare afspraken te maken tussen de openbare omroep enerzijds en het parlement anderzijds. Hiermee gaat een enorme overdracht van bevoegdheden en verantwoordelijkheden gepaard, want het zijn beheerscontracten voor drie jaar. De Vlaamse Raad responsabiliseert de leiding van de BRTN telkens voor drie jaar, en het enige dat het parlement in die drie jaar nog doet is akte nemen van de jaarlijkse rapportering en een zienswijze daarop. Desnoods wordt aan de Vlaamse regering gevraagd sancties te nemen, als men vaststelt dat de beheersovereenkomst niet wordt uitgevoerd.

We betreuren dat die ultieme stap niet wordt gezet en dat er geen duidelijkheid wordt gecreëerd over de financieringswijze. Blijft het in de toekomst een systeem van gemengde financiering, of pleit men ervoor dat de openbare omroep alleen met openbare middelen zou worden gefinancierd, eventueel met inachtneming van een overgangsfase, om de 1,5 miljard frank uit reclame- en sponsoractiviteiten te vervangen door een overheidstoelage.

Dit zou kunnen betekenen dat de nieuwe gedelegeerd bestuurder, in de uitvoering van zijn strategie, naast de dotatie, meer financiële middelen nodig zou hebben. Misschien wordt hij dan gedwongen tot het opvoeren van reclame op de radio. Er bestaat immers nog een marge om bijkomende reclameblokken te programmeren. Is het dat wat het Vlaamse parlement wil ? Het is voor ons een gemiste kans.

De voorzitter : Minister Van Rompuy heeft het woord.

Minister Eric Van Rompuy (*Op de tribune*) : Ik zal later op de meeste vragen een antwoord trachten te formuleren, maar in dit stadium van de discussie zou ik twee dingen willen zeggen. Ten eerste. Het regeerakkoord vermeldt een bepaalde financieringswijze voor de openbare omroep, waaraan we tijdens deze zittingsperiode geen

Van Rompuy

wijziging zullen brengen. De radio behoudt het monopolie voor de reclame, en wat de televisie betreft, zijn we er voorstander van om de commerciële sponsoring af te schaffen, behalve voor de evenementen. Dat blijft het uitgangspunt voor het maxi-decreet.

We zullen voorstellen om commerciële sponsoring op televisie af te schaffen. In het regeerakkoord staat er echter ook duidelijk dat zoiets gebeurt op voorwaarde dat er dan compensaties moeten worden gevonden worden voor die 200 of 250 miljoen frank. Daarover bestaat geen enkele onduidelijkheid bij de onderhandelaars van het regeerakkoord of bij de regering.

De heer Dirk Van Mechelen : Ik stelde u een vraag naar een concreet feit : wat gebeurt er als de 9,5 miljard frank die de BRTN nu kan besteden, niet volstaat om de strategie te realiseren ? Zou de minister er dan mee instemmen dat die nieuwe gedelegeerd bestuurder nieuwe reclameïnkomsten zoekt bij de radio ? Op dit ogenblik brengt de radio 1,74 miljard frank op. De minister en ik discussiëren al jaren over deze kwestie. Toen de begroting nog maar 300 miljoen frank voorzag, beweerde hij dat die markt niet elastisch is. Ze blijkt veel elastischer te zijn dat de minister indertijd verwachtte. Zolang dit feitelijk monopolie van de openbare omroep blijft bestaan, kunnen er nog gemakkelijk honderden miljoenen frank bij komen. Zal de regering dat toestaan ?

Minister Eric Van Rompuy : Er zijn decretale bepalingen die vastleggen hoe men op de radio reclame mag maken.

De heer Dirk Van Mechelen : Er is nog veel ruimte.

Minister Eric Van Rompuy : Ik denk dat we dat moeten overlaten aan de autonome beslissing van de directie van de BRTN. We zeggen wat de opdracht is. De directie van de radio heeft altijd verklaard met een zekere schroom en discipline te willen optreden. Ze programmeren alleen reclame voor de nieuwsberichten, om het uur. Als ze dat willen uitbreiden, is dat hun zaak. Maar ik denk dat ze best bij hun houding uit het verleden blijven. De heer Van Mechelen wil in de plaats treden van de directie.

De heer André Denys : Het is onvoorstelbaar wat u daar zegt.

Minister Eric Van Rompuy : We gaan voor de tweede fase uit van het rapport van McKinsey, maar kan de heer Denys nu niet zeggen want de consequenties voor het budget zijn van de privatisering van de technische diensten ? Kunt u op dit ogenblik zeggen wat de budgettaire indicaties zijn van een privatisering van de technische dienst ? Kunt u op dit ogenblik zeggen of het personeelsbestand, 2.700 mensen, te groot of te klein is ? Kunt u op dit ogenblik zeggen in welk statuut deze mensen zullen worden tewerkgesteld en wat dat zal kosten ? Kunt u op dit ogenblik zeggen wat de nieuwe programma-opbouw zal kosten ? Dat zijn de elementen die het nieuwe directiecomité zal moeten vooropzetten in zijn planning. Het McKinsey-rapport zal daar toe bijdragen. De Vlaamse Raad en de Vlaamse regering zullen de planning bestuderen en beoordelen. U kan nu niet zeggen : dit zijn uw middelen, wat kan u daar mee doen, u spant de wagen voor het paard. We zullen op korte termijn, binnen enkele maanden, antwoord krijgen op deze vragen.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : Mijnheer de minister, kent u één bedrijf waar de aandeelhouders aan de manager zo'n beperking opleggen ? Hier ontbreken essentiële punten. De financieringswijze van de omroep ontbreekt. Dat is ook het geval voor het statuut van het personeel. Als men dit professioneel, sociaal en politiek wil aanpakken, is dat nu het ideale moment om daaraan te beginnen. U heeft hier de politieke wil om te reageren bij alle fracties, dat komt zelden voor.

Uw sociaal beleid slaat nergens op. Er ontstaat sociale onrust door onzekerheid, door onduidelijkheid, door beslissingen uit te stellen. Het parlement kan sociale onrust vermijden door te zeggen wat het wil, door een duidelijke strategie uit te stippelen. Dat heeft niets te maken met de middelen. In dit bedrijf is het parlement aandeelhouder ; we moeten daarom de structuur en de grote krachtlijnen uitwerken.

De heer Carl Decaluwé : De indruk binnen onze fractie was dat de VLD vanuit deze raad nogal sterk wou wegen op de programmatie. Een concreet voorbeeld : iemand van uw fractie stelde dat de uitzendingen door derden niet om 23.20 uur mochten gebeuren. *(Onderbreking door de heer André Denys)*

De voorzitter : Mijnheer Denys, laat mijnheer Decaluwé nu toch even uitspreken.

De heer Carl Decaluwé : Ik haalde alleen dat voorbeeld aan. Het kan toch niet de bedoeling zijn dat de Vlaamse Raad zich inlaat met de programmatie en al dan niet moet instemmen met het uitzenduur van de programma's door derden. Het emission statement stelt dat de gedelegeerd bestuurder samen met het directiecomité daarover volledig autonoom kan beslissen. Dat werd ook onderstreept in de commissie. Het financiële luik is vrij duidelijk : de huidige dotatie en eventueel 140 miljoen frank extra. Het sociaal passief van het mini-decreet zal buiten de huidige dotatie worden opgevangen. De gedelegeerd bestuurder moet echter de ruimte krijgen om op het vlak van personeelsbeleid en strategie een aantal creatieve voorstellen te doen. We zullen wel zien hoe we er budgettair uitkomen.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : Als die financiering toch zo klaar en duidelijk is, waarom wordt ze dan nu niet geregeld ? Waarom wordt dit uitgesteld ? De VLD heeft nooit op de een of andere wijze de programmatie willen beïnvloeden. We hebben wel een aantal voorbeelden gegeven, maar zeker niets willen sturen. Lees er maar onze voorstellen op na, ik verzoek u er geen karikatuur van te maken. We willen alleen een duidelijk kader scheppen. Dit is volgens de VLD de enige manier om, vanuit deze raad, op een correcte manier een signaal te geven aan de BRTN.

De voorzitter : De heer Geysels heeft het woord.

De heer Jos Geysels (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, de heer Decaluwé zegt dat het niet aan de politici toekomt aan programma's te sleutelen of programmamakers te worden. Voor zover ik op de hoogte ben – wij horen niet tot de raad van bestuur – werd wat de derden betreft, toch wel een aantal keren op een vrij determinerende wijze tussengekomen wat de programmatie betreft. Misschien bent u dit, in uw enthousiasme, wel vergeten.

De voorzitter : De heer Van Mechelen heeft het woord.

De heer Dirk Van Mechelen : Als er al een partij tussenkwam in de programmering, dan verwijs ik naar de vorige minister van Cultuur. Hij gaf rechtstreekse richtlijnen aan de directie wat bepaalde culturele programma's betrof. Ik geloof niet dat men voor de VLD soortgelijke voorbeelden kan aanhalen. In het kader van de discussie over de beheersovereenkomst stelden we dat informatie prioriteit verdient binnen de opdracht van de BRTN. Als de Vlaamse Raad zeven miljard frank ter beschikking stelt van de openbare omroep, dus van een cultureel overheidsbedrijf, dan heeft die volksvertegenwoordiging het recht, via de Vlaamse regering, om te onderhandelen en om een correcte parlementaire verslaggeving te verlangen. Volgens de beheersovereenkomst moet dat kunnen. Ik gaf het voorbeeld van de strijd tussen mijzelf en minister Van Rompuy, in een vorig leven, voor een programma in de stijl van Den Haag Vandaag. Hoe, wanneer en met wie dit moet worden uitgezonden is de verantwoordelijkheid van de openbare omroep en het management ervan. In het kader van dat debat heb ik gesteld dat de bestaansreden van de politieke derden deels is opgeheven. Als er een voldoende grote waarheidsgetrouwe, objectieve aanpak is vanwege de journalisten hoeven er geen andere bombastische programma's uitgezonden te worden.

Ik meen te weten dat in deze Vlaamse Raad daarover in de loop van de vorige jaren grote duidelijkheid is gerezen, al moet men daarom nog niet zeggen dat de gedelegeerd bestuurder weet dat de Vlaamse Raad bereid is om een en ander te laten vallen in de nieuwe context. Ik was aan de financiering bezig als derde luik van fundamentele keuzen die niet werden gemaakt. Ik wou mijn debat daarrond afronden met het volgende.

Tijdens de rondetafelgesprekken, die we georganiseerd hebben over de partijgrenzen heen rond het tot stand komen van de nieuwe mediavisie voor de volgende 10 jaar, groeide eigenlijk toch in de Raad stilaan de idee dat men naar een planning zou moeten kunnen komen om die reclame, die sponsoring, af te bouwen. Men was het erover eens om de commerciële televisiesponsoring zo snel mogelijk af te bouwen. We zijn verheugd dat dit ook in het regeerakkoord staat, want we vinden dat dit absoluut niet thuishoort op de openbare televisie. We gaan akkoord met evenementensponsoring, maar we dachten dat toen toch ook de idee begon te groeien om radioreclame geleidelijk aan af te bouwen. Ik herinner me nog dat we toen als voorstel hebben geformuleerd in een meerjarenvisie om eerst radioreclame op Radio 3 te laten vallen, daarna de reclame op Radio 1 te laten vallen, zodat de twee grootste inkomstenkanalen, Radio 2 en Donna, het langst zouden blijven functioneren. Na een periode van een vijftal jaar zou dan de reclame volledig van de openbare omroep moeten verdwijnen en zou dan moeten vervangen worden door een gestegen dotatie. Het is die keuze die volgens ons tijdens de voorbije debatten had moeten worden genomen.

Een vierde zaak die niet wordt geregeld in het mini-decreet is de naamswijziging. U weet dat we bij decreet in 1991 de naam BRT hebben vervangen door BRTN, waardoor het niet langer de Belgische Radio-en Televisieomroep was, maar wel de Nederlandse Radio- en Televisieuitzendingen in België, omroep van de Vlaamse Gemeenschap. Ik daag u uit om een enquête te houden op straat, en aan honderd Vlamingen te vragen of ze weten van waarvan BRTN de afkorting is ; het resultaat zal volgens mij zeer bedroevend zijn. Daarom waren we voorstander om die nieuwe omroep ook een nieuwe naam te geven, namelijk de Vlaamse Radio- en Televisieomroep.

Mijnheer de minister, ingevolge het laatste artikel van uw eigen mini-decreet, had u inderdaad het recht om die naam te laten ingaan op een moment dat u samen met de gedelegeerd bestuurder zou kunnen bepalen. We betreuren dat we die knoop niet doorhakken. Ter afronding stel ik dat het mini-decreet een belangrijke stap voorwaarts betekent. We zijn er zeer tevreden over. We hopen dat het maxi-decreet er vóór Pasen komt, en dat we dan die hervorming kunnen rondkrijgen. Mijnheer de minister, ik zou een ultieme oproep willen richten aan u en de meerderheid om ons voorstel van resolutie te steunen. In dat geval kunnen we de ganse hervormingsconfiguratie afwerken voor het parlementair reces van 1996. (*Applaus bij de VLD en de VU*)

Van Mechelen

– *De heer Wilfried Aers, oudste lid in jaren, treedt als voorzitter op.*

De voorzitter : De heer Van Wallendael heeft het woord.

De heer Tuur Van Wallendael (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, geachte minister, collega's, de heer Dewinter maakte zich bij het begin van deze zitting behoorlijk boos over onze huisvesting hier. Ik vind het hier gezellig en knus, mijnheer Dewinter. Er is echter het technisch probleem dat ik tegen een licht uitgebreide commissie Media praat. Op een paar mensen na heeft iedereen al gehoord wat hier wordt gezegd. Met respect voor de mensen die hier wel zijn, zal ik een totaal andere tekst moeten brengen. Ik las onlangs een artikel dat ruimere spreiding verdient van professor Balthazar, de voorzitter van de raad van bestuur van de BRTN. Het verscheen in het tijdschrift van het Vermeylenfonds, dat helaas niet enorm veel gelezen wordt, onder de veelzeggende titel : 25 jaar crisis in de BRT.

Minister Eric Van Rompuy : Ik heb het hier bij mij. (*Gelach*)

De heer Tuur Van Wallendael : Het wordt dus toch meer gelezen dan ik dacht. Ik onderschatte blijkbaar het Vermeylenfonds enigszins.

De boutade van professor Balthazar geeft de sfeer aan waarin gedurende jongste jaren in dit huis werd gewerkt. We zijn nu daadwerkelijk naar een crisissfeer geëvolueerd. In de tijd dat ik daar werkte, zaagden we elkaar de oren van de kop over wat er allemaal moest veranderen. Het was echter niet te vergelijken met de huidige sfeer. De crisissfeer ontstaat op de eerste plaats door het veranderende klimaat : de commercialisering. Niet alleen in dit gezegende land, maar in heel Europa rukt de commercialisering van de mediasector op. Dat heeft zijn gevolgen voor een openbare omroep. Bij het ontstaan van de allereerste radio-omroepen in de jaren twintig bestonden de twee modellen naast elkaar. Op dat moment zijn de openbare omroepen zo beroemd geworden via de BBC, die in de jaren twintig is geëvolueerd van British Broadcasting Company, een privémaatschappij, naar British Broadcasting Corporation, een openbare dienst. Deze laatste had een duidelijke informerende, ontspannende en opvoedende taak. U hoort de drie termen die ook in de BRTN-taakomschrijving staan. Dat bracht ook gevaren mee. De BBC is vanaf de jaren twintig tot na de oorlog met ijzeren hand geleid door één man. Deze wist nauwkeurig wat goed en slecht was voor het Britse volk, en laat de BBC langs die lijnen werken. Zo werd het journaal voorgelezen door een man – een vrouw was hoe dan ook niet geschikt – in smoking. Ik spreek over het journaal op de radio (*Gelach*) Dat tekent toch wel een beetje de mentaliteit van deze persoon. Daarnaast bestonden vooral in de Verenigde Staten commerciële zenders. Ook daarbij was er een regulering, die hoofdzakelijk was ingegeven door technische noodzakelijkheden.

Het hoofddoel was het verspreiden van god weet wat, maar vooral het verdienen van geld. Dit doel keur ik overigens niet per se af, maar brengt eventueel wel gevaren mee, vooral omdat we zachtjes aan evolueerden naar een situatie dat reclameboodschappen steeds belangrijker werden en de sponsors ingrepen in de inhoud van programma's. Radio- en televisiemakers van dit type, uitzenders van reclamespotjes, hadden programma's nodig om tussen de reclamespotjes te zetten, vermits het voor de normale gemiddeld begaafde man en vrouw in West-Europa niet mogelijk was dag en nacht naar die spotjes te kijken. Het doel van een programma was de open ruimte tussen de reclamespotjes opvullen. Zo erg is het nergens geweest, maar het is wel iets wat dreigt.

Deze twee modellen hadden ongetwijfeld een invloed op de inhoud van de programma's. Deze goed lopende, populaire programma's waren relatief oppervlakkig, liepen langs gebaande paden. Er werd zeer weinig gewaagd. Er werden zekerheden ingebouwd. Men moest liefst zo zeker mogelijk zijn van het aantal mensen dat luisterde of keek, zodanig dat men de adverteerders een secure, vaste markt kon aanbieden. Dit gaf aanleiding tot wat ik nog altijd excessen noem, al word ik één van de weinigen. Ik constateer immers dat er geen golf van verontwaardiging over Vlaanderen rukt bij het bekijken van VT4. Nochtans is daar alle reden voor. Het is een junkzender van de eerste klas, die juist boven de smeerlapperij zit. Je zou verwachten dat dit volk, dat zo moreel hoogstaand is, als een man zou rechtstaan. Niets is minder waar. Het gewenningsproces heeft zich duidelijk voortgezet en het is mogelijk dat deze zender – en VT4 is vast geen uitzondering – normaal functioneert in dit land. En dat gebeurt in onze buurlanden ook.

Het ergste is misschien nog dat de houding van VT4 afstraalt op andere zenders. De BRTN zou VTM achterna lopen en VTM zou VT4 achterna lopen, terwijl ze in feite allemaal naar hetzelfde lopen. Alleen loopt de ene rapper dan de andere. Ik ben daar wel een beetje bang voor. De openbare omroepen deden hier niet echt aan mee, maar probeerden zich ertegen te verzetten. Dit gold vooral voor de BBC. Men kon wel lachen met John Reith, maar hij deed zeker niet mee aan dat soort lage dingen. U moet zich daar maar eens over bezinnen. Informatieve achtergrondprogramma's, die zowel door de BBC als de BRTN, Panorama, worden uitgezonden, zijn ooit uitgevonden door een medewerkster van de BBC, kort na de oorlog. Later werden dergelijke programma's overgenomen door alle andere ernstige zenders in Europa en de Verenigde Staten. Hier hebben we het over de hoogtepunten van de

Van Wallendael

openbare omroep ; over datgene waardoor deze omroep zich onderscheidt van het anderssoortige.

Ik hoop dat wat we vandaag ondermeer op VT4 zien, geen blijvende invloed heeft op de kijkers. En ik uit hier ook mijn liefde voor openbare zenders die zich niet op dat pad wagen. *(Rumoer)*

De heer André Denys : De dotatie, inclusief het sociaal passief, ligt vast. Bent u het daarmee eens, mijnheer Van Wallendael ?

De heer Carl Decaluwé : Inzake budgettaire, financiële omkadering, gaat men uit van de huidige dotatie, waar eventueel 140 miljoen kan worden aan toegevoegd. Dat is de toestand op het ogenblik dat het maxi-decreet zal worden goedgekeurd. Als dan blijkt dat wegens strategische overwegingen – inzake personeel bijvoorbeeld – bijkomende middelen nodig zijn, dan kan daarover eventueel gediscussieerd worden. Dat is ook afhankelijk van wat de gedelegeerd bestuurder en het directiecomité ter zake inbrengen. Ten tweede : indien er inzake het personeelsstatuut een sociaal passief blijkt te zijn, dan moet dit buiten de BRTN-dotatie worden geregeld.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : Deze uitleg van de heer Decaluwé is nieuw ... *(Rumoer)*

De heer André Denys : Dat zal in elk geval nodig zijn. U hebt een duidelijk standpunt naar voren gebracht inzake een aantal programma's. Indien de VLD dat zou doen, zou men ervan uitgaan dat we ons met allerlei zaken bemoeien. U hebt het over een junkzender. Wat bedoelt u daar precies mee ? Voor mij houdt dit een collage van gevoelens in, zonder enig verhaal.

De heer Tuur Van Wallendael : Ik zal proberen het u uit te leggen. Het zal u misschien niet bevallen, maar ik probeer het toch. Indien we hier tijd zouden kunnen voor vrijmaken, zou dit waarschijnlijk een boeiende discussie worden en ik ben er bijna van overtuigd dat we het uiteindelijk eens zouden zijn. Alleen weet ik niet of iedereen de idee zou delen dat we dit soort van zenders moeten toelaten. We mogen vanzelfsprekend geen censuur doorvoeren, maar in dit geval moeten we kiezen : van twee kwaden het minst erge kiezen. Een tijdje geleden stelde iemand een actuele vraag in dit verband aan minister Van den Bossche over de invloed van geweld op TV op jongeren. Ik ben er nog altijd niet uit in hoeverre er een dergelijke invloed is. Toen werd eveneens verwezen naar wat er op televisie zoal te zien is. Ik betwijfel ten zeerste of dit enig effect heeft op de kijkers, ook de jongere generatie onder hen. De meesten kunnen perfect het onderscheid maken tussen fictie en non-fictie. Er is evenwel een andere factor in het spel : er wordt ongemerkt een maatschappijbeeld gevormd, dat zich via honderden verhalen in de geest van de kijker gaat vastzetten. Het is het beeld dat bijvoorbeeld ook in de eenvoudige cowboyfilm of een James Bond-film naar voren wordt geschoven : wie eerst schiet heeft altijd gelijk en heeft het recht aan zijn kant. De idee dat de zogenaamde rechtvaardige altijd wint, wordt erin gepompt. Was het maar waar. Moeten we daar niet van terugkeren ? Dit kan bij jongeren wel een vervormend effect hebben op hun maatschappijvisie.

De heer André Denys : Ik dacht dat u op iets anders doelde. Mijn kinderen kijken bijvoorbeeld geregeld naar MTV-videoclips.

De heer Tuur Van Wallendael : Dat kan junk zijn, maar het hoeft niet per se.

Mevrouw Marijke Dillen : Mijnheer de voorzitter, mag ik hierop even inpikken ? Ik zit helemaal op dezelfde golflengte waar het dergelijke junkprogramma's betreft, maar we mogen vooral de invloed ervan op jongeren, op kinderen niet onderschatten, rekening houdend met het feit dat ze er dagelijks aan worden blootgesteld op tijdstippen waarop ze nog televisie mogen kijken. Denk daarbij aan programma's zoals Buren, Familie, enzovoort. Daarin gaat het enkel om intriges, overspel, echtscheidingen, en dies meer. Na verloop van tijd beginnen kinderen dit soort van situaties als normaal te beschouwen. Toch wil ik daaraan de volgende bedenking koppelen. De ouders blijven de hoofdverantwoordelijkheid dragen voor hun kinderen en moeten er dan ook op toezien dat deze niet van vier uur al voor de buis zitten tot ze naar bed moeten. Het zou ons te ver afleiden om dit debat nu uit te spinnen, hoewel het uitermate boeiend zou zijn. Ik wilde alleen maar beklemtonen dat we de invloed van televisie niet mogen onderschatten. (*Rumoer*) (*Opmerking van de heer André Denys*) U kunt dat toch niet ontkennen ?

De voorzitter : Mevrouw Maes heeft het woord.

Mevrouw Nelly Maes : Ik kan alleen zeggen dat ik er blij om ben dat het niet het parlement is dat de programma's maakt. Onze bezorgdheid mag dan wel dezelfde zijn, en het woordgebruik dat we hanteren ook ; de conclusies zouden wel eens heel anders kunnen klinken en ze zouden bijzonder verregaand kunnen zijn.

Mevrouw Marijke Dillen : Mijnheer de voorzitter, ik wil even repliceren. Mevrouw Maes, deze opvattingen zijn van toepassing op de inhoudelijke aspecten van programmering. Ik ben evenwel tegen elke vorm van censuur. Deze programma's mogen worden uitgezonden, daarom heb ik ook aan mijn korte meningsuiting toegevoegd dat ouders hierin een grote verantwoordelijkheid hebben. Dat belet echter niet dat ik ter zake een persoonlijke visie

mag aanhangen. Censuur is niet een van de zaken die ik voorsta, wel integendeel.

De voorzitter : Laten we de heer Van Wallendael even zijn uiteenzetting afronden.

De heer Tuur Van Wallendael : Mevrouw Dillen, ik weet niet of er een invloed is. Ik besluit hieruit dat ik voorzichtig tewerk ga. In studies lees ik dat in de Verenigde Staten een knaap van zestien jaar oud al zowat 13.000 tot 14.000 moorden heeft zien verslaan. Ik durf niet te zeggen of dit iets aanricht in de geest van jongeren en zo ja, wat. Ik ben voorzichtig met conclusies. Daar is volgens mij wel een taak voor de openbare omroep weggelegd. De BRTN heeft zich in het oprukkende commerciële televisielandschap lange tijd goed gehandhaafd.

De heer Johan De Roo : Het klopt dat het debat te veel tijd in beslag zou nemen indien we vandaag dieper op deze themata ingaan. Toch denk ik dat het de moeite loont om een poging te doen hier een aantal zaken alvast te bespreken, in het vooruitzicht van het nakende debat omtrent het maxi-decreet.

Mevrouw Nelly Maes : U hebt gelijk, maar ik betreur dat bepaalde groepen bij bespreking van bepaalde aspecten in het debat, niet aanwezig zijn.

De heer Johan De Roo : Ik hoop dat het komende debat ook op het maxi-decreet zal zijn gericht. Zal dat overigens vóór of na 7 april zijn ? De minister heeft er toch alle belang bij dat dit zo spoedig mogelijk wordt ingediend. Ik hoop dat we op zijn minst de moed aan de dag kunnen leggen om ook een aantal facetten inzake kwaliteit ter sprake te brengen. Wij zijn niet verantwoordelijk voor alle programma's, maar als we het over de openbare omroep willen hebben, dan mag men toch verwachten dat we ook zekere wensen en bekommernissen inzake kwaliteit zullen formuleren.

De heer André Denys : Dat is dan een concreet voorstel, mijnheer de minister. De opdracht is gegeven.

De heer Michel Doomst : Mijnheer de voorzitter, ik verwijs naar een actuele vraag die ik onlangs heb gesteld. Ik pleitte ervoor om inzake media en meer specifiek televisie, de koppen bij elkaar te steken om te zien of we ertoe konden komen al een aantal ethische codes vast te leggen. Ik vind niet dat we daarvoor het maxi-decreet moeten afwachten. Het is perfect mogelijk – mits er een gunstige respons komt vanwege andere fracties – al bij het begin van het volgende jaar om de tafel te gaan zitten en vanuit parlementair oogpunt een opdracht uit te tekenen.

De heer Tuur Van Wallendael : Ik ben er van uitgegaan dat de BRTN zich lange tijd prima heeft gehandhaafd in het oprukkende commerciële landschap. Toch moeten we vaststellen dat de omroep langzaam maar zeker in de vernieling werd gedreven. In Groot-Brittannië heeft men wel eens de vergelijking gemaakt waarbij het opstarten van een commerciële televisiezender werd gelijkgesteld met de toelating om geld te drukken. Die afweging leunt bij de realiteit aan. Mensen die de mogelijkheden zagen, hebben dan ook de kans gegrepen en een commerciële zender uit de grond gestampt. Op het ogenblik van zijn ontstaan had deze naar mijn mening geen bestaansrecht, maar de eerstvolgende dag dan weer wel. Het werd immers een gigantisch financieel en populair succes, wat op zichzelf volstaat om dat bestaansrecht te verwerven. De constructie was, naar de normen van een commerciële zender, wel ietwat te ingewikkeld en kan naar mijn mening niet voor het opstarten van een commerciële zender. U kent de procedure : steun aan de geschreven pers. Deze zouden tot in lengte van dagen, zonder ooit verlies te moeten bewijzen, steun genieten van de diensten van VTM. Intussen werden de aandelen van VTM handelswaar. Ze werden verkocht aan Jan en alleman en ik vrees dat we op dit ogenblik eigenlijk ook de Nederlandse pers op die manier steunen. Dit lijkt me een hoogst merkwaardige situatie, waarover we ons in de toekomst op zijn minst eens moeten bezinnen. Ik vermoed overigens dat dit op Europees niveau binnenkort wordt achterhaald. Ik had verwacht dat deze evolutie voor de BRTN een kick zou betekenen, dat de omroep er iets zou uit leren. Dat is niet het geval geweest. Dat is niet het geval geweest om meerdere redenen. Ik zou dit hebben kunnen weten, als ik naar de andere landen met eenzelfde fenomeen had gekeken. In Groot-Brittannië heeft het vijf of zes jaar geduurd vooraleer zij deze kick kregen. Hier zijn deze jaren verstreken en de BRT is van kwaad tot erger gegaan. Zoals de VLD al zei, is dit te wijten aan het feit dat zij moesten vechten met de oude wapens. En deze wapens waren niet aangepast aan een optreden in een commercieel landschap.

De voorzitter : Mevrouw Maes heeft het woord.

Mevrouw Nelly Maes : Mijnheer Van Wallendael, bij de opkomst van VTM dacht men enkel en alleen aan de derving van inkomsten uit reclame van de kranten. Men was ervan overtuigd dat VTM geen succes zou worden en dat de BRT dit zonder al te veel schokken zou overleven. Men was bij de start van VTM veel te gerust. Nadien is men in paniek VTM achterna gelopen, wat aanleiding heeft gegeven tot kwaliteitsverlaging van een aantal programma's. Ik denk dat de echte concurrentie niet die is waar de kranten onder leden, maar wel de BRTN.

De heer Tuur Van Wallendael : Dat heeft inderdaad een rol gespeeld, ik ben het met u eens. De BRT was echter niet alleen ongewapend door het statuut. Het personeel was ook volledig onaangepast aan de situatie. Ik kan dit

zonder schroom zeggen, want ook ik maakte er deel van uit. Op geen enkel moment werden zij voorbereid. De toenmalige leiding heeft niets gedaan om hen in te lichten. Ook de politisering moet worden uitgeschakeld of toch een flinke klap worden toegedeeld. Ik durf hierover te praten want ik ben produkt van deze politisering. Deze moet worden ondermijnd. Het personeel nu is voor een groot deel gepolitiseerd. Het is niet zo dat het volstaat om met een partijkaart te zwaaien : dat is lulkoek. Zij zijn vaak ook bevoegd. Maar een partijkaart zou geen rol mogen spelen.

Dit alles leidde tot de onaangepastheid van het personeel. Het is nogal flauw van de politieke wereld om de schuld te geven aan twee leden van het personeel, namelijk de heren Goossens en Ceuleers. Het is kleintjes en bovendien onjuist. Ook zij hadden de wapens niet. Ik weet niet of ze de wapens die ze wel hadden, afdoend hebben gebruikt. Dat zal de geschiedenis moeten uitmaken. Maar ze hebben wel eerlijk gevochten.

De voorzitter : De heer Van Mechelen heeft het woord.

De heer Dirk Van Mechelen : Mijnheer Van Wallendael, ik denk dat u het zo niet mag voorstellen. Ik heb beschreven wat er naar aanleiding van de bespreking van het meerjarenplan in de commissie is gebeurd. Op dat moment was er over de partijgrenzen heen een consensus over het bijna ontluisterend optreden van degenen die de operationele leiding in handen hadden van een instelling, die negen miljard frank per jaar ontvangt. Ik heb de personeelsbegroting in vraag gesteld. De minister vroeg daarnet in zijn repliek of er een teveel aan personeel is. Ik heb dit daarjuist kunnen nagaan. Ik stel het RTBF-syndroom vast : we geven in 1996 5,243 miljard frank uit voor personeelsuitgaven. Dat wordt meestal vergeleken met de totale middelen van de openbare omroep, namelijk 9,5 miljard frank. Met deze vergelijking spelen we vals en dat heb ik ook in de commissie gezegd : eigenlijk moet je die 5,2 miljard frank vergelijken met de 7,418 miljard frank aan overheidsdotaties. Dan is er het paard van Troje : nl. de reclame die werd gevoerd om de zaak op te smukken. Als je het zo bekijkt dan leert een eenvoudig rekensommetje dat 70 percent van de middelen die we aan de openbare omroep geven gebruikt wordt om er personeel mee te betalen. We komen in een situatie waar het die omroep aan alle financiële slagkracht ontbrak om programma's te maken en om creatief te zijn. Ze moest immers een te groot deel van haar inkomsten besteden aan personeelsuitgaven. Ik zeg niet dat dit Goossens' schuld is, wel dat men voor 60 percent personeelskosten heeft en dat in relatie tot die dotatie. Hier moet iets gebeuren. Men heeft de situatie van de openbare omroep gedurende de voorbije jaren laten verzieken.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : Ik zou de heer Van Wallendael willen zeggen dat hij tegelijkertijd koud en warm blaast. Ik accepteer zijn uitspraken als zou het klein zijn van de politieke wereld om de schuld bij die twee figuren te leggen niet. Ook hij maakt deel uit van de politieke wereld. Het was trouwens op de eerste plaats de beslissing van de meerderheid, waarvan hij deel uitmaakt en waarbij hij nauw betrokken is, om die hervormingen uit te voeren. Die twee personen krijgen echter de schuld.

De voorzitter : De heer Van Wallendael heeft het woord.

De heer Tuur Van Wallendael : Al geruime tijd wordt deze twee personen een zekere schuld aangewreven. Toch is het zo dat er naast Ceuleers en Goossens nog 68 anderen zijn. Daar wil ik natuurlijk ook eens over praten.

Ik wou dus zeggen dat we enorm voorzichtig moeten zijn met een aantal van deze dingen, niet slechts de politici maar ook de pers. Toen Ceuleers het voetbalcontract verloor dreef men er de spot mee. Als we de normen van de BRTN zouden toepassen op de geschreven pers zouden we in een zeer eigenaardige situatie verzeild raken. Ook de BBC heeft zijn voetbalcontract verloren : zo eenvoudig is het dus niet. Ook weet ik niet wat er in Nederland zal gebeuren. De KNVB heeft op dit ogenblik besloten om haar voetbalcontract niet meer aan één zender te verkopen. Je kan nog slechts pakketjes kopen : 5, 6 wedstrijden, topwedstrjden, internationale wedstrijden, wedstrijden in eerste afdeling. Ceuleers werd op een bepaald ogenblik het slachtoffer van een haast slakachtige organisatie. Hij had ook geen geld. Over de reden waarom hij geen geld had hebt u misschien gelijk.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : Aan de ene kant vraagt men ons dat we ons niet met de BRTN zouden bemoeien ; dat zullen we ook niet doen. Maar als men gedelegeerd bestuurder, directeur-generaal is en men slaagt er na zoveel jaar niet in een aantal gebreken op te lossen, dan moet iemand op zijn verantwoordelijkheid gewezen worden. Diegenen die verantwoordelijk zijn, moeten gaan. Dit hoeft niet afgezwakt te worden. Ook in de privé-sector gaat dit zo. Men kan in de privé-sector goed betaald worden, maar als er iets niet gaat, dan grijpen de aandeelhouders ook in, en ik vind dat een logische zaak.

De heer Tuur Van Wallendael : U hebt gelijk.

Mevrouw Patricia Ceysens (*Op de tribune*) : Mijnheer Van Wallendael, ik denk dat het niet strookt met de nieuwe voorstellen. U wil nu één iemand aanduiden die daarvoor verantwoordelijkheid wil nemen. Dat is toch in tegenspraak met wat u zegt.

De heer Tuur Van Wallendael : Dat heb ik niet bedoeld, ik wilde alleen maar zeggen dat de dames en heren die daar aan de top staan niet over de nodige wapens beschikten om te vechten in de oorlog waarin ze verwikkeld waren. Ik denk dat de laatste maanden de onzekerheid van de BRTN steeds maar groeide. In feite waren zij losgeraakt van hun maatschappelijk systeem in Vlaanderen, en hadden geen voeling meer met wat er in Vlaanderen leeft. Zij waren zodanig met zichzelf bezig dat ze hun contacten verloren. Het was dus hoog tijd dat er werd opgetreden, en vandaar dat ik het mini- en maxi-decreet toejuich. Er kwamen trouwens al een aantal initiatieven van de instellingen zelf en van de vakbonden. Er leefde daar iets, en het is ook gebeurd. Ik heb in de commissie enorm veel geleerd van de goede manier van samenwerking, ik vond het een bijzonder leerzame gebeurtenis. Op geen enkele van de punten waarin we verschillen, mijnheer Van Mechelen, staat ik lijnrecht tegenover uw standpunt, op één na. Op alle andere heb ik ook mijn twijfels, maar ik bevind me wel altijd aan de andere kant van de balans dan u. Het enige waar ik echt over verschil met u is de macht van de gedelegeerd bestuurder. Ik twijfel er niet aan dat hij de absolute macht moet hebben. Voor het overige kan ik een aantal dingen bijtreden die in de amendementen naar voren komen. Bovendien zijn er een aantal zaken waarover we in het ongewisse verkeren, en waar we moeten afwachten. We doen een eerlijke poging, maar een aantal dingen kunnen we nu niet weten.

De voorzitter : De heer Van Mechelen heeft het woord.

De heer Dirk Van Mechelen : Ik denk dat we op het vlak van de gedelegeerd bestuurder niet tegenover elkaar staan. Het enige dat we doen is ervoor waarschuwen dat we aan één persoon een enorme verantwoordelijkheid geven die bijna aanwijsbaar is. Het comité van experten, de Raad van State en McKinsey pleiten echter voor een topdirectie met een vijftal mensen die de last van de verantwoordelijkheid dragen. McKinsey legt de nadruk op het directiecomité, maar dat wordt in het decreet vertaald als de gedelegeerd bestuurder. Voor de VLD kan dit wel, maar ik wil er alleen voor waarschuwen dat we enorm veel verantwoordelijkheid leggen bij één persoon. De minister zei zelf openhartig in de commissie dat hij soms ziek werd van de keuze, want heel dit systeem zal vallen of staan met de keuze van de gedelegeerd bestuurder. Op dit ogenblik is het wachten op Godot, en ik hoop dat Godot komt, en daarenboven nog de juiste.

Mevrouw Nelly Maes : Mijnheer Van Mechelen, ik heb ooit ook een grote illusie gehad over de depolitisering bij het totstandkomen van de ARGO. We hadden vanuit de VU gepleit voor een bestuur dat los zou staan van de politiek, en vanuit die optiek hebben we dat idee ook gesteund. Nu moet er eens gekeken worden wat daar is van terecht gekomen. Ik beperk me tot het oproepen van de realiteit voor uw eigen geestesoog.

– *De heer Norbert De Batselier, voorzitter, treedt opnieuw als voorzitter op.*

Dan heb ik liever één manager die men kan wegsturen als hij niet goed is, dan opnieuw een structuur tot stand te brengen waarbij de politisering die men langs de voordeur buiten jaagt, langs de achterdeur weer naar binnen sluipt. Als men het aan de politici toevertrouwt, kunnen zij het uiteindelijk toch niet laten.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : Mijnheer Van Wallendael, ik denk dat we op twee punten fundamenteel van mening verschillen. We verschillen niet van mening inzake de doelstellingen – we willen allemaal een gezonde BRTN. We verschillen wel van mening op het vlak van de financiering en over de rol tussen de overheid en de BRTN en de timing waarin een en ander moet gebeuren.

De heer Tuur Van Wallendael : Ik ben ervan overtuigd dat we in het maxi-decreet moeten spreken over de samenstelling van de raad van bestuur en over de eventuele politisering of niet-politisering van deze raad. We moeten daar een stukje nieuwe cultuur uitbouwen. Ik wil nog even wijzen op een aantal dingen die voor ons van belang zijn, en waarvan we hopen dat ze in het Maxi-decreet aan bod zullen komen. Het betreft ondermeer het recht op informatie voor kinderen, een redactiestatuut, en het social passief in verband met het maxi-decreet.

Ik heb in mijn tussenkomst getracht om de nadruk te leggen op de meer inhoudelijke discussie, omdat televisie essentieel het maken van programma's betekent. Toen in 1860-1861 voor het eerst een kabel werd getrokken onder de Atlantische Oceaan, dan werd die kabel in de VS plechtig ingehuldigd door de president. In zijn toespraak maakte hij allusie op het heuglijke feit dat men nu met de Britten zou kunnen communiceren. Iemand maakte daarbij de opmerking dat hij hoopte dat de Britten ook daadwerkelijk iets te zeggen zouden hebben. Ze hadden ook meer te zeggen, maar het heeft toch lang geduurd vooraleer het iets meer was dan beursberichten. Dat is nu voor een groot stuk ons probleem. Ik dank u. *(Applaus bij de SP en de CVP)*

De voorzitter : Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, ik zou eerst de twee verslaggevers willen danken voor hun duidelijk en uitgebreid verslag, dat me een goed beeld heeft gegeven van de werkzaamheden in de commissie. Een woord van dank is ook op zijn plaats voor de ambtenaren,

meer bepaald de secretaris, die de voorzitter hebben bijgestaan.

Mijnheer de minister, er bestaat nu een ruime eensgezindheid om te werken aan een slagkrachtige openbare omroep voor Vlaanderen. We mogen zelfs zeggen een absolute politieke eensgezindheid over het feit dat het noodzakelijk is de BRTN grondig te hervormen. We steunen uw aanpak, of althans we steunen het mini-decreet. Ik wil niet op de feiten vooruit lopen. Daarom ga ik niet op de uitspraken van sommige collega's over het maxi-decreet.

Eens te meer bewijst onze fractie dat we geen oppositie voeren om de oppositie : we hebben er geen moeite mee een decreet te steunen dat we goed vinden.

Over dat ontwerp werd in de commissie al veel gediscussieerd en werden veel teksten geproduceerd. De minister heeft ten minste de verdienste het niet bij woorden te laten, maar te handelen. Eén van de factoren is dat de BRTN zich in het verleden nooit heeft gewapend tegen het commercieel geweld. Van de BRTN hebben we de laatste jaren niets anders gehoord dan een klaagzang over haar financiële middelen. Die middelen waren altijd te beperkt om haar opdracht naar behoren te vervullen. Acties hebben zij echter nooit ondernomen. Ze hebben zich genesteld in de situatie zoals die bestond ; de openbare omroep kon zich en – ik vermoed – wou zich geen positie veroveren in het gewijzigde medialandschap in Vlaanderen.

Dat is een duidelijk bewijs van onbekwaamheid van de het management van de BRTN. We kunnen spreken over mismanagement : de kijkcijfers blijven dalen. We moeten ons echter geen illusies maken : door de hervorming zal de openbare omroep niet in een klap aan de top staan en de hoogste kijkcijfers halen. We moeten realistisch blijven. De situatie is ook door andere factoren dan de komst van de commerciële zender, verziekt of zelfs erger geworden. Al eerder was de situatie verziekt. Daarvoor is er maar één oorzaak : de politisering die tot vandaag altijd maar aangroeit. De invloed van de politici en de macht van de vakbonden zijn de hoofdoorzaak van de huidige malaise bij de BRTN. Die invloed van politici en vakbonden die bij de BRTN op alle niveaus te merken is, strekte zich ook uit over de programma's. Vandaar dat de openbare omroep in het verleden de waterdrager van het socialisme was. Terecht pleit de minister vandaag voor een depolitisering, maar dat heeft de minister in het verleden ook al vaak gedaan. We moeten radicaal durven snijden ; de mentaliteit moet veranderen. Depolitisering moet het hoofddoel zijn van deze hervorming. Daarvoor moeten we de noodzakelijke waarborgen inbouwen, om te verhinderen dat de nieuwe openbare omroep dezelfde fouten zal maken. Dat is onaanvaardbaar, want dan is de hele operatie van de minister een maat voor niets.

Zonder een daadwerkelijke depolitisering kan de openbare omroep niet uitgroeien tot een slagvaardige, sterke omroep. Zonder een daadwerkelijke depolitisering kan de openbare omroep haar opdracht onmogelijk naar behoren uitvoeren.

Mijnheer de minister, voorzitter, collega's, vandaag is het mini-decreet aan de orde dat gegroeid is uit het McKinsey-rapport. Ik betreur evenzeer, mijnheer de minister, dat de hervorming van de omroep niet als een geheel wordt behandeld. Waarom werkt u niet onmiddellijk een volledige en definitieve regeling uit ? Een regeling in fasen houdt immers risico's in. Zal de gedelegeerd bestuurder weten hoe hij de veranderingen moet aanpakken ? Blijft hij ook met een aantal vraagtekens zitten ? Voor mij zou het beter geweest zijn alles in zijn geheel te bekijken. U kiest voor een andere weg. Ik kan daar begrip voor opbrengen. Tenminste als het maxi-decreet zou spoedig mogelijk, voor of rond Pasen wordt besproken.

Eén van de twee hoofddoelstellingen van het mini-decreet is de formulering van de opdracht. Een terecht uitgangspunt is daarbij dat de openbare omroep het cultuurinstrument bij uitstek is. Het is niet louter een economisch produkt. Dit is een belangrijk element voor de toekomstige werking en uitbouw maar vooral voor de omschrijving van de opdracht. De formulering van vandaag is niet optimaal maar in ieder geval voldoende positief voor de concrete invulling van de programmatie.

De opdracht kent twee prioriteiten : cultuur en informatie verspreiden. Daarnaast wordt ook de klemtoon op kwaliteit gelegd, zowel wat de inhoud als de vorm en het taalgebruik betreft. De definitie vertrekt van het principe van objectiviteit en onafhankelijkheid. Dit laat vandaag bijzonder veel te wensen over. Het is een oude eis van mijn fractie hierin verandering te brengen. Denk maar aan de berichtgeving, aan de genodigden in programma's als De zevende dag, enzovoort. Het doet ons plezier dat anderen deze eis overnemen. Ik wil wel waarschuwen dat het niet volstaat deze mooie principes op te nemen in een definitie van de opdracht. Het moet ook een realiteit worden. Daar is een belangrijke taak weggelegd voor de nieuwe gedelegeerd bestuurder.

De tweede hoofddoelstelling van het mini-decreet is een grondige wijziging van de structuur. U hebt de moed, mijnheer de minister, om vernieuwend te werken. De structuur van de BRTN is zwaar verziekt en werkt gebrekkig. De oorzaken kent u. Het mini-decreet heeft als doelstelling daar concreet iets aan te veranderen en de politisering daadwerkelijk tegen te gaan. Ik hoop met suc-

Dillen

ces. Voor de raad van bestuur blijft het Cultuurpact van toepassing. Hier blijft het principe gelden dat alle filosofische en ideologische overtuigingen moeten vertegenwoordigd zijn. De raad van bestuur wordt samengesteld op basis van de Vlaamse Raad. Ik denk dat dat de beste of minst slechte oplossing is. Voor de rest van de structuur blijf ik voorstander van een volledige depolitisering.

Voor de raad van bestuur zijn er misschien wel betere oplossingen, maar die zijn in praktijk niet werkbaar en die zullen niet leiden tot een werkelijk respect voor alle filosofische en levensbeschouwelijke strekkingen in Vlaanderen. Ik moet daarvoor slechts verwijzen naar het debat over de UIA dat hier daarstraks gevoerd werd.

Het is dan ook bijzonder opmerkelijk dat er vandaag stemmen opgaan voor de afschaffing van het systeem D'Hondt. We hebben meer dan het vermoeden dat de echte oorzaak te zoeken is bij het succes van mijn partij en niet bij de wil tot echte depolitisering. Door onze groei hebben we ook recht op één of meerdere vertegenwoordigers en dat vinden sommigen, die zich democratisch noemen, onaanvaardbaar. Ik kan enkel vaststellen dat de aversie tegen het systeem D'Hondt groter wordt naarmate onze fractie groter wordt. Ik blijf voorstander van het voorgestelde samenstelling van de raad van bestuur, inclusief het systeem D'Hondt, maar wel indien er ook bekwaamheidsvereisten worden gesteld aan de leden ervan. Er moet ook rekening gehouden worden met en respect opgebracht worden voor de verschillende levensbeschouwelijke en filosofische strekkingen.

Wat de gedelegeerde bestuurder en het directiecomité betreft stapt men terecht af van het Cultuurpact. Deze personen mogen niet langer waterdragers zijn van de politieke partijen. De gedelegeerde bestuurder draagt een grote verantwoordelijkheid in het welslagen van dit mini-decreet. U beloofde een witte raaf, mijnheer de minister, die tot op vandaag nog niet uit de lucht gevallen is, de spanning stijgt. Zal het echt een witte raaf zijn of wordt het een roodborstje, een gele kanarie, een blauwe reiger of een Vlaamse gaai ? We hopen dat de nieuwe manager tegen elke druk bestand zal zijn, ook tegen de druk vanuit de politiek en de vakbonden. We hopen dat het een onafhankelijk iemand zal zijn. Deze gedelegeerde bestuurder heeft belangrijke bevoegdheden. Hij kan zich laten bijstaan door een directiecomité. We hopen dat daar ook de politiek buiten kan blijven.

Dan komen we bij de verantwoordelijkheid van dit directiecomité. Zij moeten als een team kunnen functioneren, het mag niet verworden tot een paraplu-systeem, waar iedereen zich achter iedereen kan verschuilen.

Nog een woordje over het meerjarenplan. Tijdens de bespreking in de commissie werd diverse malen een pleidooi gehouden voor de afschaffing van het meerjarenplan. Ik kan dit pleidooi bijtreden. Het meerjarenplan is in theorie wel verbonden aan de toekenning van de aanvullende dotatie. Maar de BRTN lapte dit alles aan zijn laars. De omroep wist zeer goed dat we de aanvullende dotatie toch nooit zouden inhouden. Hiervan zijn we in de commissie verschillende malen getuige geweest. Vorig jaar zelfs op een bijzonder pijnlijke wijze. Een daadwerkelijke controle van de Vlaamse Raad was in het verleden onbestaande. We moeten dan ook dit meerjarenplan vervangen door een echt beheerscontract met duidelijke vastlegging van de wederzijdse rechten en plichten waartoe alle partijen zich engageren. Maar zoals ieder contract heeft ook dit gevolgen voor wie het niet naleeft. Contracterende partijen hebben niet alleen rechten, zoals duidelijk de mening van de BRTN was in het verleden.

Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik zal het hebben over het personeel. De toekomst van het personeel vormt één van de grootste knelpunten. Zij leven in grote onzekerheid, en zijn – begrijpelijk – bang voor hun toekomst. Alles uit het verleden komt op losse schroeven te staan. Hoe gaat het personeel reageren ? Hoe zal de werking zijn tijdens de overgangsfase ? Onzekerheid leidt tot immobilisme, en dit kan de volgende maanden bijzonder veel op het spel zetten. Ik citeer hierna de heer Piet Van Roe, directeur-generaal van de Radio : het schokeffect van het mini-decreet heeft alvast zijn doel niet gemist. Ik hoop alleen dat het snel gaat. Iemand maakte me de opmerking dat wat gaande is, lijkt op de onteigening van een straat. Zodra je weet dat er onteigend wordt, moet het snel gebeuren, want de bewoners schilderen hun muren en hun goten niet meer, en voor je het beseft zit je tegen een volledig verkommerde omgeving aan te kijken. Einde citaat.

In elk geval wordt zo op een andere, duidelijke manier, gewaarschuwd voor immobilisme. Het is dan ook onze verplichting om zo vlug mogelijk zekerheid te scheppen voor het personeel. Ook de pensionering op 60 jaar is een heel gevoelig punt. De lineaire maatregel van pensioen voor iedereen op 60 jaar heeft al veel stof doen opwaaien. Opmerkelijk vind ik de reactie van enkele personen die hieronder vallen. Als voorbeeld geef ik de heer Kris Borms, die uitgegroeid is tot het prototype van het protest. De heer Borms heeft ongetwijfeld kwaliteiten als journalist of als verantwoordelijke voor de nieuwsdienst. Vandaag zijn echter objectiviteit en neutraliteit als doelstelling geformuleerd. Dit zijn eigenschappen die hij niet bezit.

Ik verwijs bijvoorbeeld ook naar de verklaringen van iemand anders die niet gelukkig is met de maatregelen die u nu voorstelt. Het gaat om de huidige directeur-generaal

van de Televisie. Deze verklaarde in een interview dat hij nooit op pensioen zou gaan voor zijn vijfenzestigste – dat is kort na de eeuwwisseling – tenzij hij eerder zou doodvallen. Toen heb ik hiertegen al geprotesteerd. Vandaag kan ik alleen vaststellen dat enige bescheidenheid hem destijds beter zou hebben gestaan. Het is immers altijd vervelend om achteraf geconfronteerd te worden met straffe uitspraken die door de werkelijkheid zijn achterhaald.

Mijnheer de minister, waarom zouden we op de pensionering op 60 jaar uitzonderingen maken ? We steunen uw voorstel op dit punt. We beseffen dat het een onaangename maatregel is, en dat er kwaliteitsverlies kan optreden. Uitzonderingen zijn echter onaanvaardbaar, en leiden tot discriminatie.

In het personeelsdossier van de stad Antwerpen zijn enkele jaren geleden vergelijkbare maatregelen genomen. De ambtenaren werden ook op hun zestigste op pensioen gesteld. Deze maatregel had lineair moeten worden doorgevoerd, maar er werden uitzonderingen voorzien. Enkele topambtenaren met een duidelijke politieke kleur mochten aanblijven, wat de sociale discriminatie alleen maar versterkte. Ik pleit daarom voor het bewaren van de objectiviteit door geen uitzonderingen toe te staan.

De heer Michel Doomst : Mevrouw Dillen, ofwel verstaan we het verkeerd, ofwel hebt u het verkeerd gelezen, maar een lineaire maatregel is heel duidelijk vooropgesteld.

Mevrouw Marijke Dillen : Er is de laatste tijd in de pers toch een pleidooi gehouden om uitzonderingen te voorzien.

De heer Michel Doomst : Daar zullen we niet aan toegeven.

Mevrouw Marijke Dillen : Gelukkig. Ik hoop dat ook in de toekomst geen enkele uitzondering zal worden gemaakt, om zeker objectief en zonder politieke willekeur te werk te gaan. Wat het sociaal passief betreft hopen we spoedig duidelijkheid te krijgen. Wat zal de totale omvang zijn ? U heeft cijfers gegeven voor de omvang van de operatie in het mini-decreet. Het spreekt voor zich dat die veel groter zal zijn wanneer de totale hervorming van de openbare omroep is doorgevoerd. Hoe zal de opvang hiervan gebeuren ? Ik zou willen vragen om de BRTN-begroting hier zeker niet te veel mee te belasten. Dit zou een toekomstige werking zeker hypothekeren. De herstructurering van andere instellingen heeft in het verkleden ook veel geld gekost aan de overheid. Ik moet geen voorbeelden geven ; die kennen we allemaal. De overheid moet de moed hebben om de nodige financiële consequenties aan de dag te leggen.

Mijnheer de minister, collega's, we belanden bij de benaming van de nieuwe openbare omroep. Het Vlaams Blok heeft reeds herhaaldelijk een pleidooi gehouden om de eigen Vlaamse identiteit in de benaming naar voor te laten komen. De openbare omroep is een omroep van Vlaanderen en de Vlaamse Gemeenschap. We moeten daar fier over zijn, en dit duidelijk laten doorklinken in de benaming. Het is ook een heel belangrijk signaal in het kader van de hervorming. Ik denk dat dit het goede tijdstip is om de naam te wijzigen, en betreur het dat dit geen plaats krijgt in het mini-decreet. Het signaal zou aangeven dat het gedaan is met de oude BRTN, met de gepolitiseerde en verziekte openbare omroep, en dat we zullen werken aan de uitbouw van een gezonde openbare omroep, die geen verwijzingen meer heeft naar het verleden.

De voorzitter : De heer Decaluwé heeft het woord.

De heer Carl Decaluwé : Toch hoop ik dat het maxi-decreet zo vlug mogelijk, en in elk geval voor Pasen, zal worden behandeld. Ik betreur dat er hierover in de commissie geen eensgezindheid werd bereikt, en dat wellicht ook vandaag en morgen de Raad hierover niet tot eensgezindheid zal komen. Een duidelijke streefdatum zou nochtans een klaar politiek signaal vanwege de Vlaamse Raad vormen. En duidelijk maken dat de Raad uiterlijk tegen Pasen, met het maxi-decreet, een volledige vernieuwing en herstructurering nastreeft. Omstandigheden die zich buiten uw wil voordeden en nog kunnen voordoen, buiten beschouwing gelaten – zoals het advies van de Raad van State -, denk ik dat we tussen nu en Pasen over voldoende tijd beschikken om dit te realiseren. Het is onze plicht tegenover de openbare omroep, en ook tegenover haar personeel, om zo vlug mogelijk tot een eindresultaat te komen. In de commissie werd er dus geen eensgezindheid bereikt. Onze fractie zal de resolutie van de collega's van de VLD niet steunen. Maar – in tegenstelling tot de VLD-fractie – verbindt onze fractie haar stemgedrag niet aan het stemgedrag betreffende het mini-decreet. Voor onze fractie is de inhoud van het mini-decreet belangrijk, en niet politieke spelletjes en tactische zetten. Het mini-decreet, zoals dat hier voorligt, mijnheer de minister, kunnen we steunen. *(Applaus)*

De voorzitter : De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck *(Op de tribune)* : Mijnheer de minister, collega's, in een snel evoluerende informatiemaatschappij komt het overheidsoptreden vaak over als achterhaald ; als achter de feiten aanlopend. De overheid wordt telkens voor voldongen feiten geplaatst. Vermits de overheid in de mediawereld slechts een bescheiden rol speelt, moet ze pragmatisch handelen en zich voornamelijk bekommeren om de openbare omroep. In deze context staat de Volksunie voor 100 percent achter de her-

vormingen van de openbare omroep wanneer deze een garantie zullen bieden voor een slagvaardige instelling.

Onze openbare omroep is ziek, ziek na een ongezond leven van zoeken naar politieke evenwichten en dito benoemingen. Ziek, omdat in veel gevallen de kleur van de lidkaart van groter belang was dan de bekwaamheid van het te benoemen personeelslid. Het is duidelijk dat niet alle partijen hier in de Vlaamse Raad daaraan schuld hebben. Het verheugt ons dat partijpolitiek Vlaanderen dit begrepen heeft, een diagnose wenst te stellen en een gepaste heelkundige ingreep in overweging wenst te nemen. Dat is de uitdaging van deze Vlaamse Raad en van de Vlaamse regering. Na de verschillende doorlichtingen van de openbare omroep en het recente McKinsey-rapport, keken we met verwachting uit naar het voorontwerp van mini-decreet. Het werd ook door ons kritisch bekeken en geanalyseerd. Onze opmerkingen werden geformuleerd binnen de commissie, toch moesten ook we vaststellen dat het laten doorstromen van ideeën vanuit de oppositiepartijen niet zo eenvoudig bleek te zijn. Niettegenstaande de goede, constructieve sfeer binnen de commissie, werd ook hier het spel meerderheid-minderheid in al zijn traditionaliteit gespeeld, en dat betreur ik. Wat de opdracht van onze openbare omroep betreft, kwamen we wel tot een consensus-tekst. Een niet onbelangrijk gegeven, wetende dat dit de kapstok is waaraan de nieuwe gedelegeerd bestuurder zijn beleid zal moeten ophangen.

Voor de Volksunie zijn er hierin vier belangrijke elementen. Ten eerste is er de betrachting om zoveel mogelijk kijkers en luisteraars te bereiken, in Vlaanderen, maar ook daarbuiten. Ik denk hierbij eerst en vooral aan Radio Vlaanderen Internationaal, de zender die Vlaanderen bekend maakt in het buitenland.

Mijnheer de minister-president, het nieuws dat we begin deze week via de pers mochten vernemen over een Nederlands voorstel om gezamenlijk een satellietzender uit te bouwen met zowel de Nederlandse als de Vlaamse openbare omroep, past volledig in onze visie. We hopen dan ook dat deze uitnodiging in alle ernst zal worden onderzocht en in positieve zin zal worden opgevolgd.

Als tweede punt wil ik pleiten voor een prioriteit voor informatie en cultuur. Wat de informatieverstrekking betreft, hopen we dat deze berichtgeving niet alleen correct en objectief is, maar ook aandacht heeft voor de verschillende meningen in Vlaanderen, aandacht voor de verschillende zienswijzen en standpunten. In deze optiek, wanneer hieraan wordt voldaan, kan zelfs voor ons een punt worden gezet achter de uitzendingen door derden, toch zeker wat politieke partijen betreft. Voorts moet onze openbare omroep de cultuurdrager bij uitstek zijn. Dit in een brede context, waarbij ook de eigen Vlaamse cultuur op een eigentijdse manier moet kunnen worden gebracht.

De openbare omroep richt zich tot heel de bevolking. Ook bepaalde doelgroepen moeten aan bod kunnen komen. Kinder- en jeugdprogramma's, die in het verleden zeer goed scoorden, moeten weer meer aandacht krijgen. Misschien kan men eindelijk een echt jeugdjournaal, waar al zo lang sprake van is, creëren.

De programma's moeten bijdragen tot een democratische, pluralistische en verdraagzame samenleving. Verdraagzaamheid niet alleen in haar ethische context, maar ook politiek en filosofisch. Het kleineren en belachelijk maken van andersdenkenden is uit den boze. Dat wil niet zeggen, mevrouw Lindekens, dat hiermee ook humor of satire wordt uitgesloten. Vervolgens kom ik bij de organisatie van de openbare omroep. Een raad van bestuur die enkel de grote lijnen uitzet, is positief. McKinsey spreekt van acht leden, sommigen in dit parlement van vijftien, het ontwerp van decreet houdt het bij twaalf. We willen ons niet vastpinnen op een getal. De programmatie moet bijdragen tot een pluralistische samenleving en deze samenleving moet ook haar weerspiegeling vinden binnen de raad van bestuur. In deze raad van bestuur moeten de verschillende politieke en filosofische stromingen, die zijn vertegenwoordigd, worden gewaarborgd.

Het nieuwe artikel vier schrijft voor dat de openbare omroep kwaliteit moet brengen. Daarvoor moet men onafhankelijk en ongebonden kunnen werken. Schatplichtigheid door reclame en zeker door sponsoring moet worden vermeden. Het derven van deze inkomsten moet worden opgevangen. De opdracht, die we als parlement geven, draagt immers een prijskaartje. Wat de juiste prijs is, is ons niet duidelijk, maar de huidige dotatie met bijhorende inkomsten uit reclame zullen naar alle waarschijnlijkheid onvoldoende blijken. Als Volksunie hebben we er fundamentele problemen mee dat slechts de helft van de opbrengsten van het kijk- en luistergeld aan de openbare omroep worden besteed. Enerzijds pleiten we voor een verhoging van de dotatie en anderzijds denken we aan de oprichting van een fonds. Dit fonds wordt gespijsd door een belasting, die wordt geheven op de inkomsten uit reclame van de commerciële zenders.

De voorzitter : De heer Decaluwé heeft het woord.

De heer Carl Decaluwé : Mijnheer Van Dijck, als ik het goed begrijp stelt de Volksunie voor een belasting te heffen op de reclame voor VTM en eventueel VT4, maar niet voor de BRTN.

De heer Kris Van Dijck : Op de BRTN zal geen reclame meer zijn. We stellen duidelijk dat de reclame aan de commerciële zenders gelaten dient te worden. Wat ons betreft mag VT4 op dezelfde leest als VTM geschoeid

worden. De opbrengsten van deze belasting op reclame-inkomsten kunnen naar de BRTN vloeien : in Europa zijn er nog voorbeelden waar dit toegepast wordt.

De heer Carl Decaluwé : Waar gaat men dit miljard en 74 miljoen frank compenseren in de huidige Vlaamse begroting, binnen de huidige Meesternorm ?

De heer Kris Van Dijck : Ik beweer niet dat dit bedrag heilig is en vast moet blijven. Naar onze mening moet dit verhoogd kunnen worden en daarover zullen de nodige onderhandelingen gevoerd worden.

Minister Eric Van Rompuy : De modale inkomsten uit televisiereclame in Vlaanderen bedragen zes miljard frank voor VTM en 700 tot 800 miljoen frank voor VT4. Samen is dat zeven miljard frank. Als je 1,8 miljard frank door middel van belastingen op die acht miljard wil compenseren wil dat zeggen dat je de inkomsten van deze commerciële zenders voor 25 percent belast. Het is niet aan mij om de rekening van deze zenders te maken, maar ik vrees dat dan de rendabiliteit van zenders als VTM en VT4 zal verdwijnen. Dit alles betreft trouwens de federale bevoegdheid. De hoogte van de belasting lijkt men echter de grootste hinderpaal.

De voorzitter : De heer Bogaert heeft het woord.

De heer Jean-Marie Bogaert (*Op de tribune*) : Als we pleiten voor een openbare omroep zonder reclame zal de huidige reclame besteed blijven worden en rechtstreeks ten goede komen aan de zenders die wel reclame opnemen. Uiteraard zal deze verschuiving optreden. Verder hoeft men het gemis aan inkomsten niet noodzakelijk te compenseren met belastingen : het is een schande dat ook vandaag het kijk- en luistergeld niet of slechts voor de helft aangewend wordt voor het doel waarvoor het geïnd werd. Dat we voor de uitgaven die we met die andere helft vandaag in de begroting doen nieuwe middelen moeten zoeken klopt. Of dit ook binnen de Meesternorm moet is een ander uitgangspunt : dat hebben we tijdens de andere begrotingsdebatten reeds duidelijk gemaakt.

De voorzitter : De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck : Ik denk ik niet verder op deze vraag moet antwoorden ; het antwoord van de heer Bogaert lag in dezelfde lijn als het mijne. Het is een accumulatie van verschillende facetten waarbij de opbrengsten van deze belastingen niet volledig alleen hiervoor vervangen zullen moeten worden.

De voorzitter : De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck : Ik denk dat ik niet verder op deze vraag moet antwoorden. Deze opbrengsten zullen door deze taxen moeten worden opgevangen. Samen met collega's uit de minderheid hebben we nog een aantal amendementen ingediend in verband met dit mini-decreet. Het betreft hier onder andere een beheersovereenkomst in plaats van een meerjarenplan, dat naar onze mening werkzamer is en gebaseerd is op een dialoog, een gesprek met de vastlegging van de wederzijdse rechten en plichten. Verder vragen we in een resolutie om kordaat verder te werken aan het maxi-decreet, daar het een aan het ander vasthangt. Graag hadden we, ook al verschillen we van mening met de meerderheid, voor Pasen, voor 7 april 1996 dit maxi-decreet op tafel, of toch zeker een duidelijke uitleg hoever het met de zaken staat.

Mijnheer de minister, over de keuze van de gedelegeerd bestuurder ga ik niet veel woorden meer vuil maken. Ik wens u alvast veel succes toe, want deze witte merel, samen met de koppeling van mini- aan maxi-decreet zal deze operatie doen slagen of mislukken. Ik wou het nog even hebben over de zestig-plussers. We hadden er uiteraard ook problemen mee dat zestig-plussers sowieso afgeschreven werden. We hebben er steeds voor gepleit hen geen gunst extra te geven, maar wel dezelfde behandeling als de mensen die nog geen zestig zijn, met dien verstande dat indien zestig-plussers niet meer geschikt waren voor hun taak, op pensioen kunnen gaan alsof zij gewerkt hadden tot vijfenzestig jaar.

Ten slotte wil ik het nog hebben over een zaak. Het is u misschien niet opgevallen, maar ik heb tijdens mijn betoog geen enkele keer het letterwoord BRTN laten vallen. De reden hiervoor is de volgende. De volledige naam luidt : Nederlandse Radio- en Televisieuitzendingen in België. Gelukkig staat er nog bij : omroep van de Vlaamse Gemeenschap, anders zou men kunnen denken dat het een van de staatkundige Nederlandse omroepen is. Deze bombastische naam, die doet uitschijnen alsof het hier om een omroep uit Nederland gaat, is inderdaad aan vernieuwing toe. We veranderen het interieur en de etalage, laten we dan ook het uithangbord een frisse beurt geven. Misschien kan de nieuwe afgevaardigd bestuurder met zijn ploeg gaan brainstormen voor het bedenken van een betere naam. Noem onze openbare omroep zoals hij echt is : Vlaamse Radio en Televisie, VRT.

Mijnheer de minister, niettegenstaande we toch nog enkele bedenkingen hebben bij het vooropgestelde mini-decreet, menen we dat deze kans maximaal moet worden benut. In dat opzicht zullen we dit mini-decreet mee goedkeuren.

De voorzitter : De heer Geysels heeft het woord.

De heer Jos Geysels : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, ik had een relatief lange inleiding gepland om de problematiek te situeren, met als trefwoorden – snel evoluerende samenleving, ontwikkeling

van de multimedia, de economisering van de communicatie en de daarmee verbonden commercialisering, de cultuurpolitieke opdracht van een omroep, enzoverder. Gezien het late uur zal ik hier niet verder op ingaan. Ik wil u echter een mooi citaat uit deze inleiding niet onthouden. Het is een citaat van de heer Hofland, een essayist die ondermeer is verbonden aan het NRC. Hij ziet een dubbel probleem. Televisie is in staat de werkelijkheid zodanig te vergroten, – een beeld van een oorlogssituatie, van een hongerend kind in Afrika, – dat men komt tot een werkelijkheid in het kwadraat. Anderzijds verwerkt televisie het beeld zo dat men een kwadratuur van de werkelijkheid krijgt. De werkelijkheid wordt, met andere woorden, vervalst. Hierbij vermeldt hij het beroemde voorbeeld van CNN naar aanleiding van de Golfoorlog, waarbij men technisch bijna perfecte bombardementen liet zien, als een bijna vanzelfsprekend middel in een geo-politieke strategie. Dit illustreert dat de problemen rond televisie meer zijn dan een aantal series op buitenlandse zenders, het gaat met name over het vervormen van de werkelijkheid. Ik denk dan ook aan het in beeld brengen van een diefstal waarbij toevallig een migrant wordt getoond. Volgens onze fractie is er dus een taak weggelegd voor een openbare omroep in het medialandschap. We zouden een drietal functies van een openbare omroep kunnen specifiëren.

Ten eerste. De openbare omroep is een rustplaats temidden van het commerciële geweld. In dat verband heb ik me erg gestoord aan de ruzie tussen twee commerciële zenders over de kinderreclame tijdens de sinterklaasperiode. Dat is een voorbeeld van perverse concurrentie. In dit klimaat kan de openbare omroep een rustplaats zijn.

Ten tweede moet de openbare oproep een breed platform zijn voor educatie, informatie, cultuur en ontspanning. Dat veronderstelt een publiekstrategie.

Ten derde kan de openbare omroep een soort werkplaats zijn, waar geëxperimenteerd wordt, plaats is voor vernieuwing. Een plaats, waar iets aan bod kan komen dat in het begin misschien niet spectaculair is en geen hoge kijkcijfers haalt, maar toch kan uitgroeien tot iets interessants. Ik betreur dat sommigen van de identiteitscrisis waarin de BRTN verkeert, een crisis van de legitimiteit maken. De BRTN zit met een aantal problemen door de eigen inefficiëntie en door de concurrentie. Ik citeer de titel van een radioprogramma : de toestand is hopeloos, maar niet ernstig. Het is de verdienste van de minister om nog voor Kerstmis enkele elementaire maar belangrijke maatregelen te treffen om uit die hopeloze situatie te komen.

Voor Agalev zijn er enkele fundamentele principes, die men bij de hervorming van de BRTN moet respecteren. Ten eerste moet er een nieuwe statuut komen, dat een maximale autonomie waarborgt voor de mensen die het nieuws en de programma's maken. Ten tweede, er is nood aan een bestuursstructuur met minder bureaucratie : de organigrams van de BRTN die we elk jaar krijgen toegestuurd, herinneren me aan Russische toestanden van voor Gorbatsjov. Ten derde mag men de publiekstrategie niet opgeven : we moeten de hele Vlaamse bevolking proberen te bereiken. Ten vierde moet de BRTN eigen drama brengen. In dat verband zijn samenwerkingsvormen interessant. Ik ben dan ook verheugd dat de minister-president positief heeft gereageerd op het voorstel uit Nederland over satelliettelevisie.

De informatieopdracht – tijdens het nieuws en tijdens sommige boodschappen – is gekoppeld aan het redactiestatuut. In de commissie hebben we er tevergeefs voor gepleit dat redactiestatuut op te nemen in de opdracht. Maar gisteren heb ik dan toch vernomen op de radio dat de minister daarvoor ook een lans breekt. Hopelijk spreken we daarover opnieuw tijdens de bespreking van het maxi-decreet. Onder die informatieopdracht worden ook de uitzendingen voor derden gerekend. We zeuren daarover al jaren. Het probleem van die uitzendingen voor derden is niet zozeer dat ze lage kijkcijfers halen. Sommige halen geen lage kijkcijfers, maar dan zijn het ook geen echte uitzendingen voor derden meer, maar gewone informatieprogramma's. Vooral de timing van de programmatie schept problemen. Daar heb ik in het verleden vaak staaltjes van gezien.

Laatste punt heeft te maken met de problematiek van de dotatie, de financiële middelen. De heer Van Mechelen heeft daarin gelijk, we hadden de discussie ook liever nu gevoerd. Men zou ook kunnen zeggen : laat het nieuwe directiecomité zelf een aantal ideeën uitwerken en er een prijskaartje aanhangen. McKinsey blijft zeer dubbelzinnig over de publiekstrategie, we willen absoluut geen gettozender. We willen de discussie over de dotatie dan ook verderzetten. Sponsoring moet verminderen, dat geeft te veel vermenging tussen fictie en non-fictie, tussen reclame en berichtgeving, tussen objectiviteit en marketing.

Tot slot, om een rustplaats te creëren moeten we reclame weren van radio en televisie. Ik stel voor dat men daarmee begint bij Radio 1. Ik erger me ontzettend wanneer ik wakker word met een gamma aan reclame. Ik denk dat we onderschatten hoeveel mensen reclame wegzappen. Laat ons een rustpunt brengen in de ether. We moeten de financiële gevolgen daarvan berekenen en tot een interne herverdeling van het budget overgaan.

Op basis van deze uitgangspunten wil ik enkele opmerkingen maken over het ontwerp van decreet. Op de eerste plaats valt het me op hoe sterk de aanhang van de openbare omroep de laatste maanden is gegroeid. Ik was geen lid van de commissie maar ik heb wel de plenaire debat-

ten gevolgd sinds 1988. De affectie voor de openbare omroep is duidelijk gestegen. De vertaling van de opdracht in het McKinsey-rapport is eenzijdig. We stellen informatie en cultuur centraal maar vergeten de publieksstrategie. We plaatsen ontspanning op de achtergrond.

Mijn fractie verheugt zich over de politieke wil. Het gaat immers om de kwaliteit van de sectoren cultuur, informatie en ontspanning. We vinden het belangrijk dat het woordje verdraagzaamheid is opgenomen in de opdracht. Niet de verdraagzaamheid van het Cultuurpact, maar wel de verdraagzaamheid van het Europese Verdrag van de Rechten van de Mens. Het ene heeft te maken met verdraagzaamheid tegenover politieke en ideologische gegevens, het andere met de bodemkoers van democratie, het respect voor mensen ongeacht geslacht, kleur, ras enzovoort.

Toch is het spijtig dat de wens van onze en ook andere fracties, dat de BRTN als een soort broedplaats, werkplaats voor vernieuwing zou kunnen worden, gesneuveld is tijdens de discussie. Vandaar dat we opteren om dit deel van de opdracht als amendement in te dienen tijdens de stemming in de plenaire vergadering.

Mijn tweede probleem bij het ontwerpdecreet heeft te maken met de politisering van de raad van bestuur. De geschiedenis daarvan kwam al uitvoerig aan bod. Als zeventig mensen van de top en het middenkader de laan worden uitgestuurd is het toch merkwaardig dat de oude raad van beheer – die de laatste jaren niet uitblonk in creativiteit – met afgeslankte en voorlopige bevoegdheden aan het bewind blijft. Deze vorm van cohabitation zou problemen kunnen opleveren. Het beeld dat de nieuwe manager wil uitdragen zou wel eens slecht ondertiteld kunnen worden door de raad van bestuur, die weet dat haar mandaat op zijn einde loopt. Dit wordt nu niet geregeld en in april of mei volgend jaar is het Cultuurpact nog van toepassing, evenals het Cultuurpactdecreet met specifiek artikel 19. De discussie over de samenstelling en de politisering van de raad van bestuur kan nu niet gevoerd worden. Daarom zullen we misschien binnen een aantal maanden weer een probleem hebben. Dan zou men wel weer eens geweldig veel goede wil kunnen tonen, retorische hoogstandjes kunnen opvoeren, maar in april gewoon weer overgaan tot de orde van de dag. Ik hoopte dat deze depolitisering nu zou kunnen beginnen. Volgens het Cultuurpact moet het systeem D'Hondt niet tot twee cijfers na de komma worden toegepast. Daarover zijn in andere segmenten van de culturele sector al inspirerende voorbeelden geleverd. Dit is een gemiste kans.

Er zijn nog een aantal misverstanden. Pluralisme is niet de som van verschillende politieke stromingen. Pluralisme is vertrouwen schenken aan die mensen die de instelling het beste kennen, die deskundig zijn. Men kan wel politiek discussiëren over de doelstellingen. Ik hoop dat we voor het maxi-decreet ervan zullen afstappen artikel 19 als alibi te gebruiken voor de samenstelling van de raad van bestuur. In de vorige zittingsperiode hebben we, samen met de andere fracties, reeds bewezen afspraken te kunnen maken in die richting. Ten derde mag men van particuliere gevallen geen algemeen decretale bepalingen maken. Onze kritiek is dus dat je zoiets niet in een decreet zet. Dat hebben we bij het begin van ons parlementair mandaat geleerd van mensen van het Rekenhof. Daarom hebben we hierover een amendement ingediend.

In verband met de naamgeving dacht ik aan de slotwoorden van het boek van Umberto Eco : rosa nuda nomina tenemus. Dit betekent : in plaats van de roos houden we alleen de naam over. We hebben geen probleem met de naam van de BRTN. Ik ga ze niet vergelijken met een roos. Dat is misschien voor anderen. (*Gelach*) Het boek heet niet In de naam van de roos, maar De naam van de roos. We zijn het in die zin wel eens met de meerderheid. Om de beeldspraak van de heer Van Dijck te gebruiken : laat ons eerst de winkel organiseren en dan over de neonverlichting praten. In het tegengestelde geval gebruik je het concept van Mc Donalds.

De heer Kris Van Dijck : Mijnheer Geysels, ik moet daar wel aan toevoegen dat ik niet zo achter de idee van Mc Donalds op zich sta, maar het blijkt wel een succesformule te zijn. (*Gelach*)

De heer Jos Geysels : Nu wordt het zeer interessant. U hebt ons gesteund wat betreft de specifieke bepalingen van kwaliteit. Eigen drama.

De heer Kris Van Dijck : Ik heb het nu over eigen hamburgers. (*Gelach*)

De heer Jos Geysels : Als u de publieksstrategie van Mc Donalds wil toepassen op de BRTN, dan zal u in conflict komen met uw eigen voorzitter. Ik ga hier niet verder op in. Het was ook uw bedoeling niet en het tijdstip leent zich er niet toe. Ik kom tot mijn besluit. Ten eerste : dit decreet geeft inderdaad een boodschap. Het decreet is the message. Die boodschap is belangrijk. Men tracht een aantal stappen vooruit te zetten en aantal voorwaarden te creëren om het TV-scherm op een goede manier te vullen. We blijven met een aantal fundamentele opmerkingen zitten. Ik heb ze genoemd : vooral in verband met de politisering, de verplichte pensionering en de beheersovereenkomsten. Die laatste bieden onvoldoende garantie dat een aantal hypotheken op het systeem zullen worden gelicht. We betreuren dat u in dit verband in de commissie niet kon of wou ingaan op voorstellen van de oppositie. Er zijn in het mini-decreet te weinig garanties voor de nieuwe gedelegeerd bestuurder en zijn of haar di-

rectiecomité, om de autonomie zo in te vullen dat een aantal zaken die de meerderheid heeft verwezen naar het maxi-decreet, echt kunnen worden uitgevoerd. Daarom zullen we de opdracht goedkeuren, maar ons onthouden op de rest van het decreet. Dit geldt als politiek signaal voor de minister en de meerderheid dat deze zaken absoluut moeten worden geregeld in het maxi-decreet. (*Applaus bij AGALEV*)

De heer Carl Decaluwé *(Op de tribune)* : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, wie twaalf maanden geleden had durven beweren dat er in een parastatale, per decreet, zeventig personeelsleden uit hun ambt zouden worden ontzet, zou als naïeveling de deur zijn gewezen. Toch wordt straks in de Vlaamse Raad deze historische beslissing genomen, die naar de toekomst toe wellicht precedenten zal scheppen. Dergelijke beslissingen worden niet met plezier genomen, maar uit pure noodzaak. Voor de BRTN is het niet vijf voor twaalf, maar nagenoeg klokslag twaalf. De BRTN heeft nooit haar monopoliedoorbraak verwerkt. Er werd bijzonder krampachtig gereageerd op de komst van de commerciële omroep VTM. Soms was de reactie zelfs kinderlijk. Wie herinnert zich niet de start van het wielerseizoen met de Omloop Het Volk, het verkwanselen van het voetbalcontract en nog talrijke andere voorbeelden. Het management reageerde zoals de vroegere Oostblokleiding vlak voor de val van de Berlijnse Muur. Men was ervan overtuigd dat zijn positie onaantastbaar was. Het logge slagschip BRTN maakt momenteel zwaar slagzij en loopt nu met zijn onzekere en weemoedige bemanning het droogdok binnen voor een grondige reparatie en modernisering. De averij situeert zich op drie vlakken. Er is schade bij het management. De kijkcijfers zijn naar een historisch dieptepunt gezakt, op F.C. De Kampioenen en Typisch Chris na. We weten dat de financiën, wanneer er niets zou gebeuren, zwaar in de rode cijfers zouden gaan, zelfs met een afbouw van de eigen produkties ten voordele van de personeelskosten.

De BRTN-leiding heeft gereageerd met een herbronningsactie en de ene aanpassing van de programmatie na de andere. Het enige gevolg was dat noch het personeel noch de kijkers enig houvast hadden. Dit wordt ook bevestigd in het McKinsey-rapport, waarin uitdrukkelijk wordt vermeld dat er bij de BRTN-top geen eensgezindheid bestaat betreffende de doelstelling of taak van de openbare omroep en de strategische positionering ten opzichte van doelgroepen van kijkers en luisteraars. Het gebrek aan slagkracht en de reacties van bijvoorbeeld Jan Ceuleers – ik blijf hier zitten tot mijn pensioen, mij krijgen ze hier gewoonweg niet buiten – hebben de minister van Media gedwongen tot dergelijke drastische maatregelen. Ze worden door de CVP-fractie niet met plezier genomen, maar ze zijn noodzakelijk om enerzijds de instelling nog een kans te geven en anderzijds de tewerkstelling zo veel mogelijk te vrijwaren. Vandaar dat de admiraal en de officieren worden vervangen, terwijl ook het schip zelf zal worden omgebouwd tot een slagkruiser. Dit wil zeggen dat de romp van de BRTN nog bruikbaar is. Ik zou ook willen benadrukken dat we als CVP-fractie erkennen dat de politisering en verzuiling de sfeer bij de openbare omroep mee hebben vergiftigd, maar niet alleen de politiek en de vakbonden zijn schuldig. Ook de programmamakers en de top van de omroep hebben fouten gemaakt. Het is dan ook moedig van de minister van Media om er geen gras over te laten groeien en kordaat concrete maatregelen te nemen, want de tijd dringt. De politiek heeft nu in elk geval zijn verantwoordelijkheid genomen en ook de personeelsleden, met hun representatieve vakorganisaties, hebben aangetoond dat ze van goede wil zijn en de ernst van de situatie correct inschatten. In het mini-decreet gaat het over een zeventigtal personen. Straks bij de aanpassing van het personeelsstatuut gaat het over een kleine 2.700 mensen. Inzake de personeelsproblematiek, vervat in het mini-decreet, wensen we daarom als CVP-fractie nog enkele klemtonen te leggen. De verplicht gepensioneerde personeelsleden van de rangen 13 tot 16 moeten de mogelijkheid krijgen, zo ze dat wensen, en zoals trouwens het BRTN-pensioendecreet voorziet, om nog te worden tewerkgesteld door de BRTN. Aan die regel in het BRTN-pensioendecreet mag niet worden geraakt.

Eén van de redenen, zoniet de belangrijkste reden om de personeelsleden van de huidige rangen 13 tot 16 verplicht met pensioen te sturen op de leeftijd van zestig jaar, was het doorvoeren van een verjonging van het middenkader. We zijn er ons van bewust dat deze lineaire maatregel pijnlijk is voor de personeelsleden die een carrière hebben opgebouwd bij de BRTN. In een zo gevoelige sector als de media moet deze zorg permanent gelden. Bijgevolg moeten ook de nodige maatregelen worden getroffen om iedereen nu en in de toekomst, ook buitenstaanders en personeelsleden van de lagere rangen die een contract voor een betrekking in het middenkader krijgen aangeboden, op zestig jaar met pensioen te stellen. Anders staat men hier voor een niet te verantwoorden discriminatie. Wel benadrukt de CVP-fractie dat de personeelsleden ouder dan zestig jaar, volgens de geldende pensioenwetgeving, nog nieuwe opdrachten kunnen vervullen. We hopen dat dit ook zal gebeuren, want men mag toch niet al te veel ervaring zomaar overboord gooien. We hopen dat de nieuwe gedelegeerd bestuurder de huidige personeelsleden van rang 13 en hoger nog een kans geeft om te worden opgevist in het middenkader. Voor de personeelsleden die uit de boot vallen, zal binnen de instelling moeten worden uitgekeken naar een andere zinvolle tewerkstelling, die zoveel mogelijk aansluit bij hun capaciteiten

Decaluwé

en belangstellingssfeer. De personeelsleden zelf moeten hierin maximaal worden gehoord. Dialoog is hier dus van vitaal belang.

Welke betrekking de personeelsleden van de huidige rangen 13 tot 16 ook krijgen toegewezen, het spreekt vanzelf dat ze in elk geval aanspraak moeten kunnen blijven maken op de bezoldigingsregeling of de financiële loopbaan die was verbonden aan de graad die ze bekleedden of waarin ze interimair waren aangesteld. Zo voor de huidige personeelsleden van rang 13 of hoger geen enkele geschikte betrekking kan worden gevonden binnen de instelling, dienen ze minimaal aanspraak te kunnen maken op de financiële regeling die in het huidige personeelsstatuut is verbonden aan de disponibiliteit wegens ambtsopheffing.

De hiervoor opgesomde punten moeten worden verwerkt in de aangepaste regeling die de nieuwe gedelegeerd bestuurder zal uitwerken conform het nieuwe artikel 15, paragraaf 3, van de gecoördineerde decreten. Hierin moet tevens een statutaire oplossing worden voorzien, indien aan het arbeidscontract dat zou worden gesloten met een personeelslid van de huidige rang 13 en hoger, een einde wordt gemaakt, uiteraard voor zover deze personeelsleden te kennen hebben gegeven de statutaire band niet te willen doorknippen.

Indien de gedelegeerd bestuurder voor bepaalde betrekkingen van het middenkader geen geschikte personen vindt onder de huidige personeelsleden van rang 13 of hoger, dan vragen we dat hij ook grondig de kandidaturen van de andere personeelsleden van de instelling – zowel contractuele als statutaire personeelsleden – onderzoekt, vooraleer hij een beroep doet op buitenstaanders. Het personeel van de BRTN mag immers niet gedemotiveerd worden. Het moet met volle inzet meewerken aan de herstructureringen. Hierbij moet worden beklemtoond dat het overgrote deel van het personeel nog steeds gemotiveerd is. Voor de statutaire personeelsleden van de rangen lager dan 13, die een betrekking in het middenkader krijgen aangeboden en die er de voorkeur aan geven de statutaire band niet los te laten – wat men gemeenzaam de statutaire terugvalpositie heeft genoemd -, moet eveneens, en zo spoedig mogelijk, een aangepaste regeling worden uitgewerkt door de gedelegeerd bestuurder. Ook al is daar in het mini-decreet nog niet met zoveel woorden melding van gemaakt.

We hopen dat deze regelingen in nauw overleg met de personeelsleden en met de vakverenigingen zullen worden uitgewerkt. De gedelegeerd bestuurder zal in eerste instantie werk moeten maken van een goed human resources-beleid. Zonder een dergelijk beleid maken de geplande hervormingen weinig kans. Tenslotte moet de Vlaamse regering met de nodige zorg de data van de inwerkingtreding van de verschillende bepalingen van het mini-decreet vaststellen. Daarbij moet men oog hebben voor de continuïteit. Het kan en mag niet dat bepaalde regelingen al in werking zouden treden of dat personen al verplicht met pensioen worden gestuurd, nog voor men een nieuw, aangepast organigram heeft opgesteld en de geschikte personen voor de nieuwe betrekkingen heeft geselecteerd.

Het blijkt nu reeds dat de nieuwe gedelegeerd bestuurder voor een enorme opdracht staat. Maar de CVP-fractie stelt dat hij of zij geen crisismanager mag zijn. Geen Thyl Gyselinck, omdat onze fractie nog steeds gelooft in de openbare omroep, maar dan niet als een log en traag slagschip, maar als een snelle en beweeglijke slagkruiser, die welbepaalde opdrachten uitvoert en daarin opnieuw leidinggevend moet worden.

Als CVP-fractie zijn we ervan overtuigd dat de test voor het welslagen van de BRTN-herstructurering de depolitisering wordt. Vandaar dat we het toejuichen dat de minister het advies van de Raad van State in verband met de toepassing van het Cultuurpact op de samenstelling van het directiecomité niet volgt. Er moet inderdaad een open dialoog komen tussen de nieuwe meneer X of mevrouw Y en het nieuwe directiecomité enerzijds, en het personeel met zijn vakverenigingen anderzijds. Een stellingenoorlog zal ongetwijfeld leiden tot de ondergang van de BRTN. Zoniet vrees ik dat we binnenkort in deze Raad zullen discussiëren over de vraag of we nog langer miljarden moeten besteden aan een openbare omroep waar nog maar weinig Vlamingen naar kijken. In de onderhandelingen moet de BRTN als instelling hoedanook centraal staan, zonder het personeel uit het oog te verliezen. Tenslotte moet het personeel van de BRTN ook beseffen dat interviews en verklaringen in de pers er enkel toe hebben geleid dat de BRTN nog meer in de malaise werd geduwd, ondanks de eventuele goede bedoelingen. Dit personeel vraagt de minister dat hij snel zou gaan. Dat er na het mini-decreet snel een maxi-decreet komt, teneinde de mensen zekerheid te geven. Voor de CVP-fractie is alles bespreekbaar (filialisering, samenwerking met VTM, ...), zolang de instelling haar positie maar weer kan innemen, aan de hand van de welomschreven opdracht waarover de heer Schuermans het had.

Mijnheer de minister, als CVP-fractie willen we u uitdrukkelijk feliciteren met uw kordate aanpak, en we kijken reeds met het nodige ongeduld uit naar het nieuwe BRTN-top-team en naar het maxi-decreet. Het logge slagschip BRTN zal dan hopelijk omgebouwd zijn tot een slagkruiser, die opnieuw leidinggevend wordt in de hem toegewezen opdrachten en waar met ontzag rekening mee wordt gehouden op de woelige en kolkende mediazee. *(Applaus bij de CVP, de SP en het VB)*

De voorzitter : Mevrouw Lindekens heeft het woord.

Mevrouw Kathy Lindekens (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, sommige tussenkomsten geven me het gevoel een muis te zijn die nog net op tijd van het zinkende schip is gesprongen – een schip dat tenonder gaat aan luiheid, onbekwaamheid, enzomeer. Ik heb echter vertrouwen in het merendeel van de programmamakers van de BRTN : ze zijn van hoog niveau. Ik zou even willen ingaan op de richtinggevende tekst in het decreet over de opdracht van de BRTN. Ik wil van mijn kant toch ook even alle collega's en de minister bedanken omdat ik denk dat de constructieve manier waarop er met die belangrijke tekst is omgegaan, ervoor gezorgd heeft dat de tekst ook steeds beter is geworden. Ik denk dat we dan ook tot een zeer goede tekst zijn gekomen. Er is in ieder geval veel zorg aan besteed. Er is al veel gesproken over de prioriteiten van de BRTN : informatie en cultuur. Informatie omdat de BRTN een referentiepunt moet zijn voor elk lid van de bevolking. Bij cultuur denk ik aan identiteit, maar ook aan de verscheidenheid van de Vlaamse cultuur, aan een democratische en verdraagzame samenleving. Ik denk ook aan de verschillende uitingen van de cultuur : drama, literatuur, muziek, enzovoort. Ook op deze manier kan cultuur dichter bij alle mensen worden gebracht. De prioriteiten zijn dus informatie en cultuur, maar ik denk dat het toch ook belangrijk is dat, op het gebied van educatie en ontspanning, er een voldoende groot en kwalitatief aanbod wordt verzekerd. Overigens is de scheidslijn tussen deze vier sectoren – informatie, cultuur, educatie en ontspanning – vaak moeilijk te trekken. Als concreet voorbeeld geef ik het Radio 1-programma Het Vrije Westen. Daar gaan informatie en cultuur hand in hand met kwalitatieve ontspanning. Dit samengaan is volgens mij zeker ook een goede zaak.

Kwaliteit moet voor een openbare omroep een dwingende noodzaak zijn. Parameters voor deze kwaliteit zijn bijvoorbeeld de intrinsieke, informatieve, vormende, culturele of amusementswaarde en de aanpak op het vlak van de programmatie. Ook de beeld- en klanktechnische realisatie is heel belangrijk, samen met de toegankelijkheid voor de beoogde doelgroep. Naast deze kwaliteit qua vorm en inhoud is er tegelijk ook kwaliteit vereist qua taalgebruik. Ik heb de indruk dat, over het algemeen, een correct taalgebruik in de media niet als een bepalende norm voor selectie wordt genomen, wat betreft de dragers van de programma's, zoals dat zo mooi heet. Bij de BRTN wordt er via de taaladviseur nu al behoorlijk wat aandacht besteed aan de taal, zowel aan de Nederlandse taal als aan de uitspraak van vreemde talen. Denken we maar aan de Spaanse uitspraak van VRT dat op deze manier weer BRT wordt. Ik weet dat, hoewel er ook bij de BRTN veel aandacht wordt besteed aan taal, er toch nog veel fouten worden gemaakt. Ik durf dus zeker ook te pleiten voor een intensieve taaltraining voor mensen die het nieuws of andere programma's dragen.

In de opdrachtsomschrijving staat ook, op voorstel van de heer Geysels, dat de BRTN de technologische ontwikkelingen op de voet moet volgen. Volgens mij heeft de Vlaamse Raad hier ook, qua ondersteuning van de BRTN, in de toekomst een belangrijke opdracht. De technologie op het gebied van de media evolueert zo snel dat we erop zullen moeten toezien dat de BRTN op termijn door een gebrek aan middelen niet achteraan gaat hobbelen en zo een oubollig gegeven wordt in het medialandschap. Er wordt bijvoorbeeld over de hele wereld druk geëxperimenteerd met interactieve televisie. In de volgende eeuw zal het medialandschap er met al die nieuwe mogelijkheden totaal anders uitzien. De BRTN moet op dat gebied voldoende kunnen meegaan.

Op vraag van onze fractie werd bijzondere aandacht geschonken aan de bepaling, waarin gesteld wordt dat het programma-aanbod op een aangepaste manier op kinderen en jongeren moet worden afgestemd. Vele anderen zijn ons al bijgetreden, en daar ben ik blij om. Ik zou dit graag uitvoeriger behandelen. Na honderd jaar film, vijftig jaar televisie en twintig jaar video, moeten we ons vragen stellen over kinderen en media. Voor volwassenen is de opdracht meestal goed bepaald en opgesplitst. Wat de programmering van de kinderprogramma's betreft, werd daar tot nog toe minder aandacht aan besteed. Kinderen vormen nochtans de meest kwetsbare doelgroep en zij vormen de generatie van morgen. Kinderen en jongeren hebben recht op een kwaliteitsvolle ontspanning, maar ook op meer. Het Verdrag ter Bescherming van de Rechten van het Kind werd door België vier jaar geleden geratificeerd. Artikel 17 vertelt ons dat de staten, die partij zijn, de belangrijke functie van de massamedia erkennen. Zij waarborgen dat het kind toegang heeft tot informatie en materiaal uit een verscheidenheid van nationale en internationale bronnen, in het bijzonder informatie en materiaal gericht op het bevorderen van zijn sociale, psychische en morele welzijn en zijn lichamelijke en geestelijke gezondheid. Hiertoe dienen de staten, die partij zijn, eerst en vooral de massamedia aan te moedigen informatie en materiaal te verspreiden, die tot sociaal en cultureel nut van het kind zijn en in overeenstemming zijn met de strekking van artikel 29. Ten tweede, internationale samenwerking aan te moedigen bij de produktie, uitwisseling en verspreiding van dergelijke informatie en materiaal uit een verscheidenheid van culturele, nationale en internationale bronnen. Ten derde, de vervaardiging en verspreiding van kinderboeken aan te moedigen. Ten vierde, de massamedia aan te moedigen om in het bijzonder rekening te houden met de behoeften op het gebied van de

taal van het kind, dat tot een minderheid of tot de oorspronkelijke bevolking behoort. Ten vijfde, de ontwikkeling aan te moedigen van passende richtlijnen ter bescherming van het kind tegen informatie en materiaal, die schadelijk zijn voor het welzijn indachtig de bepalingen van artikel 13 en 18. Deze artikelen gaan over de vrijheid van meningsuiting en de verantwoordelijkheid van de ouders. Voor kinderen is een kwaliteitsvolle ontspanning dus zeer belangrijk, maar ook een kwaliteitsvolle informatie. Dat vinden we terug in het verdrag, dat door België werd geratificeerd.

Na vijftien jaar intensief praten met kinderen, heb ik gemerkt dat ook zij vragen om degelijke informatie in de vorm van een jeugdjournaal. Binnen de BRTN werden daar al een aantal aanzetten toe gegeven. Kinderen zijn een apart publiek. De programma's, die voor hen bestemd zijn, mogen geen mini-uitgaves zijn van de programma's voor volwassenen. Zij moeten afzonderlijk worden beoordeeld. Ik ben blij om de belangstelling voor een jeugdjournaal. We mogen dit echter niet doen vanuit de overweging om de jeugd maar een jeugdjournaal te geven. We moeten dit doen om de juiste redenen. Waaraan besteedt een goed jeugdjournaal aandacht ? Ten eerste draagt het jeugdjournaal een grote verantwoordelijkheid. Nog meer dan voor volwassen, is voor kinderen televisie het belangrijkste massamedium. Wat het jeugdjournaal zegt en laat zien, dat is zo. Men moet er dus voor zorgen dat alles klopt. Het beeld dat wordt gegeven moet compleet zijn. Het verschil met een nieuwsuitzending voor volwassenen is waarschijnlijk de mate waarin de nadruk wordt gelegd, niet zozeer op het wie, het wat en het waar, maar eerder op het hoe, waarom en waartoe. De duiding moet in lagen gebeuren : kinderen van pakweg 10 tot 12 jaar zitten in verschillende ontwikkelingsfasen. De informatie dient dus stap voor stap te worden aangereikt, op een manier die kinderen aanspreekt, met invalshoeken vanuit de belevingswereld van kinderen. Er moet ook gekeken worden naar de gevolgen die een gebeurtenis voor kinderen heeft. Een belangrijk punt is een dosering van geweldbeelden : deze dienen zorgvuldig geselecteerd, maar wel gebracht te worden, daar dit nieuws is. Door deze beelden op een goede manier aan te bieden kan men de kinderen helpen om het nieuws te verwerken. Dit is nu uiteraard niet het geval, vandaar de waarde van een informatie- en nieuwsprogramma voor kinderen. Het is natuurlijk de verantwoordelijkheid van de ouders, maar de realiteit is dat kinderen vaak in aanraking komen met de meest afschuwelijke beelden in het journaal voor volwassenen. Door een kinderjournaal aan te bieden aan kinderen zorg je er voor dat deze groep de informatie die ze later te verwerken krijgt zelfstandig en beter kan verwerken. Kinderen moeten zo goed mogelijk weten hoe de wereld in elkaar zit om op te groeien tot zelfstandige, mondige burgers.

Verder wil ik het nog even hebben over het tonen van geweld. In een goed jeugdjournaal laat men de realiteit zien zoals ze is en doet men niet aan verheerlijking van geweld. In ontspanningsprogramma's voor kinderen is dit vaak wel zo. Ook daar moeten we goed over nadenken. Aan de Universiteit van Californië werden een aantal onderzoeken samengebracht waaruit blijkt dat zeker kleine kinderen erg beïnvloedbaar zijn door tv-geweld en het in het dagelijkse leven ook zelf zullen toepassen. In Canada mag geweld pas na 9 uur 's avonds op het scherm. In Duitsland werd een commissie opgericht die regels moet opstellen zodat deze vormen van tv-geweld pas na 8 uur 's avonds op het scherm kunnen. Over de wenselijkheid daarvan moeten we op lange termijn misschien ook nadenken. De Universiteit van Washington heeft een wereldwijd onderzoek opgezet naar de invloed van Power Rangers, een kinderreeks waar geweld zo'n dertig percent van de actie uitmaakt. Het is een reeks die ook door kinderen hier bekeken wordt en die verboden werd in Nieuw-Zeeland. In een aantal andere landen worden begeleidende maatregelen voorzien, zoals het beperken van de geweldscenes : in Canada wordt bijvoorbeeld na de uitzending een mededeling van dertig seconden verstrekt, die een positieve boodschap bevat. Rond dit programma ontstond een enorme merchandising : poppen, kledij, speelgoed. Er werd nogal wat gelobbyd om dit overal ter wereld op het scherm te krijgen, ook bij ons. Over het effect kan ik zelf getuigen. Ik heb een zoon van drie die de reeks nooit gezien heeft, maar hele dagen in de ban is van de Powing Jays, zoals hij ze dan zelf noemt. Een aantal kinderen in zijn klas, de eerste kleuterklas, hebben immers poppen van de Power Rangers. Hij loopt dus ook de hele dag met die woorden op zijn lippen, terwijl hij er nooit mee in aanraking is gekomen. Hij vertelt hoe er gevochten wordt op de speelplaats, namelijk zoals het er bij de Powing Jays aan toe gaat. Hier schuilt, denk ik, toch een gevaar : kinderprogramma's worden opgenomen in een groot commercieel pakket. In de jaren vijftig waren de studenten een interessante doelgroep, in de jaren zestig de pubers ; nu zijn dat de peuters en kleuters. Dit is de aanzet om toch inderdaad eens te praten over een ethische code : hiermee denk ik niet aan gemoraliseer, maar wel aan de bescherming van een doelgroep die volop in een ontwikkelingsfase zit. Dit zou het uitgangspunt voor een discussie kunnen zijn.

Ik ben er ieder geval blij om dat in de opdrachtsomschrijving van de BRTN nu al staat vermeld dat aandacht moet worden besteed aan de rechten van de jongste generatie die morgen onze samenleving bepaalt. *(Applaus)*

De voorzitter : Minister Van Rompuy heeft het woord.

Minister Eric Van Rompuy : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik dank iedereen die is tussengekomen, en ook de verslaggevers en de commissiediensten die op een zeer korte tijd het verslag hebben opgesteld zodat we voor Kerstmis dit decreet in de Raad kunnen stemmen. Het verheugt me dat we naar aanleiding van McKinsey-rapport en de discussie van het mini-decreet in deze commissie tot een consensus zijn gekomen. We zijn het echter niet eens over de manier waarop de volgende stap moet worden gezet, en of we die in een keer hadden moeten zetten of in twee fasen. De regering heeft het voornemen in de volgende maanden een tweede fase van het decreet op te stellen – het maxi-decreet. Hierover bestaat geen enkele discussie, het moet de uitvoering zijn van het McKinsey-rapport. Het blijft voor de Vlaamse regering de basis, en het zal ook ter uitvoering aan het nieuwe management worden meegegeven. De vraag rijst alleen of we alles in een keer willen doen, of we in een systeem werken waar we het in twee fasen onderverdelen. Hierin omschrijven we de opdracht en maken we de nieuwe beslissingsmacht in de omroep mogelijk. Zodoende geven we meer mogelijkheden aan de directie, de bevoogding door de raad van bestuur wordt verminderd en een nieuwe top wordt mogelijk gemaakt. Het belangrijkste element in dit alles is de zorg van iedereen voor de openbare omroep. Ikzelf ben het oudste lid van de commissie voor Media, en voor de eerste keer zie ik bij elk lid de bekommernis een omroep te hebben die slagvaardig en dynamisch is, en waar we als Vlamingen fier op kunnen zijn. Het is ooit anders geweest. Als gevolg van onze gecommercialiseerde samenleving is de bekommernis gegroeid om naast dat commerciële geweld en naast de bekommernis om de kijkcijfers een zender te hebben die bezorgd is om het algemene, en deze zorg hebben we ook in de opdracht gedefinieerd. Dat is de belangrijkste conclusie over het mini-decreet, en dat we daar allemaal achter staan in deze Vlaamse Raad zou een paar maanden geleden niet denkbaar zijn. Dat maakt me optimistisch voor de toekomst, dat we de openbare omroep opnieuw de nodige slagkracht kunnen geven. Ik ga de discussie niet overdoen, iedereen heeft hier opnieuw zijn verhaal uit de commissie herhaald en nog eens zijn of haar klemtonen gelegd. Het belangrijkste werk was hier de opdrachtomschrijving, waarbij de regering de poging had gedaan om het te formuleren. In de commissie zijn verschillende horizonten opengegaan en daardoor zijn we tot een betere tekst gekomen.

Een tekst, die nog altijd zal moeten worden ingevuld door diegenen die de programma's maken, maar we hebben toch een poging gedaan om die contradictie tussen een universele en een complementaire zender af te vlakken, door een aantal accenten te leggen die als leidraad kunnen dienen voor hen die morgen in de instelling zullen moeten zorgen voor een programma-aanbod.

Informatie, cultuur, educatie, ontspanning, zijn de elementen die aan bod moeten komen in een programma-aanbod dat alle Vlamingen kan aanspreken. Ik denk dat het belangrijk is dat we die meetbare doelstellingen hebben omschreven, en dat we ze in de evaluatie kunnen inbouwen. Dat is precies het grote verschil met de debatten die hier vroeger over de openbare omroep werden gevoerd. Het is alleen spijtig dat die nieuwe gedelegeerd bestuurder die debatten niet heeft kunnen meemaken.

De heer Kris Van Dijck : Is er iemand in de zaal die ambitie koestert voor die functie ?

Minister Eric Van Rompuy : Er bestaat geen discussie over de bevoegdheden, de raad van bestuur en het directiecomité. In de commissie werd ook gesteld dat het pluralisme in de raad van bestuur, decretaal moet worden gewaarborgd. Maar de gedelegeerd bestuurder moet in staat zijn een directiecomité samen te stellen, dat in volle onafhankelijkheid kan werken. Voor de toekomst bestaan er garanties dat de depolitisering wordt doorgetrokken, want het directiecomité zal het middenkader benoemen en de onderhandelingen voeren over het personeelsstatuut. De tijd is voorbij dat de openbare omroep afhankelijk is van benoemingen die gebeuren door een raad van bestuur waarin de politiek een te grote stem had.

Wat de timing betreft tussen het mini-decreet en het maxi-decreet, zou ik willen opmerken dat het mini-decreet geen kleine operatie is. In de toekomst zal wellicht blijken dat het mini-decreet zeer belangrijk is : we hebben de opdracht van de openbare omroep geformuleerd ; we geven de zender kans beslissingen te nemen, die ze tevoren niet mochten nemen. De administrateur-generaal en de directeurs-generaal worden met alle zonden Israëls overladen, maar vaak hadden ze niet het recht de noodzakelijke beslissingen te nemen. Dat zal in de toekomst niet meer zo zijn, zodat de omroep snel zal kunnen reageren op de snelle evoluties in het medialandschap. Dat is niet niks. We zullen nu een top- en middenkader hebben dat met een arbeidscontract werkt. Er zijn niet veel openbare instellingen die dat kunnen zeggen. Dat is een revolutie in de administratie, zoals ook de Raad van State erkent. Het moet ons ook sterken dat we hier belangrijk werk doen om de instelling flexibel en dynamisch te maken.

De vraag, die in de commissie geleid heeft tot een scheiding in de geesten, was : waarom pakken we niet alles in één keer aan ? Dat was een bewuste keuze. Toen we het McKinsey-rapport ontvangen hadden, moesten we uitmaken wat op korte termijn essentieel is en wat we moeten doen binnen de zes maanden. Het McKinsey-rapport is zeer duidelijk en ondubbelzinnig : men moet de nieuwe mensen die de leiding zullen nemen, in staat stellen om mee te werken aan het veranderingsproces. Volgens de filosofie van McKinsey bestaat het veranderingsproces uit

Van Rompuy

drie fasen : eerst hebben we het mini-decreet ; de tweede fase is het maxi-decreet ; daarna komt nog een derde fase : de nieuwe manier van denken en functioneren in het alledaagse werk waar maken. De BBC is al drie jaar met zulke veranderingsprocessen bezig ; de NOS al twee jaar. McKinsey herhaalt het wel vijftig keer : de problemen zijn niet op te lossen met een decreet ; er moet een veranderingsproces komen dat jaren zal duren en stap voor stap zal vorderen, zonder de dingen te forceren en te bruskeren. We zijn voor de functie van de nieuwe afgevaardigde bestuurder niet op zoek naar een crisismanager, die een strategie ineens oplegt en van iedereen eist dat ze achter die strategie staan. De afgevaardigde bestuurder en het directiecomité zullen samen met het personeel moeten zoeken hoe dat veranderingsproces moet verlopen, zoals de heren Decaluwé, Van Wallendael en Schuermans hebben verklaard. De krachtlijnen zullen echter uit het McKinseyrapport komen : een NV van publiek recht met een beheerscontract, onderhandelingen met het personeel over hun statuut, eventueel privatiseringen en filialisering van de technische diensten. Zelf voeg ik er aan toe : de positie van de derden moeten we ter discussie stellen. Als we nu alles ineens regelen, verliezen we ook positieve punten. We hebben gepraat met de vakbonden, ze gaan niet met alles akkoord maar wel met de grote lijnen van het mini-decreet. En dat is belangrijk : een veranderingsproces moet door een groot aantal mensen worden gedragen. Dat is de uitdaging voor de nieuwe top. We zouden ook alles in een decreet kunnen bepalen, bijvoorbeeld de privatisering van de technische diensten. Dat is niet zo eenvoudig. Volgens McKinsey is de BRTN een NV van publiek recht. De technische diensten zouden binnen de omroep dan een NV van privaat recht worden. Wie is dat, de technische dienst ? De cameramensen van de nieuwsdienst ? Dat kunnen we niet doen, de nieuwsredactie moet in de publieke sfeer blijven, kan niet worden geprivatiseerd. We kunnen op zo'n punten geen stelling nemen als wetgever, laat dat groeien binnen de omroep. De budgettaire implicaties. Wie kan er op dit moment zeggen of er te veel of te weinig personeel werkt bij de BRTN ? Ik zou het niet weten. Laat dat aan de BRTN zelf over. Misschien kan de omroep perfect werken met minder mensen ; als iedereen efficiënt wordt ingezet en op volle toeren draait. Waarschijnlijk lopen er mensen rond die meer kunnen en willen presteren maar die worden gehinderd door de structuur en organisatie. Het is de taak van de nieuwe directie om met de vakbonden na te gaan hoe het personeelsbestand functioneert. We hebben vaak gediscussieerd met de heer Goossens. We vroegen hem of die 2.700 personeelsleden niet te veel was. Hij beweerde van niet, integendeel zelfs.

Het topkader – zeventig mensen – zijn contractueel. Moet dat zo blijven ? Mag men dat beperken tot die zeventig ? Ik hoor ook bij de VLD niet dat iedereen in contractueel verband moet werken. Dat is momenteel niet duidelijk. Moet het statuut dat we voorzien hebben voor die top-zeventig verder uitgebreid worden ? Dat moet nog allemaal verder worden uitgeklaard. Het McKinsey rapport is een leidraad, die op het terrein zelf moet worden ingevuld. Het kostenplaatje hangt samen met de opties, die zullen worden genomen. We kunnen nu nog niet uitmaken hoeveel dit gaat kosten. Als lid van de Vlaamse regering heb ik niet het gevoel dat men erop mag rekenen dat de dotatie die de vorige tien jaar verdubbelde – in 1985 bedroeg ze 3,5 miljard frank, nu meer dan 7 miljard frank – zich opnieuw zal verdubbelen de volgende tien jaar. Hoeveel er juist bijkomt, hangt af van de keuzes die worden gemaakt. Zo heeft men het over een sociaal passief, een sociale enveloppe. Maar wie zegt dat die er zal zijn ? En als ze er is, hoe groot zal ze dan zijn ? Als men er voor opteert met duizend mensen minder te werken, dan ziet de sociale enveloppe er helemaal anders uit dan bij behoud van het bestaande personeelskader. Als lid van de Vlaamse regering kan ik zeggen dat we bereid zijn die operatie samen met u door te denken en uit te werken.

Budgettair zal er in 1998 niet veel meer dan 10 miljard frank ter beschikking staan. Er is geen sprake van de dotatie jaarlijks met 3 of 4 miljard frank te kunnen verhogen. Laten we de financiële verantwoordelijkheid maar aan de nieuwe leiding over. De definitieve opties worden in het voorjaar genomen. Dit heeft niets te maken met uitstel maar wel met de filosofie van McKinsey die stelt dat veranderingsprocessen in overleg dienen te worden doorgevoerd. Dit geldt ook in de privé-sector. Bij Union Minière bijvoorbeeld, waar duizenden mensen moesten afvloeien, gebeurde dit in overleg met de vakbonden. Vanuit de BRTN werd ik zelfs door de vakbonden gecontacteerd met de vraag naar hervorming. Laat ons proberen met het personeel en met de nieuwe leiding de nieuwe BRTN op de sporen te zetten. In het maxi-decreet blijven nog veel zaken bespreekbaar. Daar moet de Vlaamse Raad zijn verantwoordelijkheid nemen. Ook de naam kan veranderd worden. We moeten wel opletten dat we niet alleen de verpakking wijzigen, maar ook inhoudelijk vernieuwen.

De voorzitter : De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck : Mijnheer de minister, u zegt dat dit een zaak is van de Raad. Ik beaam dat volmondig. Daarom werd dienaangaande een voorstel van decreet ingediend. Ik merk bij u echter een meningsverschil met de CVP-fractie. De heer Decaluwé zegt immers dat er overleg moet zijn met de gedelegeerd bestuurder. U onttrekt dat toch wel gedeeltelijk aan de Raad. Daar wou ik toch even op wijzen.

Minister Eric Van Rompuy : Ik heb in 1991 de discussies over de naamsverandering meegemaakt. Toen is de heer Cas Goossens hier namens de leiding van de BRTN komen zeggen dat die 100 miljoen frank zou kosten. Er was een hele bundel van bemerkingen van het personeel. Zo zei de sportredactie : als we naar de Ronde van Frankrijk gaan als Vlaamse Radio en Televisie, dan denken de Fransen dat de RTBF de Belgische zender is, en de Vlaamse televisie een regionale zender. Zoiets kan dus het best worden doorgevoerd als iedereen erachter staat. De bewering van de heer Decaluwé is terecht. We kunnen echter niet de naam veranderen om achteraf niets te doen. Wel kan het een mooie strik zijn op de vernieuwing, en we moeten daar als Vlaamse regering achter staan. Deze zaak moet hier worden besproken. Er zijn nog vele interessante opmerkingen gemaakt. Ze kunnen de discussie en de inzichten alleen maar verrijken. Ik haal een laatste punt aan met betrekking tot de raad van bestuur. Waarom hebben we die nu niet veranderd ? Daar zijn verschillende redenen voor. Ten eerste loopt het mandaat hoe dan ook af in april. Ten tweede bestaat er ook bij de raad van bestuur een positieve bereidheid tot medewerking in het kader van het veranderingsproces. Hij heeft ten slotte een bezinningsnota gemaakt over de openbare omroep, die niet zo erg afweek van onze bevindingen. Hij kent de instelling bovendien grondig. Ik verzet me derhalve tegen de stelling dat de huidige raad van bestuur de hervormingen zou willen boycotten. Hij is mee vragende partij. Hij heeft zelf voorgesteld om hun bevoegdheden te beperken. Hij heeft ook de continuïteit helpen verzekeren. Op die manier kan het veranderingsproces mee worden gedragen door de omroep zelf. De gedelegeerd bestuurder en zijn directiecomité kunnen juist meer slagkracht krijgen als de raad van bestuur zich mee in de cohabitation inschrijft. Ik ben ervan overtuigd dat ze de volgende maanden de continuïteit kunnen helpen verzekeren. Het veranderingsproces moet mee door hen worden gedragen. De gedelegeerd bestuurder en zijn directiecomité kunnen nog meer slagkracht krijgen, als de raad van bestuur zich mee in de cohabitation kan inschrijven.

Ten derde hebben we als Vlaamse regering geaarzeld om nieuwe voorstellen te doen over het aantal leden van de raad van bestuur en de criteria waaraan deze mensen zouden moeten beantwoorden. We willen hier eerst een debat ten gronde voeren, want dit is uiteindelijk een bevoegdheid van de Vlaamse Raad. De fracties in deze Raad moeten inhoud geven aan de aantallen die het pluralisme moeten garanderen, en een profielschets maken van welke soort mensen er zitting moeten in hebben. Dit kan men moeilijk decretaal omvatten. Ik reken erop dat in de commissie een gelijkaardige consensus tot stand kan komen, zoals hier over de opdracht is gegroeid, over hoeveel mensen deel moeten uitmaken van de raad van bestuur. Welk profiel willen we ? Zijn we bereid dit consequent door te trekken in de nieuwe naam die naar voren moet worden geschoven in april ? Door nu te bepalen dat het er vijf of zes moeten zijn en dat ze aan die en die criteria moeten beantwoorden, zouden we de verkeerde weg zijn opgegaan. Als Vlaamse regering mogen we hier geen invulling aan geven. Deze taak komt toe aan de Vlaamse Raad. Als het maxi-decreet er komt in de loop van de volgende maanden, moet de Vlaamse Raad klaar zijn om in te vullen hoe de fracties de raad van bestuur zien qua aantal en criteria. Gezien de goede sfeer die in de commissie heerst, moet ook de Vlaamse Raad dit aankunnen.

McKinsey heeft acht mensen voorgesteld, maar dit betekent dat een aantal filosofische strekkingen die in de commissie zitting hebben, niet aan bod zouden komen. Ik zou betreuren dat de groene of Vlaams-nationalistische stroming niet in de raad van bestuur zouden voorkomen. Men zou de Vlaamse regering verweten hebben dat ze unilateraal twee belangrijke stromingen die mee gestalte moeten geven aan de raad van bestuur, buiten spel zou zetten. Om die reden hebben we voorzichtigheid aan de dag gelegd. Ik dank alle commissieleden voor de inbreng in de discussies. Het is mijns inziens heel belangrijk voor de openbare omroep dat we deze discussie hebben gevoerd. De volgende dagen zal ik op zoek gaan naar de gedelegeerd bestuurder. Dat gebeurt op een professionele manier. Ik heb de wijze raad gekregen van de heer Doomst, de verslaggever, dat het geen super-partijman, geen super Thyl Geyselinck, geen super Mike en Guido, geen super John of Cas Goossens mag zijn. Het zal een mens van vlees en bloed zijn met zijn eigen mogelijkheden en beperkingen. We zullen proberen iemand te zoeken die geen PDG de choc, geen crisismanager is, maar iemand die het als zijn levenstaak beschouwt de volgende jaren de omroep te leiden.

Een manager met talent, die ook overtuigd is van de waarde van de missie van een openbare dienst. Die kan beslissen ; maar die ook in staat is om een dialoog te voeren. Daarnaar zoeken we. Moest het om een politieke benoeming gaan, dan hadden we wellicht vandaag reeds iemand gevonden. Maar we zoeken op een professionele wijze naar iemand die het veranderingsproces mee gestalte kan geven, en de kerstdagen zullen hopelijk meer raad brengen. Mijnheer Van Mechelen, ik zal mezelf geen datum opleggen – dat is de enige invloed die premier Dehaene in dit dossier heeft gehad. In elk geval zullen we de komende maanden, wanneer we het maxi-decreet behandelen, de tweede fase van dat hervormingsproces gestalte kunnen geven. De volgende fasen zullen ook belangrijk zijn. Maar ik hoop dat deze zullen kunnen worden uitgevoerd door de mensen van de BRTN zelf, die we een warm hart toedragen. En we hopen dat de BRTN de rol kan spelen die ze de laatste veertig jaar – misschien de laatste jaren wat minder – heeft waargenomen. De BRTN

Van Rompuy

heeft heel wat verdiensten, die deel uitmaken van de cultuurgeschiedenis van ons volk, en we hopen dat hij een nieuw elan krijgt. *(Applaus)*

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ? *(Neen)*

Aangezien niemand meer het woord vraagt, verklaar ik de algemene bespreking voor gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet tot wijziging van sommige bepalingen van Titel I en Titel II van de decreten betreffende de radio-omroep en de televisie, gecoördineerd op 25 januari 1995.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen.

Artikel 1

Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

– *Aangenomen.*

Artikel 2

Aan artikel 2 van de decreten betreffende de radio-omroep en de televisie, gecoördineerd op 25 januari 1995, worden volgende termen toegevoegd :

"29° kijkdichtheid : een percentage, dat het deel van de bevolking uitdrukt dat naar een programma of omroep gekeken heeft ;

30° bereikcijfer : het percentage van de bevolking dat binnen een bepaalde periode gedurende een bepaalde tijd afstemt op een bepaalde omroep of op televisie in het algemeen ;

31° marktaandeel of kijkvolume : de verdeling van de totale bestede televisiekijktijd over de verschillende omroepen ;

32° waardering : het gemiddelde van de door de kijker gegeven score van 1 tot 10, en dit enkel voor BRTN-programma's.".

Op dit artikel is er een amendement van de heren Van Mechelen en Schuermans die luiden als volgt :

Artikel 2

De voorgestelde tekst van artikel 2 vervangen door wat volgt :

"29° kijk- en luistercijfer : de kijk- en luisterdichtheid of het percentage van de bevolking of van een doelgroep dat naar een omroep of een programma kijkt of luistert, gerelateerd aan de duur waarop dat deel van de bevolking of van die doelgroep op die omroep of dat programma afstemt ;

30° bereikcijfer : het percentage van de bevolking dat binnen een bepaalde periode, met name maand, week, dag, programma, gedurende een bepaalde tijd afstemt op een bepaalde omroep of op televisie of radio in het algemeen ;

31° waarderingscijfer : het gemiddelde van de door de kijker of luisteraar gegeven score.".

Op dit artikel is er een amendement ter invoeging van een nieuw artikel 2bis van de heer Geysels dat luidt als volgt :

Artikel 2bis (nieuw)

Een nieuw artikel 2bis invoegen, dat luidt als volgt :

"Artikel 2bis

§ 1. Bij artikel 3 van de decreten betreffende de radio-omroep en de televisie, gecoördineerd op 25 januari 1995, worden volgende bepalingen toegevoegd :

"§ 3. De BRTN en de Vlaamse regering sluiten elke drie jaar een beheersovereenkomst. Deze beheersovereenkomst wordt ter bekrachtiging voorgelegd aan de Vlaamse Raad.

§ 4. In deze beheersovereenkomst dient minimaal te worden opgenomen met betrekking tot de beschouwde periode :

1° het concrete produktie- en programmabeleid, in uitvoering van de in artikel 4 verwoorde opdracht van de openbare omroep. Hierin dienen ondermeer vastgelegd :

– het aantal uren dat de omroep zal uitzenden ;

– de hiertoe in te zetten netten en kanalen ;

– de verhouding tussen de produkties die in eigen beheer worden aangemaakt en de aangekochte programma's ;

– de verhouding tussen de programmasoorten en de hieraan verbonden strategie naar de verschillende publieksgroepen toe.

2° een berekening van de dotatie die door de Vlaamse Gemeenschap aan de BRTN wordt ter beschikking gesteld en een regeling met betrekking tot de uitbetalingsmodaliteiten ;

3° een financieel plan gebaseerd op enerzijds de inkomsten uit de vermelde dotatie en de andere inkomstenbronnen die de BRTN wettelijk ter beschikking staan, en anderzijds op de verwachte uitgaven ;

4° een nota inzake personeelsbeleid en intern functioneren, gebaseerd op de noden voortspruitend uit de engagementen van de beheersovereenkomst ;

Voorzitter

5° de opsomming van de perforatiemaatstaven die door de BRTN dienen te worden gehaald op het vlak van het personeelsbeleid en het financiële beleid, alsmede de meetbare doelstellingen die door de produktie- en programmeringsstrategie in haar onderscheiden delen dienen te worden bereikt, uitgedrukt in termen van bereik-, waarderings- en kwaliteitscriteria ;

6° een nota betreffende de nodige infrastructuur en een aan deze noden gekoppeld investeringsplan ;

7° de wijze waarop de naleving van de beheersovereenkomst zal worden gecontroleerd en de sancties die bij niet-naleving van hun verbintenissen door beide partijen zullen worden genomen."

§ 2. In artikel 18 wordt :

1° de tekst van § 1, lid 1° en 2° vervangen door :

" de in de beheersovereenkomst vastgelegde dotatie, ten laste van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap" ;

2° § 3, 4 en 5 geschrapt.

§ 3. Artikel 19 wordt geschrapt.

§ 4. In artikel 20, § 1 wordt de zinsnede "bij het recentste meerjarenplan" vervangen door "bij de lopende beheersovereenkomsten".".

Op dit artikel is er een amendement ter invoeging van een nieuw artikel 2bis van de heren Van Dijck en Van Mechelen dat luidt als volgt :

Artikel 2bis (nieuw)

Een nieuw artikel 2bis invoegen, dat luidt als volgt :

"Artikel 2bis

In artikel 3, § 1 van de decreten betreffende de radio-omroep en de televisie, gecoördineerd op 25 januari 1995, worden de woorden "De Nederlandse Radio- en Televisieuitzendingen in België, Omroep van de Vlaamse Gemeenschap. De naam wordt als volgt afgekort : BRTN" vervangen door de woorden "De Vlaamse Radio en Televisie. De naam wordt als volgt afgekort VRT".".

De stemmingen over artikel 2 en de amendementen worden aangehouden.

Artikel 3

Artikel 4 van dezelfde decreten wordt vervangen door wat volgt :

"Artikel 4

§ 1. De BRTN is de openbare omroep van de Vlaamse Gemeenschap. Als openbare omroep heeft de instelling de opdracht een zo groot mogelijk aantal kijkers en luisteraars te bereiken met een diversiteit van programma's die de belangstelling van kijkers en luisteraars wekken en eraan voldoen.

§ 2. De instelling verzorgt een kwalitatief hoogstaand aanbod in de sectoren informatie, cultuur, educatie en ontspanning. Prioritair moet de instelling op de kijker en luisteraar gerichte informatie- en cultuurprogramma's brengen. Daarnaast worden ook sport, eigentijdse educatie, eigen drama en ontspanning verzorgd. Het ganse aanbod van de instelling moet worden gekenmerkt door de kwaliteit van de programma's zowel naar inhoud, naar vorm als naar taalgebruik. Het programma-aanbod moet ook op een aangepaste manier worden gericht op bepaalde bevolkings- en leeftijdsgroepen, meer in het bijzonder op de kinderen en de jeugd.

§ 3. De programma's moeten bijdragen tot de verdere ontwikkeling van de identiteit en de diversiteit van de Vlaamse cultuur en van een democratische en verdraagzame samenleving. De instelling moet via de programma's bijdragen tot een onafhankelijke, objectieve en pluralistische opinievorming in Vlaanderen. Daarom moet ze streven naar een leidinggevende rol op gebied van informatie en cultuur.

§ 4. Om de betrokkenheid van een zo groot mogelijk aantal Vlamingen bij de omroep te realiseren en om de geloofwaardigheid van de openbare omroep veilig te stellen, moet een voldoende aantal programma's erop gericht zijn een breed en algemeen publiek te boeien. Naast deze algemene programma's zullen andere programma's aan specifieke belangstellingssferen van kijkers en luisteraars tegemoetkomen. De beoogde doelgroepen moeten voldoende ruim zijn en ze moeten door de betrokken programma's ook worden bereikt.

§ 5. De instelling volgt de technologische ontwikkelingen op de voet, zodat ze haar programma's, wanneer nodig en wenselijk, ook via nieuwe mediatoepassingen aan haar kijkers en luisteraars kan aanbieden.".

Op dit artikel is er een amendement van de heren Geysels, Van Dijck en Van Mechelen dat luidt als volgt :

Artikel 3

In de voorgestelde tekst van artikel 4, § 2 na de vierde zin de volgende zin invoegen :

"In al haar programma's streeft de BRTN naar een zo groot mogelijke kwaliteit, professionaliteit, creativiteit en originaliteit, waarbij ook nieuwe talenten en vernieuwende expressievormen dienen aangeboord.".

De voorzitter : De heer Geysels heeft het woord.

De heer Jos Geysels : In het amendement is een foutje geslopen. Er moet zijn programma's staan in plaats van haar programma's.

De voorzitter : Is iedereen het hiermee eens ? *(Instemming)*

De stemmingen over artikel 3 en het amendement worden aangehouden.

Artikel 4

Artikel 8 van dezelfde decreten wordt vervangen door wat volgt :

"Artikel 8

De raad van bestuur bestaat uit twaalf titelvoerende leden. Zij worden benoemd en in voorkomend geval ook ontslagen door de Vlaamse Raad.".

– *Aangenomen.*

Artikel 5

Artikel 12 van dezelfde decreten wordt opgeheven.

– *Aangenomen.*

Artikel 6

Artikel 13 van dezelfde decreten wordt vervangen door wat volgt :

"Artikel 13

§ 1. Onverminderd de bij artikel 27 aan de raad van bestuur toegewezen bevoegdheden, zijn de bevoegdheden van de raad van bestuur beperkt tot :

1° het vastleggen van de algemene strategie van de instelling ;

2° het goedkeuren van het meerjarenplan en van de begroting, bedoeld in de artikelen 19 en 20, § 1, alsook het vaststellen van de balans, de resultatenrekening en de uitvoeringsrekening, bedoeld in artikel 20, § 2 ;

3° het goedkeuren van de regels betreffende de statutaire of contractuele aanwerving en de rechtspositie van het personeel ;

4° het aanwerven en het ontslaan van de door de gedelegeerd bestuurder voorgedragen leden van het directiecomité, bedoeld in artikel 15 ;

5° het uitoefenen van het toezicht op de gedelegeerd bestuurder wat de uitvoering van het meerjarenplan en de beslissingen van de raad van bestuur betreft ;

6° het beheersen van personele conflicten binnen het directiecomité ;

7° het beslissen over de oprichting van of de participatie in vennootschappen, verenigingen of instellingen conform de bepalingen van artikel 6, §§ 2 en 3 ;

8° het opstellen van een reglement betreffende de wijze waarop de raad de hem toegewezen bevoegdheden uitoefent ;

9° het kiezen van een voorzitter en een ondervoorzitter uit de titelvoerende leden.

De bevoegdheden opgesomd in 1° tot en met 9° kunnen niet worden gedelegeerd.

§ 2. De titelvoerende leden van de raad van bestuur kunnen via hun voorzitter te allen tijde alle documenten en geschriften van de instelling inzien. De voorzitter kan via de gedelegeerd bestuurder van de leden van het directiecomité en van alle andere personeelsleden alle verduidelijkingen en alle verificaties vorderen die de raad van bestuur nodig acht voor de uitvoering van zijn taken.

§ 3. Behoudens voor de bevoegdheden opgesomd in § 1, 5°, 8° en 9°, worden de beslissingen van de raad van bestuur genomen op voorstel van de gedelegeerd bestuurder.".

– *Aangenomen.*

Artikel 7

In artikel 14 van dezelfde decreten worden de woorden "de leden van de Vaste Commissie" geschrapt.

– *Aangenomen.*

Artikel 8

Artikel 15 van dezelfde decreten wordt vervangen door wat volgt :

"Artikel 15

§ 1. De gedelegeerd bestuurder is bevoegd voor alle aangelegenheden die niet overeenkomstig artikel 13, § 1 ressorteren onder de bevoegdheid van de raad van bestuur, alsook voor het dagelijks bestuur van de instelling.

De gedelegeerd bestuurder is ook belast met de voorbereiding en de uitvoering van de beslissingen van de raad van bestuur. Hij neemt met raadgevende stem deel aan alle vergaderingen van de raad van bestuur.

Voorzitter

§ 2. De gedelegeerd bestuurder stelt de organisatiestructuur vast. Hij heft het ambt op van de personeelsleden die een ambt bekleden van de rangen 13, behalve als deze rang bekomen is door bevordering in de vlakke loopbaan, tot en met 15 en/of een functie uitoefenen die overeenstemt met de rangen 13 tot en met 15.

§ 3. In afwijking van artikel 13, § 1, 3° stelt de gedelegeerd bestuurder, om redenen van reorganisatie van de dienst, de verordenende maatregelen vast betreffende de administratieve en financiële situatie van de personeelsleden wier ambt overeenkomstig § 2 werd opgeheven.

Hij verklaart de nieuwe, door hem vast te stellen betrekkingen van het middenkader vacant, selecteert en werft de kandidaten voor die betrekkingen. De aangeworven kandidaten worden met een arbeidscontract tewerkgesteld.

De statutaire personeelsleden die in uitvoering van het voorgaande lid contractueel worden tewerkgesteld, behouden voor de volledige duur van hun contractuele tewerkstelling de statutaire en pecuniaire toestand die zij hadden bij aanvang van hun contractuele tewerkstelling, tenzij zij daar bij de ondertekening van de overeenkomst van afzien.

§ 4. In afwachting van de vaststelling van de regels bedoeld in artikel 13, § 1, 3° oefent de gedelegeerd bestuurder de bevoegdheden uit die door het administratief en geldelijk statuut dat van kracht is op het ogenblik van de inwerkingtreding van dit artikel, zijn toegewezen aan de administrateur-generaal, de raad van bestuur of de vaste commissie.

§ 5. De gedelegeerd bestuurder vertegenwoordigt de instelling in gerechtelijke en buitengerechtelijke handelingen.".

– *Aangenomen.*

Artikel 9

Artikel 16 van dezelfde decreten wordt vervangen door wat volgt :

"Artikel 16

§ 1. De gedelegeerd bestuurder wordt bijgestaan door het directiecomité, bestaande uit minimaal twee en maximaal vijf leden plus de gedelegeerd bestuurder. De gedelegeerd bestuurder zit het directiecomité voor.

§ 2. De gedelegeerd bestuurder kan een deel van zijn bevoegdheden delegeren aan één of meer leden van het directiecomité.

§ 3. De gedelegeerd bestuurder en de andere leden van het directiecomité worden op contractuele basis aangeworven. De gedelegeerd bestuurder wordt, lastens de begroting van de instelling, aangeworven en ontslagen door de Vlaamse regering.".

– *Aangenomen.*

Artikel 10

In artikel 19 van dezelfde decreten wordt de tweede zin vervangen door wat volgt :

"In dit meerjarenplan wordt, uitgaande van de opdracht van de instelling bepaald in artikel 4, de strategie toegelicht en vertaald in concreet gedefinieerde meetbare doelstellingen met betrekking tot het radio- en televisieaanbod. Deze meetbare doelstellingen hebben onder meer betrekking op het globale bereikcijfer, op de programmawaarderingscijfers, op de kijk- en luistercijfers van de informatieprogramma's en van de programma's die op specifieke doelgroepen gericht". Tevens worden de doelstellingen geformuleerd betreffende het interne functioneren, het personeelsbeleid en het financiële beleid en dit aan de hand van performantiemaatstaven."

Op dit artikel is er een amendement van de heren Van Dijck en Van Mechelen dat luidt als volgt :

Artikel 10

Dit artikel vervangen door wat volgt :

"Artikel 10

Artikel 19 van dezelfde decreten wordt vervangen door wat volgt :

"Artikel 19

Tussen de VRT en de Vlaamse regering wordt voor elke drie jaar een beheersovereenkomst gesloten. Deze beheersovereenkomst bevat met betrekking tot de beschouwde periode inzonderheid :

1° de taken van de openbare omroep om zijn opdracht uit te voeren ;

2° de doelstellingen, de vooropgestelde strategie op halflange termijn, de beoogde resultaten ;

3° een planning, door de omroep opgesteld, met betrekking tot het percentage van zendtijd dat respectievelijk zal worden besteed aan de soorten programma's door de openbare omroep uit te zenden, alsmede van het beoogde bereik en eventueel de beoogde kijk- en luisterdichtheid ;

Voorzitter

4° een investeringsprogramma ;

5° het beoogde aandeel eigen culturele produkties ;

6° de berekening van een enveloppe aan financiële middelen door de Vlaamse Gemeenschap ter beschikking te stellen aan de VRT, alsmede aan de uitbetalingsmodaliteiten ;

7° de rapportering van de VRT over de jaarlijkse uitvoering van het beheerscontract aan het Vlaams Parlement ;

8° de sancties die bij niet-naleving van hun verbintenissen door de partijen zullen worden genomen ;

De beheersovereenkomst wordt na ondertekening door de Raad van Bestuur van de VRT en door de Vlaamse regering ter bekrachtiging voorgelegd aan het Vlaamse Parlement.".".

De stemmingen over artikel 10 en het amendement worden aangehouden.

Artikel 11

De eerste zin van artikel 21, § 2 van dezelfde decreten wordt vervangen door wat volgt :

"Binnen een termijn van vier vrije dagen kan hij bij de Vlaamse regering een gemotiveerd beroep instellen tegen elke beslissing van de raad van bestuur, van de gedelegeerd bestuurder, van het directiecomité en van de organen of personen van de instelling aan wie zij hun bevoegdheid hebben overgedragen, waarvan de gemeenschapsafgevaardigde meent dat de beslissing niet strookt met de wetten, decreten of besluiten.".

– *Aangenomen.*

Artikel 12

§ 1. De ambten van administrateur-generaal en directeuren-generaal worden opgeheven.

§ 2. De Vlaamse regering regelt de administratieve en geldelijke situatie van de in deze ambten benoemde personen.

– *Aangenomen.*

Artikel 13

De Vlaamse regering wordt gemachtigd het decreet van 13 juli 1994 betreffende de rustpensioenen toegekend aan de vastbenoemde personeelsleden van de Nederlandse Radio en Televisieuitzendingen in België, Omroep van de Vlaamse Gemeenschap, en betreffende de overlevingspensioenen toegekend aan de rechtverkrijgenden van die personeelsleden, aan te vullen met bijzondere bepalingen ten einde :

1° te garanderen dat de personeelsleden bedoeld in artikelen 15, § 2, tweede zin van de gecoördineerde decreten en van artikel 12 van dit decreet, waarvan de statutaire tewerkstelling wordt omgezet in een contractuele tewerkstelling, voor zichzelf en hun rechthebbenden een globaal pensioeninkomen zullen bekomen alsof zij in statutair verband waren gebleven.

2° te voorzien in een verplichte pensionering op de leeftijd van 60 jaar voor de personen bedoeld in de artikelen 15, § 2, tweede zin van de gecoördineerde decreten en van artikel 12 van dit decreet, mits hun pensioen wordt berekend als waren zij tot op de leeftijd van 65 jaar in dienst gebleven.

Deze machtigingen worden binnen de maand ter bekrachtiging aan de Vlaamse Raad voorgelegd.

Op dit artikel is er een eerste amendement van de heren Van Mechelen, Schuermans, Van Dijck, Geysels en Van Wallendael dat luidt als volgt :

Artikel 13

In het tweede lid de woorden "Deze machtigingen" vervangen door de woorden"Die bijzondere bepalingen".

Op dit artikel is er een tweede amendement van de heer Geysels dat luidt als volgt :

Artikel 13

A. In hoofdorde :

Dit artikel vervangen door wat volgt :

"Artikel 13

Het directiecomité heeft, op voorstel van de afgevaardigd bestuurder het ambt op van de personeelsleden die een ambt bekleden van de rangen 13, behalve als deze rang bekomen is door bevordering in de vlakke loopbaan, tot en met 15 en/of een functie uitoefenen die overeenstemt met de rangen 13 tot en met 15.

Het directiecomité verklaart de nieuwe, door hem vast te stellen betrekkingen van het middenkader vacant, selecteert en werft de kandidaten voor die betrekkingen.

De statutaire personeelsleden die in uitvoering van het vorige lid in het nieuwe personeelskader opnieuw worden tewerkgesteld in contractueel verband, komen na het beëindigen van de contractuele tewerkstelling terug in de statutaire en pecuniaire toestand die zij zouden hebben

Voorzitter

alsof zij gedurende de periode van contractuele tewerkstelling, statutair in actieve dienst waren gebleven. Bij de ondertekening van de arbeidsovereenkomsten kunnen de personeelsleden van deze mogelijkheid afzien.

De Vlaamse regering wordt gemachtigd het decreet van 13 juli 1994 betreffende de rustpensioenen toegekend aan de vastbenoemde personeelsleden van de BRTN, en betreffende de overlevingspensioenen toegekend aan de rechtverkrijgenden van die personeelsleden, aan te vullen met bijzondere bepalingen teneinde te garanderen dat de vastbenoemde personeelsleden, bedoeld in het vorige lid van dit artikel, waarvan de statutaire tewerkstelling wordt omgezet in een contractuele tewerkstelling, voor zichzelf en hun rechthebbenden een globaal pensioeninkomen zullen bekomen alsof zij in statutair verband waren gebleven. De Vlaamse Raad dient deze bepalingen te bekrachtigen.".

Op dit artikel is er een derde amendement van de heer Geysels dat luidt als volgt :

B. In bijkomende orde :

In het eerste lid 2° weglaten.

Op dit artikel is een vierde amendement ter invoeging van een nieuw artikel 13bis van de heer Geysels dat luidt als volgt :

Artikel 13bis

Een nieuw artikel 13bis invoegen, dat luidt als volgt :

"Artikel 13bis

Het sociaal passief dat veroorzaakt wordt door de bepalingen van dit decreet valt ten laste van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap.".

De stemmingen over artikel 13 en de amendementen worden aangehouden.

Artikel 14

De Vlaamse regering bepaalt de datum van inwerkingtreding van de onderscheiden bepalingen van dit decreet.

- *Aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heer Dirk Van Mechelen c.s. betreffende de hervormingen van de BRTN

– 185 (1995-1996) – Nrs. 1-3

Bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is het voorstel van resolutie van de heer Van Mechelen c.s. betreffende de hervormingen van de BRTN.

Mevrouw Ceysens, verslaggever, verwijst naar het verslag.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren Carl Decaluwé en Tuur Van Wallendael c.s. betreffende de hervormingen van de BRTN

– 190 (1995-1996) – Nr. 1

Bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is het voorstel van resolutie van de heren Decaluwé en Van Wallendael c.s. betreffende de hervormingen van de BRTN.

Mevrouw Ceysens, verslaggever, verwijst naar het verslag.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : Dames en heren, hiermede zijn we aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

We komen morgen om 9.30 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 20.15 uur.*